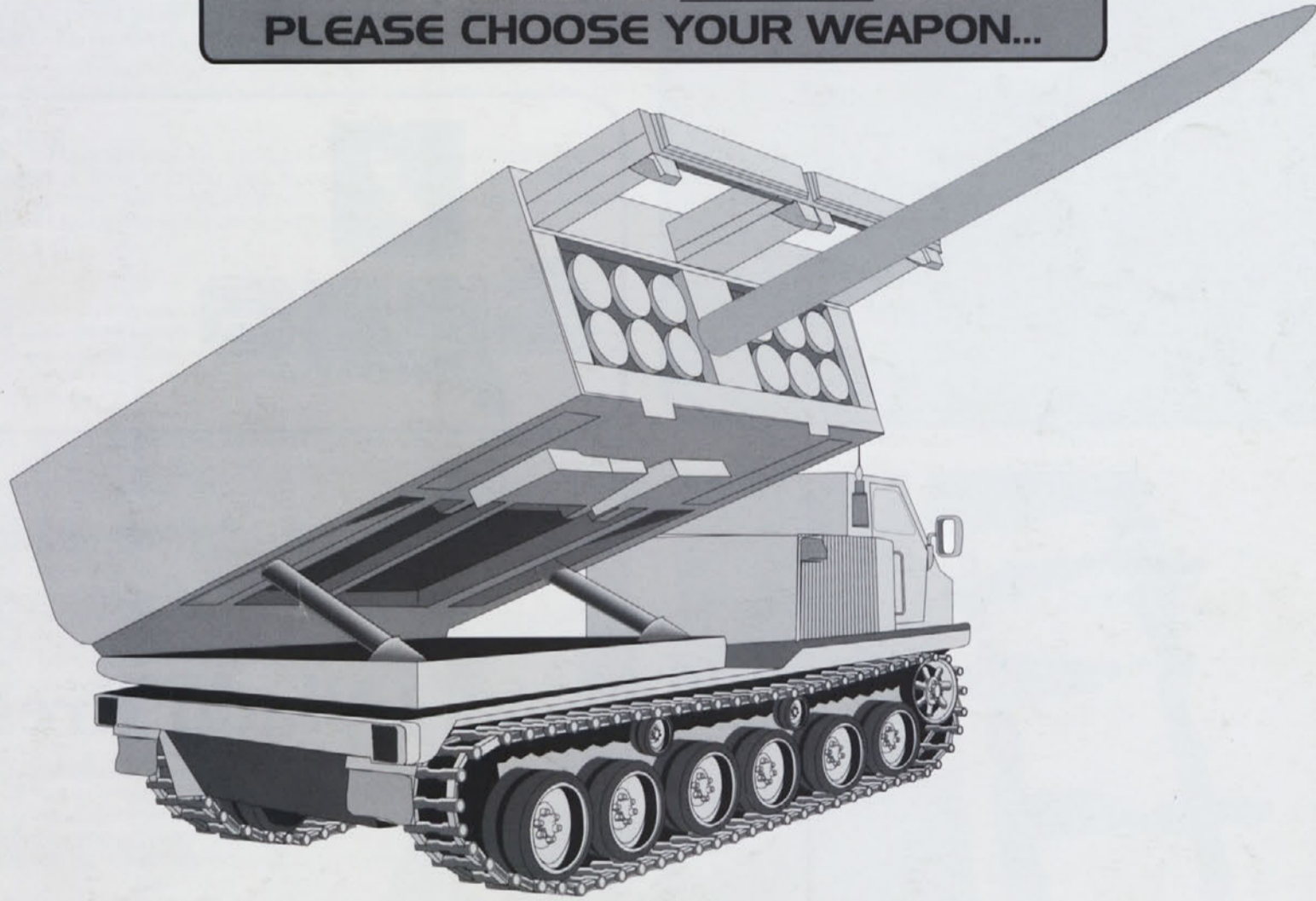
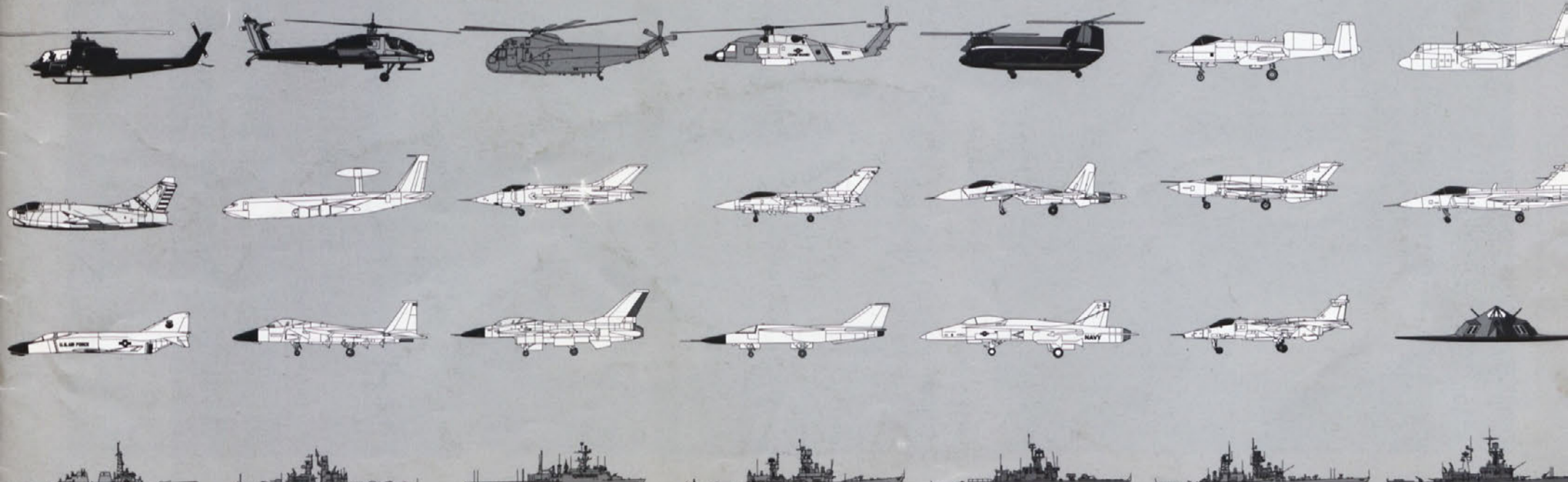

PLAYER I: GEORGE
PLEASE CHOOSE YOUR WEAPON...

LOADING...

Revija Park je dostopna gostom v naslednjih lokalih in frizerskih salonih:

McDonalds
Ljubljanska 27, Novo mesto

Kult klub
Muzejska ul. 3
Novo mesto

Bar Gloria
Prešernov trg 3, 8000 Novo mesto

Knjigarna Goga
Glavni trg 6, Novo mesto

Frizerski salon Renata
Topliška cesta 1, Novo mesto

Frizerski salon Jure
Kandijska 19, Novo mesto

Spoštovane občanke, spoštovani občani, Novomeščanke in Novomeščani

Društvo Novo mesto vam v tem letu želi kar največ lepih in uspešnih dni z željo, da bi se kar največkrat srečevali, izmenjavali misli in zamisli, povedali, kaj se nam zdi dobro in prav in kaj narobe, da bomo s skupnimi močmi postorili, kar le moremo za naše lepo mesto in Mestno občino.

Vsem, ki ste oddali svoj volilni glas listi našega društva, še enkrat iskrena hvala. Obiščite nas na spletu: www.drustvo-novo-mesto.si

koncertni cikel Jazzinty - produkcija LokalPatriot
vabi na prvi promocijski koncert v Sloveniji ob izidu nove plošče skupine

CUBISMO

velika dvorana KC Janez Trdina Novo mesto, četrtek, 27. 2. 2003 ob 19,30

koncert bo posnet in predvajan na TV Slovenija in Valu 202
koprodukcija Kulturni center Janeza Trdine in Festival Novo mesto

grafični studio
repro studio
Novo mesto
07 338 0 338

ZALOŽBA GOGA

Vlado Kreslin

Vriskanje in jok

Literarna zbirka GOGA:

Ratko Cvetnić: *Kratek izlet*, roman
Klemen Pisk: *Visoko in nagubano prapočelo*, poezija
Maja Razboršek: *Pretanjeni razbor*, poezija
Samo Dražumerič: *Fantazija smehljajev*, roman
Katja Plut: *Ejl*, poezija
Zilhad Ključanin: *Pričevalec*, roman
Fotini Epanomitis: *Mulino žrebe*, roman
Miha Mazzini: *Dostava na dom*, eseji
Milan Markelj: *Praskanke*, poezija
Raymond Carver: *Kolesa, mišice, cigarete*, kratke zgodbe
Sebastijan Pregelj: *Svinje brez biserov*, kratke zgodbe
Vlado Kreslin: *Vriskanje in jok*, poezija
Miljenko Jergović: *Mama Leone*, kratke zgodbe
Vinko Möderndorfer: *Temno modro kot september*, poezija
Barica Smole: *Kamendan*, kratke zgodbe

Recite džamiji DA, Natu pa NE - in rešite nacionalno substanco!

Uroš Lubej

Koalicijska pogodba je podpisana, in sicer jo je podpisalo kar desetih političnih subjektov. Čeprav tega nihče ni priznal, je naveza LDS-SLS-ZLSD-Desus-SNS, ki je udobno vladala v minulem obdobju, na volitvah v novomeški občinski svet doživela poraz. Ni ji uspelo obdržati večine, zato je bila prisiljena iskati širšo podporo.

Desnica je seveda neenotna; kot da niso opazili, da imajo stranke in liste, ki se prištevajo bolj ali manj na desno (SLS, SDS, NSi, Lista za Dolenjsko in Lista Francija Koncilije), 16 svetnikov. Tako močni so, da bi - kajpada v nekem imaginarnem univerzumu - liberalni župan lahko postal njihova marioneta.

Kakor koli že, relativno šibki koaliciji se je pridružila tudi Lista za Dolenjsko. Franci Kek je na čelu druge najmočnejše liste v Novem mestu, vendar v koaliciji sodeluje zgolj »programsko«, kot temu pravijo, brez kadrovskega zahtev. Listi to sicer daje možnost hitre prekinitve koalicijske pogodbe, v kolikor jim dogajanje ne bo pogodu, saj umik ne bi pomenil, da je potrebno žrtvovati kakšno bolj ali manj dobro plačano mesto v podžupanstvu, občinski upravi, javnih zavodih ali podjetjih v večinski lasti občine. Poleg tega to ugaja tudi LDS, saj je kadrovskega zahtev koalicijskih partnerjev že sicer preveč.

Pa vendar! Kadrovanje ni zgolj nekaj negativnega: s tem, da določeno politično gibanje ali stranka kadrira ljudi v oblastnih in upravnih strukturah, prevzame odgovornost, da bo določen program šel v smer, kot je nekdo pred volitvami obljubil. Lista za Dolenjsko pa pričakuje, da bo njihov program vodil in zanj nosil odgovornost nekdo drug!? Elementarno nerazumevanje politike!

Poleg tega so s tem, da so pristopili h koalicijski pogodbi, od katere ni videti, da bi kaj imeli (sploh pa ne toliko, kot pomeni teža štirih svetnikov), občinski svet ohranili v tistem, kar je bil že v prejšnjem obdobju. Dvorana, v kateri se v glavnem molči in pridno dviguje roke.

V koalicijski pogodbi pa kljub temu, da je tam »vse«, kar si je moč misliti, ni najti alinej, ki bi posebej izpostavljale podporo projektom kot so DNS, Rock Otočec ali Založba Goga, čeprav so svetniki iz vrst Liste za Dolenjsko tudi vodje teh projektov. Lista se verjetno boji, da jim bo kdo očital, da so predvsem »interesna lista«. Ja, in? Modrost politike je, da dokaže, kako je nek poseben interes tudi interes celotne populacije.

...

Nek drug poseben interes, ki pa se tudi ne zna uveljaviti kot splošni, mori prestolnico. Oddaja Trenja na POP TV je ponovno razkrila tisto, kar so kazale nekatere ankete že prej: precejšnja nestrpnost Slovencev do pripadnikov kulturnih, narodnih in verskih manjšin. Na vprašanje, ali so za gradnjo džamije, je večina odgovorila z »ne«. Malo manj opažena anketa Dela je sicer pokazala, da so sami Ljubljancani večinoma za gradnjo džamije, toliko bolj so proti v bolj ruralnih predelih naše države.

Seveda se v krogu sokrajanov nekeje pod etnično čistimi Gorjanci da zagovarjati tezo, da nam bo džamija požrla "nacionalno substanco": češ, poglejte, kako enkratno je erektilen Kapitelj nad nežno dolensko pokrajino; kako surovo zveni bosanščina ob kozarčku plemenskega cvička.

Nekoliko težje in zgolj z rdečico na obrazu pa se ta teza sooči z ulico Pariza, Londona ali Berlina, kjer je multikulturalnost ravno tisto, kar daje posebno težo samozavesti Francozev, Angležev ali Nemcev. Seveda so veliki narodi pohodili mnogo kultur; toda njihova veličina je ravno v tem, da so bili sposobni, ne da bi kar koli izgubili, mnogim kulturam odpreti svoja vrata. Ne gre za to, kar trdijo nekateri liberalci, namreč da v času globalizacije pomen naroda, njegova »bit«, »samozavedanje« in kultura izginja ter da se vse staplja v loncu postmodernosti in da pač dajmo to džamijo muslimanom, saj bo šlo itak vse v maloro. Nasprotno je res: globina nekega naroda se lahko potrjuje in meri samo s širino, s katero se uspe odpreti drugim kulturam. »Recite džamiji DA - in s tem rešite nacionalno substanco pred gotovim propadom«, bi lahko bilo geslo dneva.

...

Morda pa je arogantnost, celo nasilnost naših elit do upravičenih zahtev manjšin, nekakšna psihološka kompenzacija za njeno ponižnost do Zahoda. Ruplu in Grizoldu se zdi nespodobno, da se v Sloveniji sploh upamo podvomiti o smiselnosti NAŠEGA vstopa v Nato. V resnici nas demokratične države lahko zaradi tega samo bolj cenijo - saj gre vendar za razpravo, ki lahko poteka samo v demokraciji, in torej za potrjevanje in krepitev zahodnih civilizacijskih norm. Vladajoča elita pa neprestano diskreditira samo legitimnost razpravljalcev, ki so proti vstopu v Nato.

In če se že kdo ne more odločiti, naj pomisli na to, da to, KAM gremo, ni nič bolj pomembno, kot to, KAKO bomo tja prišli. In če nas v Nato vodijo gospodje, ki po eni strani govorijo, da nas v Nato vodijo zaradi tega, da bi obranili našo demokracijo, po drugi strani pa to demokracijo s samim načinom svojega argumentiranja zanikajo, potem tukaj očitno nekaj ni v redu. Potrebno je glasovati niti ne toliko proti Natu, ampak bolj PROTI temu, da nas peljejo tja na način, kjer bomo pač vedno tiho zaradi tega, da bi ohranili nekaj, kar sploh ne smemo uveljaviti.

III 857

02004/457

Regija

Parkova okrogla miza: Izzivi Narodnega doma	4
Sto besed na mesec	5
Tomaž Levičar: Križem kražem po starem mestu	
Janez Lamovšek: Pogled naprej	6

Kolumna

Borut Peterlin: Londonski dnevnik	
Barica Smole: Zadnje leto samostojne Slovenije	7

Mesto

V ringu: Boštjan Kovačič	8
--------------------------------	---

Kolumna

Marijan Dovič: Vsiljivci in nasilneži	
Tina Ban: Ritoznojčan	9

Fotopub

Dominik Fajdiga	10
-----------------------	----

Encyclo

Dante Kristan: Underdose	11
--------------------------------	----

Intervju

Andreja Kopač: Bepop	12
----------------------------	----

Internet

Primož Žižek: Dolenjska je pred izzivom prihodnosti	14
---	----

Globalizacija

Tina Ban: Bitka za nas same še ni končana	15
---	----

Mladi

Maja Novak: Uspešno pogajanje o višini plače	
Tina Bratož: Neznani leteči predmeti	16
Marko Vide: Preprečiti vojno v Iraku	17
Matjaž Brulc: Veliki brat te opazuje	18

Infopark

Kulturni napovednik za mesec februar	18
--	----

Kultum

.....	19
-------	----

Parkextreme

.....	20
-------	----

Strip

.....	21
-------	----

Potlač

.....	22
-------	----

park: kolofon

regionalni mesečnik
številka 4, letnik 6

ISSN 1408-7189

Naslov uredništva: Park
Glavni trg 6
8000 Novo mesto

e-mail: park@park-on.net
web: www.park-on.net

Telefon: 07 393 08 12

Trženje, naročila, distribucija:
Marjeta Kocjan
gsm: 031 854 421, tel: 07 393 08 12,
marjeta.kocjan@park-on.net

odgovorni urednik: Uroš Lubej

uredništvo: Tina Ban, Marijan Dovič, Iztok Kovačič,
Petra Ostaneč, Boštjan Pucelj,
Damir Skenderović, Damijan Šinigoj,

oblikovanje: Igor Ajdišek
naslovnica: Iztok Kovačič
ilustracije: Iztok Kovačič
lektorica: Nina Štampohar

filmi in prelom: Špes Grafika
tisk: Tiskarstvo Opara, Mali Slatnik
ustanovitelj: Društvo novomeških študentov
izdajatelj: Založba Goga, Novo mesto
direktor: Gregor Macedoni

SPREHODI SE PO SVOJEM PARKU!

Naročnina se plačuje za obdobje od naročila do konca tekočega letnika (julij 2003). Prekinitve naročila je možna s pisnim preloženim in sicer 10 dni pred koncem naročniškega obdobja (1. julij 2003). Naročniki imajo 10% popust, študentje in dijaki 20%. Naročnina za tujino znaša 35 EUR, z letiško dostavo 40 EUR.

FOTO: BOŠTJAN PUCELJ

Parkova okrogla miza

Oživitev Narodnega doma: realnost ali pesek v oči?

Uroš Lubej, Boris Blaić

Z zmago partizanov in komunistične partije je šel Narodni dom, nekoč ponos mesta, na smetišče zgodovine, od koder ga je vnovič potegnilo predvsem prizadevanje Društva Novo mesto. Po dolgoletnih prizadevanjih so skupaj z občino ustanovili Ustanovo za obnovo in oživitev Narodnega doma. Ker je mnogo stvari v zvezi z Narodnim domom še nejasnih, na primer možnost celovite obnove pa tudi to, katere vsebine se bodo odvijale v Narodnem domu, smo Parkovci na to temo organizirali okroglo mizo. Na njo smo povabili odgovorne in predstavnike zainteresiranih javnosti, da bi soočili različna stališča in odprli oziroma nadaljevali javno razpravo o kulturni politiki mesta. V tem članku lahko zgolj delno povzamemo živahno razpravo, ki se je razvila. Udeleženci nam bodo, upamo, oprostili, če smo kakšno izjavo nekoliko iztrgali iz konteksta in kakšno izpustili.

Na višku predvolilnega boja je, kot je znano, prejšnji župan odprl delno prenovljeni Narodni dom. Nekateri so to potezo seveda razumeli kot dobro tempirano bombo v kontekstu tistega trenutka. No, večina kulturnikov je zadevo vendarle pozdravila. Zdaj so prenovljeni prostori pod upraviteljstvom Dolenjskega muzeja, kjer so nam povedali, da se lahko kdor koli z dobro idejo oglasi pri njih in za minimalno denarno nadomestilo najame prostore. Podpredsednik upravnega odbora Ustanove za obnovo in oživitev Narodnega doma **Tone Škerlj** je o tem na okrogli mizi dejal: »Pomembno je, da se je začela obnova, s čimer smo pokazali resen interes, da se problem Narodnega doma reši v celoti. Mislim, da ne bo očitkov, da je bil denar vržen stran, saj na ta začetni vložek gledam kot na kvas, iz katerega bo zrasel desetkratnik vloženih sredstev. Na zadnji seji je upravni odbor mestno občino oz. novomeški sekretariat za kulturo zadolžil, naj pristopi k izdelavi analize stanja na področju kulture na splošno. Strategija kulturne politike bo morala v svoj okvir postaviti tudi prihodnost in pomen Narodnega doma. Po mojih informacijah mestna občina ima interes za obnovo, vendar bi bilo utopično računati, da bi se ta financirala iz občinskega proračuna. Velika novomeška podjetja se glede možnosti sofinanciranja še niso izjasnila, in to iz preprostega razloga, da se nanje ni še nihče obrnil s ponudbo. Najprej potrebujemo celovito strategijo.»

V zelo kratkem času celovite obnove gotovo ne bo. Potrebno je povedati, da je po datumu začetka gradnje (leto 1873) to prvi narodni dom na Slovenskem, zato si po mnenju mnogih zasluži naziv nacionalnega kulturnega spomenika. Njegova prvotna funkcija je bila dokaj jasna: pripadal je ljudem, se pravi ljubiteljski kulturi, čeprav je bil to bržkone odsev tistega časa, ko elite kulture slovenski narod - vsaj zunaj Ljubljane - pač ni premogel. Direktor Zavoda za varstvo kulturne dediščine **Danilo Breščak** je o delni obnovi in o tem, kaj bi pomenila celovita obnova, dejal: »Celovita rešitev bi bila seveda dobrodošla, o ceni obnove pa bi bilo brez izdelanih ciljev in namena Narodnega doma težko govoriti. Se pa strinjam, da je dobro, da se tam nekaj dogaja, da se razgiba prostor in zainteresira javnost. Narodni dom je novomeška občina 1992 razglasila za kulturni spomenik. Mnenje naše strokovne službe pa je, da bi Narodni dom postal nacionalni kulturni spomenik, in v tem primeru bi lahko del sredstev za obnovo prišel tudi od ministrstva za kulturo. V tem trenutku je izdelan posnetek stavbe in nastavljen konzervatorski program, ki pa še ni izdelan v celoti. Pri obnovi mora nujno sodelovati tudi Zavod, kar se v primeru obnove pritičja ni zgodilo. Res da pri tem ni bilo storjenih kakih večjih napak, a če bi pri obnovi

sodeloval Zavod, vhodna vrata zagotovo ne bi prebarvali z beltopom. Takih primerov je še nekaj.«

Razprava na okrogli mizi se je nato prevesila v to, katere vsebine sploh sodijo v Narodni dom. Ustanova za oživitev Narodnega doma je, kot je dejala **Staša Vovk**, sprejela stališče, da mora Narodni dom pripasti ljubiteljski kulturi, kar je bil tudi njen prvotni namen: »Narodni dom je s svojimi prispevki zgradilo nekaj več kot 4.000 zavednih prebivalcev Novega mesta in ne vidim razloga, da ga zdaj več kot 20.000 Novomeščanov ne bi moglo obnoviti. Ljubiteljska kultura se že leta bori za različne prostore in menim, da bi bil končno čas, da mesto te prostore zagotovi. Kulturna društva sama zagotovo ne bodo zbrala veliko sredstev, vendar brez kapljic ni oceana, ki bo za celovito obnovo resnično potreben.»

O problemih, ki jih imajo tako imenovana ljubiteljska kulturna društva, so spregovorili Janez Badovinac, Tatjana Grabrijan (oba iz lutkovnega gledališča Taus teater), Mitja Ličen in Magda Lojk (skupine za oživitev Narodnega doma. **Tatjana Grabrijan** pravi: »Naša težava so redni vadbeni prostori. To sicer ni taka težava kot pri Kresu, orkestru in drugih, ki so veliki, glasni in rabijo veliko prostora. Čas je, da novomeški otroci dobijo lutkovno gledališče, mali oder, ki ga trenutno v Novem mestu ni. Narodni dom je idealen za to. Na takem odru bi se lahko odvijali tudi drugi dogodki, npr. manjše gledališke predstave in recitali. Nujno potrebujemo prostor za otroške matinee. Prisiljeni bomo iskati prostor drugje, a radi bi, da se otroci navadijo na mali oder in sploh obiska gledaliških predstav.«

Branka Moškon je predstavila težave njenega društva: »Kres deluje že 25 let, pa je naše društvo še vedno brez stalnega garderobnega prostora, celo svojega sedeža nimamo. V zadnjih nekaj letih smo že večkrat selili okoli 200 zelo dragocenih ročno izdelanih narodnih noš in res ne vem, kam bomo šli, ko se bomo morali seliti iz privatne hiše. Primeren prostor za našo garderobo se mi zdi podstrešje narodnega doma. Poleg teh težav pa imamo tudi težave s prostorom za vaje, saj teh v KC Janeza Trdine ne moremo imeti, kadar je tam drug dogodek, saj smo enostavno preglasni. Vaje nam velikokrat odpadejo.«

Nekoliko bolj oster je bil **Mitja Ličen**: »Še vedno sem idealist, a vedno, ko trkam na vrata novomeške občine, so ta zaprta.« O ideji, da bi se društva in posamezniki spustili v akcijo zbiranja finančnih sredstev, je dejal: »Če ni trdnega ogrodja, ki bi ga morala postaviti občina, jim jaz svojega denarja ne zaupam. Po mojem občutku občina prej duši kulturo v mestu, kot da bi ji pomagala. Če naša gledališka skupina 3 mini in Baltazar od občine dobi 100.000 tolarjev dotacije in mora potem za najem dvorane, ki je v lasti občine, odšteti 120.000 tolarjev, se mi zdi to žalitev.« Njegovemu mnenju se je pridružila tudi **Andreja Kopač**: »Pozitivno se mi zdi, da se društva med seboj povezujejo, a tako kot pravi Mitja, občini ne gre preveč zaupati. Lep primer je stavba na Rozmanovi, kjer je bila nekoč trgovina Hobi. Objubiljo se je, da bo obnovljena hiša namenjena kulturi, zdaj pa je v pritličju hranilnica. Objublja se kulturi, kasneje pa gre le za profit.«

Nekdanji župan, sedaj pa opozicijski svetnik **Franci Koncilija** je osvetlil, kakšno vlogo bi v kulturi morala igrati občinska oblast: Mislim, da ni nihče drug kot

mestna občina poklican, da pristopi k projektu obnove, saj ima le ona za to potrebno politično in finančno moč. Ta problematika bi morala biti projektno vodena in ne vidim razloga, da vodja te skupine vsaj formalno ne bi bil župan. Analiza mora biti izvedena takoj. Kar pa se tiče prostovoljnih prispevkov občanov, menim, da je sicer vsak tolar dobrodošel, a glavnino bi morala prispevati lokalna skupnost, kar določa tudi zakon.«

Nekoliko žalostni pa so okroglo mizo zapustili predstavniki LokalPatriota, saj imajo oni glede prihodnosti Narodnega doma nekoliko drugačno mnenje kot upravni odbor, saj želijo v Narodni dom pripeljati tudi profesionalno produkcijo. Stališče je predstavil **Iztok Hotko**: »Novo mesto je edina slovenska mestna občina, ki nima svoje galerije sodobne umetnosti. Narodni dom bi bil idealna lokacija za nas. Primernih lokacij za to dejavnost je v Novem mestu sicer precej, vendar bi morala mestna občina v sodelovanju s strokovno javnostjo pristopiti k izdelavi strategije za vzpostavitev mestnega likovnega salona, za katerega so Novomeščani prikradžani.«

Mestna občina pa na to ponudbo ni odgovorila, saj se na našo veliko žalost ni udeležila prve Parkove okrogle mize. Ker glede na nekatera pričevanja, ki smo jih slišali, utemeljeno sumimo, da je način komuniciranja, na katerega smo pri tem naleteli, splošna praksa občinskih struktur, ne glede na to, ali se vmes zgodijo kakšne volitve, je prav, da zadevo opišemo. Naj ta pripetljaj stoji namesto sklepa, kaj in koliko kulturne politike lahko Novomeščani pričakujejo v prihodnjih letih.

Točno teden dni pred okroglo mizo smo poklicali v županov kabinet, natančneje **Slavka Gegiča**, da zaprosimo za sogovornika, ki bi pred javnostjo razpravljaj in pojasnjeval stališča občine do Narodnega doma. Seveda ne bo problema, saj je naša občina odprta in transparentna, pa tudi prvi člen nove koalicijske pogodbe določa, da bosta župan in uprava z veseljem komunicirala z občani. V tistem trenutku še ni bilo čisto jasno, kdo (ne) bo naš sogovornik. Župan **Boštjan Kovačič** da ne, ker ima naslednji četrtek ob 18. uri pomembne obveznosti. Verjetno, da bo to ali direktorica uprave **Mojca Novak** ali pa sekretar za okolje in prostor **Jože Derganc**, ki največ vesta o tem in sta tudi člani omenjene ustanove. Čez dva delovna dneva smo ponovno klicali, če se morda že ve, kdo natančno bi to lahko bil. Tedaj smo izvedeli, da direktorice uprave ne bo, saj ima cel teden blazno gnečo in ne more priti, tako da bo skoraj zagotovo kar **Jože Derganc**. Naslednji dan smo dobili sporočilo, da bo odsoten tudi sekretar za okolje in prostor, tako da bo prišel tedanji podžupan za družbene dejavnosti **Boris Dular**, ki je prav tako zelo poučen o celotnem dogajanju. Podobno sporočilo smo dobili naslednji dan, samo na dokončno potrditev naj še počakamo. Dan pred dogodkom udeležba občine že ni bila več čisto gotova, s čimer smo izrazili globoko nestrinjanje, saj je občina vendarle 100-odstotni lastnik stavbe, o kateri smo se hoteli pogovarjati, in bi novinarji in javnost vendarle lahko izvedela, kaj namerava z njo početi. Štiri ure pred dogodkom je kabinet župana prišel na dan z "rešitvijo". Občino in župana naj predstavlja kar gospod Škerlj, predsednik Društva Novo mesto in deklarirani opozicijski poslanec, ki seveda nič ni vedel o tem. Še zadnjič smo poklicali Slavka, ki nam je odvrnil: "Poklical bom župana, ki naj odloči, kako in kaj naprej." Po tem od občinske uprave nismo dobili več nobenega klica, nobenega gosta in nobenega pojasnila.

Kronisti:
Boris Blaić, Tina Ban, Andreja Kopač,
Matjaž Brulc

Podpisana koalicijska pogodba

Po skoraj dveh mesecih pogajanj je na novoizvoljeni novomeški župan Boštjan Kovačič sestavil koalicijsko 22 občinskih svetnikov, ki jo sestavljajo LDS, SLS, DeSUS, SNS, ZLSD, Športna lista, SMS, Lista za Dolenjsko in Miloš Dular.

Koalicijska pogodba predvideva tri podžupane. Poklicna podžupanja ostaja predsednica novomeške SLS Martina Vrhovnik, nepoklicna podžupana pa bosta še Miloš Dular, sicer predsednik novomeške SDS, ki ni vstopila v koalicijsko, in nekdo iz vrst LDS-a, ki ga pa stranka zaenkrat ne bo predlagala. Pogodba določa, da bo direktorja občinske uprave imenovala LDS (funkcijo bo še naprej opravljala Mojca Novak), opredeljuje pa tudi sestavo delovnih teles občinskega sveta, kjer bo od skupno 98 mest v 12 delovnih telesih koalicijska predlagala 68 kandidatov, nadzorni odbor ter komisijo za poslovnik in statut pa bosta predvidoma vodila svetnika stranke oz. liste, ki ni koalicijski partner.

Koalicijska pogodba predvideva tudi reorganizacijo občinske uprave, ki naj bi bila po hitrem postopku izpeljana na februarjski seji. Sekretariati, po novem imenovani oddelki, bodo tako doživeli kar nekaj sprememb. Sekretariat za okolje, prostor in komunalne zadeve bo razdeljen na tri oddelke, in sicer na oddelek za gospodarjenje s stavbnimi zemljišči, oddelek za prostorsko planiranje ter na oddelek za krajevne skupnosti in komunalne zadeve. V oddelek za družbene zadeve se bosta združila sekretariat za kulturo in sekretariat za mladino, izobraževanje in šport, prav tako bosta v enem oddelku združena sekretariata za finance in gospodarstvo. Poleg kabineta župana bo ustanovljen tudi kabinet direktorja občinske uprave, inšpektorat, ki je bil doslej samostojna služba, pa bo po novem podrejen direktorju.

Šibka opozicija: Lista Francija Koncilija

Spremembe znotraj SDS

Po presenečenju, ki ga je s podporo Boštjanu Kovačiču v drugem krogu volitev izzval predsednik novomeške SDS Miloš Dular, je na konstitutivni seji novomeškega občinskega sveta postalo očitno, da je ta poteza v SDS vnesla precejšen razdor. Pri glasovanju o članih občinske komisije za kadrovska imenovanja sta namreč Miloš Dular in Ivan Grič glasovala za kandidate vladajoče koalicijske. Vid Meršol pa za kandidate opozicije.

Bo ostal predsednik stranke?

STO BESED na mesec

Izvršilni odbor SDS se je sredi decembra že odločil za vstop v koalicijo, a pogodbe vendarle niso podpisali, na njihovo mesto koalicijskega partnerja pa je v zadnjem trenutku vstopila Lista za Dolenjsko. Po informacijah, ki so v zadnjem mesecu curljale iz SDS, je moč sklepati, da bo stranka, ki bo v naslednjih štirih letih delo občinske uprave spremljala iz opozicije, v kratkem dobila novega predsednika, pri čemer se kot naslednika Miloša Dularja omenja dosedanega tajnika občinskega odbora Andreja Blažiča.

Zanimivo je, da je do takega razdora prišlo ravno v stranki, ki slovi po najtrši strankarski disciplini in v kateri morajo vsi kandidati še pred volitvami podpisati bianco odstopno izjavo, ki jo je moč uveljaviti v primerih nespoštovanja odločitev stranke. In čeprav je taka izjava prej moralna kot pravna obveza, pa je njena »novočitev« ravno v primeru Miloša Dularja precej problematična, saj naj bi bile vse podpisane izjave deponirane pri predsedniku stranke – Milošu Dularju.

Gimnazija Novo mesto postala e-šola

Novomeška gimnazija se je zadnji dan januarja kot tretja v dolenjski regiji uvrstila na seznam dvajsetih slovenskih e-šol. 12 najsoodobnejših računalnikov, skener, barvni in črno-beli tiskalnik (vsi formata A3) ter 2 megabitna internetna povezava z možnostjo videokonference pa ne bodo na voljo le gimnazijcem, ampak jih bodo lahko v popoldanskih urah brezplačno uporabljali tudi vsi ostali.

Investicija v računalniško opremo je stala 9 milijonov tolarjev, ki jih je v celoti prispevalo ministrstvo za informacijsko družbo, stroške Arnesove internetne povezave pa bo krilo ministrstvo za šolstvo in šport. Računalniška učilnica, nahaja se v pritličju in ima svoj vhod, bo pod mentorstvom osebe, ki bo tam zaposlena prek javnih del, plačevala pa jo bo mestna občina Novo mesto, na voljo javni uporabi med tednom od 15. do 19. ure, ob sobotah pa od 9. do 13. ure.

Spremenjeno lastništvo Televizije Novo mesto

Z dokapitalizacijo, ki jo je konec lanskega novembra potrdila skupščina družbenikov Televizije Novo mesto d.o.o., se je dvema dotedaj največjima lastnikoma novomeške televizije (mestna občina Novo mesto 64,27 % in Krka d.d. 16,84 %) pridružila še direktorica TV Novo mesto Irena Vide, ki je z vložkom dobrih 10 milijonov tolarjev postala 19,44 % lastnica TV Novo mesto d.o.o. Štirinajst dni pred omenjeno skupščino je 15 milijonov tolarjev v TV Novo mesto d.o.o. vložila tudi mestna občina Novo mesto (vložili so del sredstev od prodaje koncesije za mestni plin) in tako za nekaj časa postala 76 % lastnik družbe, po vložku Irene Vide pa se je delež občine zmanjšal na sedanjih 61,58 %. Prav tako se je zmanjšal delež Krke, ki zdaj znaša 8,94 %. Dodaten vložek v novomeško televizijo je bil po besedah Videtove nujen za nakup potrebne tehnične opreme.

V Labodu bo marca ali aprila zaposlitev izgubilo okoli 150 delavcev

Čeprav so bila odpuščanja v Labodu napovedana že za januar, je generalni direktor družbe Andrej Kirm konec meseca povedal, da bodo odpuščanja začeli šele marca ali aprila, odvisno od zasedenosti proizvodnje. Od skupno 450 delavcev, kolikor jih je trenutno še zaposlenih v Labodu, bodo obdržali približno 300 ljudi, kolikor jih potrebujejo v proizvodnji Labodovih znamk. Labod se je za zmanjševanje števila zaposlenih odločil zaradi odpovedi naročil nemškega partnerja, ki je proizvodnjo preselil na Hrvaško. »Pogovori za druga naročila sicer potekajo, a tako kot v ostali konfekcijski industriji v Sloveniji preprosto ni dovolj dela, da bi pokrili stroške«, pravi Kirm. Novomeški Zavod za zaposlovanje o napovedanem zmanjšanju števila Labodovih delavcev uradno še ni bil obveščten. Trenutno je v dolenjski regiji že več kot 200 nezaposlenih tekstilcev, v kratkem pa se lahko njihovo število še podvoji.

Izbrali najboljše športnice in športnike naše občine

V ponedeljek, 20. januarja, je v Športni dvorani Marof potekal tradicionalni izbor Športnika leta Dolenjske za leto 2002 v organizaciji Agencije za šport in mestne občine Novo mesto. Bralci Dolenjskega lista in glasovalci po elektronski pošti so odločili, da se je s svojimi športnimi dosežki v minulemu letu najbolj izkazal kolesar Jure Zrimšek, član ekipe KK Krka Telekom do 23 let, ki je lani postal evropski prvak na velodromu in dosegel 3. mesto na evropskem prvenstvu v kronometru. Športnica leta je postala atletinja Tanja Klemenčič, članica AK Portoval Cestno in gradbeno podjetje, ki tekmuje v disciplini tek na 400 metrov. Za športni kolektiv leta pa so bili izbrani košarkarji KK Krka. Omeniti velja, da so bili za športne dosežke nagrajeni posamezni športniki iz naslednjih športnih klubov: atleti AK Krka, lokostrelci LK Varing, člani Tai-boxing kluba Scorpion, ekipa do 23 let KK Krka Telekom, karateisti kick-boxing kluba, odbojkarice TPV-ja, atleti AK Portoval in košarkarji KK Krka. Podelili so tudi priznanja najboljšim na 42. delavskih športnih igrah: kolektivu Krke, pedagogom, Cestnemu in gradbenemu podjetju ter Zavodu za gozdove. Najvišje priznanje za požrtvovalno delo v športu, zlato Bloudkovo značko, sta tokrat prejela Brane Ralijan in Marijan Lapajne. Prireditelj je bila med bolj dinamičnimi do sedaj. Za dobro vzdušje so skrbeli tako gostje: Peter Mankoč, Helena Javornik, Alenka Bikar, župan Boštjan Kovačič, kot tudi nastopajoči: aerobična skupina Jump, članice Hop kluba, Brajdimir in skupina Bepop, ki so dvorano Marof napolnili skoraj do zadnjega kotička.

FOTO: ŽIGA VINC

Kljub zapletom razpis za izgradnjo Ceroda še pred avgustom

Kljub temu, da 3 od 12 občin (Škocjan, Mirna Peč in Dolenjske Toplice) še vedno niso podpisale medobčinske pogodbe o izgradnji Centra za ravnanje z odpadki Dolenjska (Cerod), je po besedah novomeškega sekretarja za okolje, prostor in komunalne zadeve Jožeta Derganca MO Novo mesto, ki je koordinator projekta, na ministrstvo za okolje in prostor do predvidenega roka, tj. do konca 2002, dostavila vse podpisane pogodbe ter tri pisma o nameri, ki so jih podpisali župani občin, ki pogodbe še niso podpisale.

Derganc, ki se sklicuje na mnenje državnega sekretarja na ministrstvu za okolje in prostor Marka Slokarja, pravi, da trije manjkajoči podpisi ne bodo ogrozili že odobrene subvencije evropskega sklada za izgradnjo javne infrastrukture (ISPA) v višini 5

milijonov evrov, saj so občine, ki so pogodbo že podpisale, dosegle kriterij 150.000 prebivalcev.

Zaplet pri podpisu pogodbe naj bi se zgodil zaradi navidez nepovezane zadeve, in sicer zaradi negodovanja bivših novomeških občin, ki jim je Komunalna lansko poletje poslala račun za nastalo izgubo pri opravljanju komunalne dejavnosti na tem območju za leti 2000 in 2001. Novomeški občinski svet je na majski seji od Komunalne zahteval, da od ostalih občin za pokritje izgube izterja sredstva v skupni višini skoraj 108 milijonov tolarjev. Ker ostale občine na to niso pristale, je Komunalna na sodišče vložila predlog za izvršbo, kar je stvari le še bolj zaostrojilo.

Projekt Cerod, ki je le v začetni fazi ocenjen na 2,8 milijarde tolarjev, je po besedah Derganca zdaj v fazi priprave dokumentacije za izvedbo mednarodnega razpisa za izbiro izvajalca, ki bo predvidoma izpeljan še pred dopusti. Derganc predvideva, da bo pogodba z izbranim izvajalcem podpisana septembra, po izdelavi vseh projektov in pridobitvi gradbenega dovoljenja pa je začetek gradnje Ceroda v Leskovcu načrtovan za začetek leta 2004.

Zapatisti zagrozili z udejanjanjem avtonomije

Vodstvo zapatistične gverile je prekinilo svoj molk. V mestu San Cristobal na jugu Mehike je 1. januarja – na deveto obletnico prve zapatistične vstaje – organiziralo shod, na katerem se je zbralo okoli 25.000 Indijancev: žensk, otrok in moških vseh starosti. Zapatisti si že več let prizadevajo, da bi Indijanci v zvezni državi Chiapas na svojem ozemlju dobili posebno avtonomijo v okviru mehiške države. Chiapas je po naravnih virih ena najbogatejših mehiških držav, njegovo večinoma indijansko prebivalstvo pa kljub temu živi v hudem pomanjkanju. Po zadnjih volitvah pred dvema letoma so si nekateri le obetali spremembe. Stranko PRI, ki je bila na oblasti vse od mehiške revolucije dalje, je po 71 letih zamenjala stranka PAN. Zapatistični voditelji so razočarani nad neizpolnjenimi obljubami Foxove vlade, zato so na shodu pozivali, naj indijanska ljudstva na svojih tleh začnejo udejanjati avtonomijo, čeprav brez privolitve mehiške vlade. Napovedali so tudi, da se indijansko prebivalstvo, vsaj tisto, ki podpira zapatiste, ne bo uklonilo prisiljenemu izseljevanju iz gorskih predelov Montes Azules. Ob tem pa so poudarili tudi pomen globalnega odpora proti neoliberalnemu imperializmu. Zapatistični boj ni bil nikoli usmerjen le lokalno ali nacionalno. Izumiranje staroselcev je globalni pojav, ki ne korenini le v nacionalni politiki posamezne države. Indijanski problem so že od vsega začetka umestili širše, v svetovni neoliberalni družbeni red, ki se okorišča s ceneno delovno silo in naravnimi viri iz Tretjega sveta, ter ob tem briše medkulturne razlike in razjeda posamezne etnične identitete. 1. januar 1994, dan prve zapatistične vstaje, med gibanji za boljšo globalizacijo prav zato velja za simboličen datum – rojstvo globalnega odpora proti neoliberalnemu kapitalizmu.

Demonstracije v Boliviji

V Latinski Ameriki že očitno vre. Po Argentini in Venezueli je zakravela še Bolivija. 13. januarja so po vsej državi izbruhnile masovne demonstracije proti katastrofalni politiki globalnega neoliberalizma,

ki jo vodi bolivijska vlada. Kmetje, delavci, študentje, ženske skupine, upokojenci in najrazličnejša družbena gibanja so popolnoma blokirali ulice bolivijskih mest. Policija jih je poskušala brutalno zatreti in že v prvih dveh dneh so našli 23 mrtvih, 200 zaprtih in na desetine ranjenih. Bolivijska gibanja pozivajo aktiviste vsega sveta, naj jim pomagajo z medijsko podporo in drugimi solidarnostnimi akcijami.

Nova kulturna prestolnica Evrope

Še preden se je mesto odpočilo od dogajanja v okviru Štajerske jeseni 2002, je po Salamanci in Bruggesu avstrijski Gradec postal letošnja evropska kulturna prestolnica. V čast laskavega naziva so v mestu zgradili vrsto drznih arhitektur, poleg nove Hiše umetnosti (Kunsthau) je daleč najbolj spektakularen projekt umetni otok, ki ga je sredi reke Mure postavil newyorški arhitekt Vito Acconci. V okviru proračuna v višini 37 milijonov evrov se bodo v mestu prek celega leta odvijale številne prireditve z vseh področij umetnosti. Od najzanimivejših omenimo le v Mestnem muzeju (Stadtmuseum) postavljeno retrospektivo del Jožeta Plečnika, razstavi vizualnih umetnosti *Latent Utopias* ter *M.A.R.S. Art and War* v Novi galeriji (Neue Galerie). Premierno bo uprizorjena prav za to priložnost spisana igra *Butterfly Blues*, glasbeni navdušenci bodo lahko prisostvovali vrsti koncertov v glasbeni seriji *Ikone 20. stoletja*. Za ljubitelje plesa se med drugim najavlja Sasha Waltz, obeta se tudi vrsta zanimivih fotografskih razstav. Sicer pa najdete več podrobnejših informacij na spletnem naslovu www.graz03.at.

park

Pišite Parku!
Pišite nam!
Park, Glavni trg 6,
8000 Novo mesto,
park@park-on.net

Pokličite nas!
tel.: 07 393 08 12

RADIO MAX
88.9 & 87.6 FM

Gubčeva cesta 27,
8210 TREBNJE
tel. 07/34-81-545 ali 555
e-mail: radiomax@siol.net

Knjigarna Goga

Glavni trg 6
8000 Novo mesto
tel (07) 393 0 802
knjigarna@zalozba/goga.si

Delovni čas
pon - pet: od 9h - 19h
sob: 9h do 13h

park:mesto

Poslovne možnosti mestnega jedra

Križem kražem po starem mestu

Tomaz Levicar

Staro mestno jedro Novega mesta se zdalec ne živi, kot bi lahko, a obenem vse skupaj tudi ni tako usodno, kot želijo nekateri, morda le v dobri veri, da bi ustvarili klimo za začetek resnejših poseganj, prikazati. Usodno ni predvsem zato, ker ta prostor nosi praktično neodtujljive kvalitete, ki so hkrati v mestnem prostoru edinstvene, so del njegove identitete, pri čemer mislimo na bogato kulturno, stavbno dediščino, na dolgo zgodovino, nenazadnje pa tudi na posebno čuteč odnos meščanov do tega mestnega predela. Seveda pa povsem drži, da se s tem prostorom doslej še nihče ni pravilno in odločno spopadel, zato ostajajo celo dominantni problemi nereseni. Omenimo vprašanje prometne ureditve, odnosa do kulturnih spomenikov ter trgovsko ponudbo. Prav tako niso ustvarjeni pogoji za odvrnitve prihodnjih predvidljivih težav. Vseskozi se posega neustrezno, predvsem pa sporadično in necelovito.

Nov prometni režim, ki ga lahko v starem mestnem jedru opazujemo že nekaj mesecev, je eden od dokazov za to. Gre pravzaprav za zelo beden, parcialen ukrep, namreč le za povečanje področja, kjer se zaračunava parkirna. Pa še v tem se je zalomilo že s postavitvijo tako imenovanih parkomatov. Ti so na eni strani naleteli na ogorčenje voznikov avtomobilov, saj jim niso dali dovolj pestre ponudbe načinov plačila, še bankovca mu nisi namreč mogel stisniti v odprtino, kar je sicer mogoče že pri vsakem pogrošnem avtomatu za kavo in sendvič. Na drugi strani pa so glas povzdignili tudi zaščitniki kulturne dediščine, ki pa so nezadovoljni z njihovo podobo, saj fotocalice na visokem drogju, ki v mestu, prepredanem s elektrovlodi, napajajo z energijo te aparature, poljsnjene v nebo boljčijo proti svetlobi vsem na obeh tik ob kulturnih spomenikih. Pri tem se še

Občina ni edina odgovorna za izboljšanje stanja. Močnejšo vlogo bi morali odigrati vsi, ki tu poslujejo, se združiti v organizacijo ter novomeško staro mestno jedro aktivno in agresivno tržiti, predstavljati tukajšnjo ponudbo, tako kot to počne vsak poslovno-storitveni center.

enkrat več kaže, da občinski velmožeje ne razumejo, da je ena bistvenih kvalitet tega mestnega predela ravno njegova kulturna, arhitekturna, zgodovinska substanca; vso to kvaliteto znajo oni namreč v trenutku razvrednotiti s postavitvami smetnjakov, oglasnih panojev, klopi, z ureditvijo avtobusnega postajališča, z namestitvijo korit za cvetlice ter ne nazadnje teh parkomatov. A nezadovoljni z ukrepom in občinski politiko do starega mestnega jedra so tudi nekateri lastniki oziroma najemniki poslovnih prostorov, ki v tem vidijo grožnjo svoji poslovni uspešnosti. Morda, toda njihovo poslovno uspešnost gotovo še močnejše načena neprimerna in slabo predstavljena ponudba, ohola promocija,

FOTO: TOMAZ LEVICAR

anemičen odnos do strank. Kakor koli, občina se je tega ukrepa lotila tako lahkomišno in neresno, da vseh posledic pravzaprav ne moremo natančneje spremljati. Niso namreč dokumentirali izhodiščnega stanja, kakor tudi ne postavili pomembnih mehanizmov preverjanja uspešnosti, še huje pa je, da pravzaprav ni jasno, k čemu ukrep sploh teži – je to le zapolnitev novih inkasantov, ki je povečanje občinskih prihodkov od parkirnin, morda zmanjšanje

tem prostoru doseči, jasno ni, če je čas za implementacijo ukrepov sploh ustrezen, tudi ni jasno, če je družbena klima ugodna, če to podpirajo ljudje in zakaj morebiti ne, še manj pa je jasno, kdo vse je za to sploh odgovoren in na kakšen način možnosti, in da bodo v skrajnem primeru v sodelovanju z občino Trebnje pripravljene celo blokirati cesto.

Občinski svet občine Dolenjske Toplice šteje dva svetnika več kot občina Mirna Peč – torej dvanajst. Koalicijska pogodba je podpisana med NSI, SLS, SDS – njihov kandidat je bil vnovič izvoljeni župan **Franc Vovk** – in med Listo topliške doline, ki imajo dva svetnika v svetu. Skupaj imajo torej solidno večino s sedem proti pet – štiri svetniki LDS in eden ZLSD. Tudi Franc Vovk pravi, da je njihova rdeča nit celotna infrastruktura, ki si se bo širila v okoliške vasi. V tem letu se bo to izvajalo v Meniški vasi, ki bo predstavljala osnovo za druge vasi. Naslednja glavna naloga pa je ureditev Sokolskega trga – kulturni dom, občinska hiša, ambulanta, lekarna, knjižnica.

Kot v mirnopeški tudi v škočjanski niso podpisali koalicijske pogodbe, saj s podporo v občinskem svetu nimajo problemov. Veliko večino sklepov potrjujejo soglasno. Sicer pa v občinskem svetu od dvanajstih svetnikov jih kar sedem prihaja z nestrankarskih list, po dva iz LDS in SLS, eden pa iz SDS. Župan **Anton Zupac** (predlagala ga je SLS) pravi, da si ne morejo privoščiti delitev in izgubljanje energije v dokazovanju, kdo je močnejši. "Prizadevamo si probleme reševati strokovno. Zavedamo se tudi, da se moramo odpreti in povezovali s svojimi sosedami oziroma regijsko. Spodbujati moramo tudi razvoj "človeških" virov, razvijati gospodarstvo in dopolnilne dejavnosti ob kmetijstvu." Nekaj njihovih posebnih načrtov predstavlja izgradnja novega pokopališča v Škočjani, ki bo zagotovo tudi velik finančni zalogaj. Potem je tu razširitev telovadnice osnovne šole v športno dvorano, ureditev občinskih prostorov za kulturne namene ter vlaganje v projekte in urbanistično ureditev občine; pri tem župan omenja ureditev načrtov za odprtje novega stanovanjskega naselja, ureditev jedra Škočjana itn.

Novomeško staro mestno jedro je pravzaprav idealen kraj za vzpostavitev vseskozi živega mestnega predela, podnevi in ponoči, skozi vse letne čase, gre za prostor velike ambientalne, seveda pa tudi zgodovinske, kulturne, stavbne vrednosti, ki kot tak nosi veliko možnosti za uspeh mnogih dejavnosti. Toda če bo šlo naprej, kot je šlo doslej, tedaj bo še nadalje le žvotari.

V Suhi krajini pa čas teče drugače. Le da ne vem, ali počasneje ali hitreje ali pač mešano. Toda zdi se, da vseeno prehitro, kajti župan občine

Pogovori z župani dolenjskih občin

Pogled naprej

Janez Lamovšek

Seveda je jasno, da se dolenjske občine bolj ali manj ukvarjajo z obnovo, izgradnjo ali posodobitvijo celotne infrastrukture. Prav tako je ena izmed skupnih potez dograditev osnovnih šol zaradi uvajanja devetletke. Pomembni projekti so zbirno-reciklažni centri ter sofinanciranje izgradnje CeROD in regijske čistilne naprave. Nas pa verjetno bolj zanimajo kakšne posebnosti in ne recimo to, v katero smer bodo najprej gradili javno razsvetljavo – to je pač stvar nujne odločitve. Če potem prihaja do tega, da se ljudje jezijo, kako je tisti konec vasi, kjer živi župan, kot Las Vegas, drugi pa v popolni temi, razlogov za to pač zagotovo ne manjka. O vsem tem smo se pogovarjali z na novoizvoljenimi župani naših občin.

Župan občine Mirna Peč **Zvone Lah**, ki so ga kandidirale SDS, SLS in NSI, je dejal, da v njihovi občini niso podpisali koalicijske pogodbe. V minulem obdobju so namreč vsi svetniki – teh je deset – podpirali program in so bili kar enotni. Glasovali so po svoji vesti in se nečinoma strinjali med seboj. (Le tako naprej) Sicer pa je SDS na volitvah dobila kar 5 svetnikov, SLS pa 2 (poleg njih je v občinskem svetu še predstavnik ZLSD in dva neodvisna svetnika), tako da župan s podporo ne bo imel problemov. Glavni načrti občine so seveda nadaljevanje del na področju komunalne infrastrukture in začetek delovanja obrtne cone, za katero je občina že sprejela potrebne dokumente. Poleg tega se pripravljajo na aktiviranje zazidalnega načrta za gradnjo štiridesetih individualnih hiš. Aktivni bodo pri odločitvah o poteku avtoceste; občina sicer daje le soglasje. Gre predvsem za vprašanje priključne ceste od Mirne Peči do avtoceste, kjer so pojavljata dve možnosti. Prva je za to občino ugodnejša, saj bi bila priključna cesta krajša in torej za občino cenejša. Obstaja pa nevarnost, da bo sprejeta druga možnost, ki je cenejša za državo, za Mirno Peč pa ne. Zvone Lah pravi, da se bo na vse pretege trudil za uresničitev prve možnosti, in da bodo v skrajnem primeru v sodelovanju z občino Trebnje pripravljene celo blokirati cesto.

Občinski svet občine Dolenjske Toplice šteje dva svetnika več kot občina Mirna Peč – torej dvanajst. Koalicijska pogodba je podpisana med NSI, SLS, SDS – njihov kandidat je bil vnovič izvoljeni župan **Franc Vovk** – in med Listo topliške doline, ki imajo dva svetnika v svetu. Skupaj imajo torej solidno večino s sedem proti pet – štiri svetniki LDS in eden ZLSD. Tudi Franc Vovk pravi, da je njihova rdeča nit celotna infrastruktura, ki si se bo širila v okoliške vasi. V tem letu se bo to izvajalo v Meniški vasi, ki bo predstavljala osnovo za druge vasi. Naslednja glavna naloga pa je ureditev Sokolskega trga – kulturni dom, občinska hiša, ambulanta, lekarna, knjižnica.

Kot v mirnopeški tudi v škočjanski niso podpisali koalicijske pogodbe, saj s podporo v občinskem svetu nimajo problemov. Veliko večino sklepov potrjujejo soglasno. Sicer pa v občinskem svetu od dvanajstih svetnikov jih kar sedem prihaja z nestrankarskih list, po dva iz LDS in SLS, eden pa iz SDS. Župan **Anton Zupac** (predlagala ga je SLS) pravi, da si ne morejo privoščiti delitev in izgubljanje energije v dokazovanju, kdo je močnejši. "Prizadevamo si probleme reševati strokovno. Zavedamo se tudi, da se moramo odpreti in povezovali s svojimi sosedami oziroma regijsko. Spodbujati moramo tudi razvoj "človeških" virov, razvijati gospodarstvo in dopolnilne dejavnosti ob kmetijstvu." Nekaj njihovih posebnih načrtov predstavlja izgradnja novega pokopališča v Škočjani, ki bo zagotovo tudi velik finančni zalogaj. Potem je tu razširitev telovadnice osnovne šole v športno dvorano, ureditev občinskih prostorov za kulturne namene ter vlaganje v projekte in urbanistično ureditev občine; pri tem župan omenja ureditev načrtov za odprtje novega stanovanjskega naselja, ureditev jedra Škočjana itn.

V Suhi krajini pa čas teče drugače. Le da ne vem, ali počasneje ali hitreje ali pač mešano. Toda zdi se, da vseeno prehitro, kajti župan občine

Žužemberk Franc Škufca, ki ga je predlagala LDS (štirje predstavniki v svetu od petnajstih, po tri imata NSI in Lista mladih Suhe krajine, po enega SLS in SDS, še trije pa so nestrankarski), ni utegnil odgovoriti na naša vprašanja, ki sem jih poslal že pred božičem (kdo se bo spomnil, kdaj je že bilo to) minulega leta. Kljub temu da sva se dogovorila za komunikacijo po elektronski pošti, in kljub temu da sem ga vmes klical na mobilni telefon, ko mi je sicer razlagal, da je od glave do peta zaseden, ampak da do petka pa verjetno bo. Pa ni bilo. Šele v torek, 21. januarja, na dan oddaje članka, po večeru, ko sem na občino sporočil, da bom v članku prisiljen opisati svojo pot do informacije, ki je nisem dobil, je z občine priklopljal e-pismo. Pisalo je, da je župan neverjetno zaseden in da se mi opravičujejo zaradi neveščnosti. Hkrati se je pošiljatelj (direktor občinske uprave) razumevanje in v pozdravu iz Suhe krajine pripisal: "Kjer čas teče drugače". Razumem, razumem, oproščam pa ne, ker nimam kaj za oprostiti. In še nimam bralcem v vednost: žužemberški župan ni edini, ki je tako zelo zaseden. Na odgovore sem dolgo čakal tudi iz Škočjana in Šentjerneja. Isti problemi. Zasedenost županov je večja, kot si mislite. Šele po skrajni sili, ki jo človek uporabi, ko vidi, da obljube nikamor ne peljejo, šele po grožnji z resnico, omenjanju zakonskih obveznosti, so odgovori (razen iz Žužemberka) hitro prišli sami po sebi.

V Šentjerneju na stolčku ostaja **Franc Hudoklin** s koalicijo SLS, LDS, ZLSD, ki nastopajo z desetimi svetniki nasproti zaenkrat še sedmimi (mesto za romskega predstavnika še niso oddobili, čeprav se lokalna oblast trudi, da bi ga). Tri občinske svetnike ima SDS, po dva pa sta iz NSI in nestrankarskih list. V njihovi občini bodo poleg drugih klasičnih nalag sredi Šentjerneja, kjer so odkupili parcelo, postavili zgradbo, v kateri bodo prostori policije, pošte, lekarne, policijske in po možnosti tudi druge garaže, nekaj manjših lokalov in verjetno tri stanovanja. Poleg teh treh stanovanj načrtujejo izgradnjo še drugih 54 stanovanj, v naslednjih štirih letih pa še eno večnamensko stavbo, v kateri bo občina, upravna enota, sejna soba in prizidek kulturnega centra z dvorano. Lotili se bodo tudi gradnje centralne čistilne naprave za njihovo občino.

Resnično velik problem pa je nastal pravzaprav se ponovlja položaj iz minulega obdobja) v občini Trebnje. Za županjo je bila izvoljena **Marica Škoda**, ki jo podpira LDS s sedmimi svetniki od petindvajsetih. Po štiri svetnike imata SLS in NSI, po tri SDS ter Lista za razvoj in oživljanje Trebnjega, dva ima Desus, enega pa ZLSD in SMS. Dogovora o koaliciji pa še vedno ni. Nasproti vladajoči stranki in županji je namreč nastala koalicija desnih strank, ki se jim baje (zadeva ni čisto jasna) pridružuje deSeUS in SMS, ki v občinskem svetu predstavljajo večino. Zakaj do dogovora še ni prišlo, razlaga ena stran tako, druga drugače. Županja meni, da gre za stare zamere do LDS in da ne more biti nič takšnega, kar bi lahko očitali njej. Predsednik OO SLS Alojzij Metelko pa pravi, da je z županjo potrebno najti skupen jezik, ker pogovori sploh ne potekajo. Ravno tako trdi tudi predsednik OO SDS Franc Hribar, da namreč sodelovanja županja sploh še ni pokazala, da pogovorov ni in jih verjetno tudi ne bo. Poleg tega pa obljub o sodelovanju in dogovarjanju, ki jih je LDS obljubila pred volitvami, očitno ne mislijo izpeljati. Hribar meni in upa, da bodo porodni krči LDS hitro minili, da bo sploh lahko prišlo do sodelovanja. Sicer pa so načrti županje Marice Škode takšni: prioriteta je avtocesta, saj ravno v Trebnjem potekajo hudi spori glede trase avtoceste. Uvodni sestanke s strokovnjaki Darsa je bil sredi januarja. Do 30. junija letos naj bi prišlo do javne razgrnitve izbrane variante. Ostali načrti županje pa se vežejo na bolj poglobljeno sodelovanje z gospodarstvom in prostorsko politiko; omenja tudi pozornost kmetijam, nadaljevanje izgradnje obrtne cone, za kar pa je občrt že sprejel.

Županina želja pa so še obrtni coni na Mirni in v Mokronogu, gradnja stanovanj in razvoj turistične dejavnosti.

DON'T ATTACK IRAQ

Demonstrate 15 Feb 2003
1pm Central London
Miss to lobby of Parliament 11 January 2003

Po vojni bo vse lepše, boljše!

Londonski dnevnik 2

Stop the War Coalition 020 7053 2155/6
www.stopwar.org.uk

Brut Peterlin

Kriza z Irakom je bila ustvarjena in krepko v zagonu veliko preden sem prišel v London. Pred odhodom sem se spraševal, kdo, za boga, si želi vojne? Ali odhajam v deželo, kjer ljudje še vedno verjamejo v imperialističen Commonwealth? Commonwealth pomeni skupna blaginja in naj bi bilo načelo imperializma Anglije oz. Velike Britanije. Seveda zveni politično korektno, a v Londonu krožijo knjige, ki mečejo senco na to »skupno« blaginjo in na grozo oblasti postajajo bestsellerji. To je politično zelo nekorektno čtivo o britanskih koncentracijskih taboriških v Indiji, kako so Britanci v začetku minulega stoletja ropali hrano v Afriki, na Irskem in v Indiji. Naslov knjige je Late Victorian Holocausts: El Nino and the Making of the Third World, napisal pa jo je Mike Davis.

Vprašanje, kdo hoče vojno, je še vedno viselo v zraku, ko sem pristal v Londonu. Vselil sem se k Danielu, tridesetletnemu možakarju, ki snema dokumentarce. Model je anarhist, oborožen z digitalno kamero, računalnikom Macintosh in RESNICO. Že prvi dan sem ga vprašal, kakšno je stališče večine Angležev o vojni v Iraku. Odgovoril je, da je predvsem oblast zainteresirana za vojno in ne narod.

In sem sprejel *mission*, nalogo: najti nekoga, ki bi bil odkrito za vojno. Vsi so govorili, da je to diktatura, da je Blair Bushev pudej in podobno. Dobro, sem si rekel, gibam se med mladimi, kjer vese popolno nezaupanje do vlade in njenih »čudovitih« idej. Tu gotovo ne bom našel pristaša vojne.

Pa sem se spravi na medije. V šoli nam narekujejo, da moramo na dan pregledati vsaj pet časopisov in spremljati radio in televizijo ter s tem gojiti zavest, kaj se dogaja v svetu. Seveda je to v londonskem delovnem ritmu popolnoma nemogoče, a vseeno veliko spremljam medije. Nikjer nisem našel konkretnega zagovora vojne, da bi kdo jasno izjavil, da je za vojno in da je nujno potrebna. Našel sem le en članek, kjer je nek poslovnež pisal, kako bi se kratka in hitra vojna na dolgi rok finančno izplačala. Roko na srce, prebral sem le prva dva odstavka in mi je postalo slabo.

A našel sem kup člankov proti vojni. Ogromno ljudi je proti vojni. Ogromno vplivnih ljudi. V zelo gledani oddaji televizije Channel Four Panorama so predstavili mnenja ljudi, za katere bi sklepal, da bi bili zelo za vojno. Iraška begunka, ki jo je režim Sadama Huseina mučil, pretepal in zaprl v zapor, britanskega generala tankovske divizije, ki se je boril med zalvisko vojno proti Iraku, bivšega britanskega veleposlanika v Savdski Arabiji, ratobornega nadškofa, ki je do sedaj podprl še vsako vojno. A so bili prav vsi odločno proti vojni. Najdlje je šel general, ki je sedaj že v prouku. Izjavil je, da če bi on dobil ukaz napasti Irak v sedanjih razmerah, bi se počutil izkoriščenega v nečednih poslih politike, in še dodal, da enako mislijo njegovi vojaki v aktivni službi.

Meni kot tuju izgledajo stvari kar nekako predvidljive. V Angliji in predvsem v Londonu so zaposleni zelo nezadovoljni. Samo v zadnjih treh mesecih, kar sem v Londonu, so stavkali gasilci, učitelji, uradniki in delavci podzemnih železnic. Vlada govori, da ni denarja, za se hkrati pripravlja na najdražjo avanturo - vojno.

Vse presega moje logiko, zato vse skupaj obrnem na slavni angleški humor, ki pa niti ni tako daleč od resnice. Mentor mi je razlagal, da učitelji potrebujejo večja sredstva in da je edina rešitev ... ga prekinem in dodam ... VOJNA V IRAKU!

Seveda, ko bo vojna, ne bo nihče stavkal in vsak protest bo zelo nepatriotski. Samo kaj ko London ni tako prestrašen, kot je Amerika! Da bi uvedli paranojo med ljudi, izvajajo razne maneuvre v duhu "Nič nas ne more presenetiti". V časopisih objavljajo, kako je podzema izpostavljena kemičnim bojnim plinom, cepijo medicinsko osebeje proti biološkim strupom in celo javno silvestrovanje so prepovedali!

Ja, mogoče bo pa res po vojni vse lepše, boljše.

FOTO: ŽIGA VRČ

Zadnje leto samostojne Slovenije

Barica Smole

Začelo se je leto 2003, zadnje leto samostojne Slovenije.

Umetnost, pa tudi vse tisto, kar ima malo opraviti z intuicijo, velike zgodovinske dogodke pogosto skuša razumeti tako, da jih poravnava z zgodbami na individualni ravni. Če ne bi bilo tako, ne bi nastali miti; kar spornimo se dveh slovenskih, o lepi Vidi in o krstu pri Savci. Velika, poučna zgodovinska sporočila sevajo skozi majhna, intimna človeška razmerja. Mogoča pa je tudi obratna pot: da si skušamo ta razmerja približati tako, da jih izenačimo do vsakovrstnih človeških usod, ki so nam v človeški majhnosti bolj jasna. Torej: leta 1991 se je Slovenija ločila od SFRJ. Ločitve je bila zapletena, a ne krvava, bilo je nekaj kapelj krvi (in vsaka je na individualni ravni seveda tragična), a narodno telo ni bilo huje ranjeno. Razprava o skupnem premoženju zakoncev seveda še traja, morda bodo prej zalizane (nekateri) čustvene rane kot bo sklenjen dogovor, čigavo je bil dan sanjan.

Vsak od zakoncev je imel svojo predzgodovino; Slovenija je tisoč let služila tujim gospodarjem, večkrat se jim je upirala, pošiljala so jo iz ene hiše v drugo, včasih so ji milostno vrgli tudi kakšen groš, ves čas se je tudi učila, največ pa so ji jemali. A je na svojih grudi ves čas, od prvih bajk, legend, pesmi, Brizinskih spomenikov in Trubarjevega abecednika hranila svoj jezik, edini zaklad, ki si ga ni pustila vzeti, pa naj so po njem segali s severa, z zahoda, juga ali vzhoda. Bil je jezik molitve in kletve, zapisan in pet pa tudi sanjan.

Leta '91 je postala končno sama svoja. Vsi, ki smo spremljali nagovor tistega večera, ko je dokončno oznanila svojo namero o tem, da odhaja, tega ne bomo nikoli pozabili. Slovenstvo se je znašlo v emancipiranem položaju, narodnoprebudništvo ni bilo več potrebno. A glej ga vrabca, debelo desetletje ji je bilo potrebno, da je pozabila, kako je hrepenela po svobodi, in se je ozrla po novih snučih. Cankar je bil pozabljen, postal je star, sitnav pridigar, gospodar se menja, bič pa ostane - le zaprašen citat. Na mošnjiček, v katerem je hranila svoj zaklad, je še vedno prisegala; a bolj z besedami, v praksi je na procelje svojega doma že zdavnaj obesila tuje besede, in le kakšni anahronistični Novogotniki, spominjajoči se fašistinih zahtev, so vrgli dol napis La scarpa. Založbe, ki so skrbele za obnovo in rast njenega zaklada, je prepusitla (kljub še kar vzpostojnim državnim podpori knjigam; kar je res, je res!) zakonom dobicikanosti in razen redkih izjem (tudi Golege) tiskajo priročnike, učbenike, ki jih starši tudi sicer morajo kupovati, prevodne slikalice in kuharske bukle. Knjižarne so (spet je nekaj izjem) postale branjarje.

Kako naj se slabotna ločenka, sicer prekrasna, a nagrnjena k samotrpčinjenju in včasih melanholični hudobiji (v njemodromizmu) so včasih delovali represivni sistemi, od zvitega, zahrbtnega klerikalizma do komunizma) ubrani snubcev? Kako naj živi sama samcatata? Naj se brani s fraco (bert: TO)? Pa tudi zapravila je revica preveč. Skoraj celo doto. In tudi: še bogatejše novice so šle na bal v Bruselj.

Kadar rečemo dežela, zgodovina, potem pomislimo tudi na ideje: ideje svobode, enakopravnosti, enakosti, samobitnosti ... Vsa ena od njih je bila del tisočletnega slovenskega sna. Ali se je v dvanajstletju samostojne Slovenije uresničilo, kar smo državljanji pričakovali, naj presodi vsak sam: tako tisti, ki je v odvah tranzicije ujel debelega krapa, kot tisti, ki so mu povedali, da njegovega znanja in rok ne potrebujejo več, in je bil ponizán v prejemnika državne miloščine, pa tudi tisti, ki je mislil, da bo njegovo znanje veljalo več kot napol lopovska iznajdljivost, debela koža in sposobnost prilagajanja smeri vetra ...

Ideje niso ponovljive, obnoviti pa se jih da. EU kakor da je takšna obnovljiva ideja o svobodi enakih med enakimi. In Slovenija upa, da jo to možno. Kaj pa, če ni? Se bo mogoče ločiti, če se ženin pokaže za neprimernega moža?

V državnihskih poslih glas posameznika velja manj kot nič. Svatovski zavoji so že napreženi, ženitovanski ples je skoraj končan. Pa naj bo, za to je možno. Kaj pa, če ni? Se bo mogoče ločiti, če se ženin pokaže za neprimernega moža?

Ampak Krpanovega kija pa ne dam, čeravno se je vanj zarezal Brdavsve meč. Se je odlično obnesel; na Dunaju, pa v Beogradu tudi. Čisto nič mi ni do novega Aviana v Cerkljah.

Kot že rečeno: letos je zadnje leto samostojne Slovenije. Uživajte ga.

Pogovor z Boštjanom Kovačičem

Uvajam nov način dela

Uroš Lubej

Boštjana Kovačiča se verjetno že ves čas njegove politične kariere drži dvojna podoba, ki zbega toliko bolj, kolikor se nam upira misel, da bi bili obe podobi resnični. Po eni strani se o njem govori kot o človeku, ki zna s trdno držo in novimi idejami vnesti pozitiven razvoj v okolje, po drugi se mu očita poslovanje mimo etičnih pravil, na robu ali mimo zakona, celo nagnjenost h korupciji. Na prvi pogled se zdi, da oboje ne gre skupaj. Morda pa je ta dvojnost neizbrisno vpisana v samo jedro politike.

Atenčani so fantu, ki se je hvalil, da je preskočil cel Rodos, dejali: "Hic Rhodos, hic salta." Kovačič veliko obljublja - videli bomo, kako daleč bo skočil.

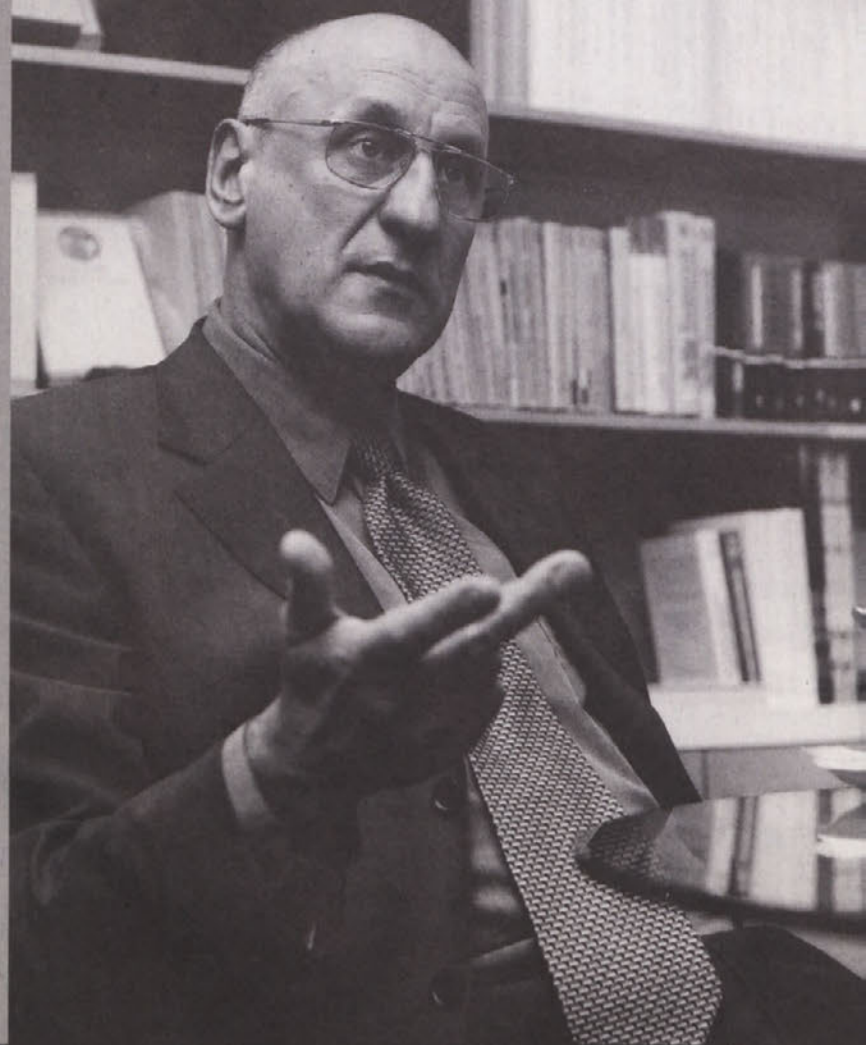

FOTO: ŽIGA VIRČ

Občinskemu svetu boste predlagali reorganizacijo občinske uprave. Povejte razloge za to, da je ta reorganizacija potrebna. Ali je bila sedanja organiziranost neprimerna?

Ne. Za to sem se odločil, ker uvajam nov način dela. Ustanoviti nameravam projektne skupine za različna področja občinske politike, ki pa bodo tudi interdisciplinarno sestavljene: vanje nameravam povabiti ugledne direktorje, ekonomiste, arhitekta, družboslovce. Te projektne skupine ne bode servis uprave, ampak bo uprava na nek način njihov servis. Naloga projektne skupine pa bodo zelo konkretne, na primer oživitve mestnega jedra, avtocesta. Druga stvar se dotika samo reorganizacije oddelkov uprave, s katero želimo doseči večjo učinkovitost in racionalnost njenega dela. Transparentnost dela se bo povečala. Bolj jasno bomo začrtali meje med področji, ki jih je sedaj pokrival sekretariat za okolje in prostor, ki se bo razdelil na tri oddelke. V oddelku za družbene dejavnosti pa bomo združili sedanji sekretariat za vzgojo, izobraževanje, mladino in šport ter sekretariat za kulturo. Zakaj? Iz preprostega razloga, ker občina po veljavni zakonodaji nima veliko manevrskega prostora na teh področjih. Tu država določa način razdeljevanja sredstev in ne vidim razloga, da bi se kdo posebej ukvarjal denimo z izobraževanjem, saj se odloča drugje. Povežemo pa gospodarstvo in finance v skupni oddelku.

Prav tako boste predlagali rebelans proračuna za leto 2003. Zanima me, zakaj je rebelans bil potreben tako hitro, zakaj se denimo ne počaka na zaključni račun za lansko leto?

Realizacijo proračuna do 31. 12. 2002 sem poznal, tako da glede tega ni nikakršnega problema, da ne bi vedeli. Iskal sem možnosti, kako takoj na začetku povečati možnosti razvojne naravnosti proračuna. Kje dobiti rezerve? Od 70 do 80 odstotkov proračuna je bolj ali manj že določen z različnimi zakonskimi normami. Iskali bomo povezave s privatnim kapitalom, možnosti koncesij za nekatere dejavnosti, kot je denimo mirujoči promet oz. parkirne hiše.

V predlogu rebelansa proračuna je navedeno, da ima mestna občina Novo mesto skorajda 1,5 milijarde dolgoročnih kreditov. Ali so bile trditve nekdanjega župana Antona Starca na njegovi zadnji tiskovni konferenci, da sedanja uprava občino zapušča brez dolgov, torej neresnične?

Zadolževanje občine ni nič slabega, če je v okviru zakonskih določil in če omogoča razvojno naravnost, če prinaša s participacijo občin v okolje nek svež kapital.

Prav gotovo veste, da je Novo mesto ena izmed internetno najšibkejših območij v Sloveniji. Verjetno ste zaradi tega zapisali, da je eden vaših prvih izzivov internetizacija občine. Kaj to pomeni nekoliko konkretnije?

To je eden izmed izzivov, prav gotovo. Mislim na internetizacijo znotraj občine, predvsem pa tudi v smislu komunikacije z občanom. Zanima me odziv občana na naše delo. V tem trenutku še ne morem povedati nič konkretnega, ker smo sredi pogovorov z ljudmi, ki bi to tehnično izpeljali. Okvirno pa program internetizacije posega v tri smeri: posodobitev storitev same občinske uprave, torej nadaljevanje programa e-uprave, približevanje sodobne tehnologije tistim strukturam prebivalcev, ki so od nje najbolj oddaljeni (npr. podeželje...). Tretja smer razvoja pa posega na področje zagotavljanja kakovostnih pogojev za elektronsko poslovanje in razvoj gospodarstva in vseh drugih služb in gospodinjstev.

Obljubili ste, da bo do konca vašega mandata v Novo mesto pripeljana avtocesta. Ali ste še prepričani v to in kako mislite to doseči? Ne razmišljam nič drugače kot v času predvolilne kampanje. Seveda sedaj obstaja velik problem trase predvsem v trebanjskem delu, in vem, da kolegica županja iz Trebnjega vlaga veliko napora, da bi se to razrešilo. Županski krog bo zelo kmalu stopil skupaj in pritisnil na Ljubljano. Poleg tega pa moram omeniti, da bo v roku enega meseca na obisk prišel predsednik vlade, ministrica za regionalni razvoj, minister za promet, tako da se bodo stvari začele premikati.

Novo mesto je gospodarsko močna občina, vendar gre to predvsem na račun Krke, Revoza in ostalih velikih podjetij. Srednje in malo gospodarstvo je precej slabše razvito. Ali se problema zavedate in ali nameravate tu spodbudo povečevati?

Absolutno se strinjam. Od 60 do 70 odstotkov BDP-ja prinaša teh sedem velikih sistemov, v razvitih državah pa je ravno obratno, kjer večino prinaša malo gospodarstvo, terciarni in kvartarni sektor. Tu lahko veliko naredi občina. Velikim ne moremo kaj dosti pomagati, razen da jim kot v primeru Adriine investicije v Češči vasi pripravimo komunalno opremljenost. Malemu gospodarstvu pa lahko pomagamo z infrastrukturo, začetno vzpodbudo s subvencioniranjem obrestne mere, pri marketingu. Na samem začetku je treba malemu gospodarstvu pomagati, četudi se nekomu zdi, da podjetje, ki zaposluje zgolj eno družino, ni pomembno. Meni se zdi to zelo pomembno, tudi s socialnega vidika.

Zdi se mi, da je kultura eden najšibkejših členov vašega programa, pa tudi minulih obdobj. Vaš komentar?

Ko sprejemam vabila na različna kulturna dogajanja, nimam vtisa, da bi bil tu velik primanjkljaj, čeprav se zavedam, da je vloženo veliko ljubiteljskega dela. Izziv vidim v profesionalnem gledališču, ki bi postal središče dogajanja. Ni vedno problem samo v finančnem smislu, ampak kako v mesto pripeljati ali zadržati kvalitetne ljudi.

Kulturni producenti ugotavljajo, da med seboj niso povezani, da se občina v nasprotju z zakonodajo pojavlja kot organizator kulturnih prireditev, sredstva za kulturne projekte (ne upoštevajoč javne zavode) so minorna, približno 10 milijonov tolarjev. Prav tako se s prodajo občinskega premoženja nadaljuje spreminjanje KC Janeza Trdine v izobraževalno ustanovo. Kulturni center ne izpolnjuje tistega, kar bi moral. Glede same prodaje prostorov v KC-ju nisem toliko seznanjen, da bi to lahko komentiral. Številke, ki ste jih omenili, ne izražajo povsem realnega stanja, saj so v proračunu kulturi namenjeni tudi drugi viri, ki jih je potrebno upoštevati. V lanskem letu je bilo tako skupno v programe v kulturi, redno delo društev in zavodov, za založništvo in druge programe namenjenih 67 milijonov tolarjev, ne upoštevaje investicij in investicijskega vzdrževanja. 12 milijonov, ki jih namenimo za programe kulturnih društev, moramo razumeti v širšem kontekstu. Seveda se pa strinjam, da je idej v tem prostoru bistveno več kot denarja.

Predvolilna bitka je bila prav gotovo ena najbolj surovih v zgodovini demokratičnih volitev v Sloveniji. Prosil bi vas za komentar enega primera. Franci Koncilija, v času ko ste vi imeli dopust, ni dobil rednega letnega dopusta, da bi lahko v polni meri uresničil ustavno pravico biti voljen. Prav tako so mu na oddelku, ki ga vodi, poslali interne inšpekcije. Kako ocenjujete te poteze direktorja Komunale, ki je tudi član stranke LDS in občinski svetnik?

Ograjujem se od kakršnega koli komentarja, in sicer iz preprostega razloga, saj se tudi protikandidat ni ogradil od napadov name.

Kot sociologa in politika vas sprašujem, kaj je odločilo bitko. Katera je bila ključna poteza, ki je prevesila rezultat v vašo korist?

Neuspeh strankarskih list dokazuje, da so ljudje sili strankokracije, tako da dvomim, da je bila široka podpora strank tista, ki mi je kaj dosti pomagala, če ni bilo celo nasprotno. Mislim, da sta na koncu vendarle pretehtala bolj prepričljiva programska zasnova in moje izkušnje v politiki.

Eno najbolj prepričljivih zmag ste dosegli na volitvah Brezje, kjer večinoma volijo Romi. Kako vam je to uspelo; kaj ste jim obljubili? Kako vam bo o primernosti podpore Romom uspelo prepričati tiste občanke in občane, ki menijo, da je ta podpora že sicer prevelika?

Nič jim nisem obljubil, sem pa jih obiskal in jih imenoval z njihovim imenom, ne pa tako kot kdo drugo. Zavedam se romske problematike. "Gasilske" akcije ne bodo pomagale, potrebno je imeti strateški program njihove integracije. Ne z zviševanjem socialne podpore, ampak predvsem z izobraževanjem in zaposlovanjem. Sicer pa podpore ne določa občina, ampak država. Potrebno je postaviti ravnotežje pravic in dolžnosti, pri čemer pa resno jemljem strahove in težave ljudi, ki živijo v bližini romskih naselij.

Koalicija, ki je vodila občinsko upravo v minulem obdobju, ni dobila absolutne večine, zato ste se bili prisiljeni pogovarjati tudi z Listo za Dolenjsko, SDS in SMS. Zanima me, zakaj so pogajanja s SDS padla v vodo? Ali držijo govorice, da bo Miloš Dular (ki pa je v koaliciji), ko bo potoke mandat sedanjemu direktorju Zarje, prevzel njegovo mesto?

Moj komentar je zelo enostaven. Imel sem dogovor z Dularjem, ki je dobil trikrat več glasov kot njegova stranka. Odnosov med njim in njegovo stranko ne morem ocenjevati. On je predsednik stranke in z njim smo se pogovarjali. Takrat smo podpisali dogovor, da bo v koalicijo pripeljal tudi stranko, ker mu to ni uspelo, sem ocenil, da je delno izpolnil naš dogovor in ponudili smo mu podžupansko mesto, ki ga je sprejel. Pri kadrovanju je bilo potrebno oceniti, koliko je posamezna stranka ali posameznik pač prispevala k volilnemu uspehu. Z Listo za Dolenjsko in SMS je sodelovanje bolj programsko. Tiste točke, ki jih je Lista za Dolenjsko predlagala, so bile za nas sprejemljive in so se v marsičem pokrivalo tudi z našim programom.

Koalijska pogodba določa, da omenjeni dogovori in pogodbe določajo odločilne kriterije pri kadrovanju funkcionarjev, vodilnih delavcev v občinski upravi, javnih zavodov, podjetij, agencij in drugih javnih in zasebnih organizacijah, kjer ima odločilen vpliv mestna občina Novo mesto. Koalijska pogodba rešuje kadrovske stvari v občinskem svetu, podžupanov in mesto direktorja uprave. Ne gre pa za to, da bi po strankah razdelili omenjena direktorska mesta. Je pa res, da se bomo o tem koalijsko usklajevali. Niti slučajno se o teh zadevah nismo konkretnije pogovarjali.

Vsiljivci in nasilneži

Marijan Dović

Vsi opažamo, da se je pred raznolikimi vsiljivci in motilci v času napredujočih komunikacij vse težje skriti. Vzemimo primer iz vsakdanjika: denimo, da si želite v soboto zjutraj privoščiti nekoliko nemotnega dopoldanskega dremeža – ugotovili boste, da je verjetnost, da vam to uspe, praktično enaka ničli. Celo tedaj ko so okoliščine ugodne: da torej živite v lastnem stanovanju ali hiši, obkroženi z razumnimi in razumevajočimi osebkami.

Vzemimo tedaj tako stanovanje kot nekakšno »utrdbo«, zavijamo rokave in kot pravi strateg preučimo vse možne poti in kanale, ki bi nam lahko preprečili pot do cilja – neomejenega in nebrzdanega spanja. Prvi tak kanal je mobilni telefon – ste ga zvečer izključili? Če niste, ste pravzaprav sami krivi, saj se zdi, da se nova »etika« mobilne telefoniranja nagiba v smer, ki razmišlja nekako takole: če nočeš biti dosegljiv, se izklopiš. Ergo: če si dosegljiv, je OK, če te kličejo kadar koli. Dobro, naslednjič bomo izklopili mobilni telefon, si rečemo neko soboto ob osmih zjutraj, si oščetkamo zobe, se oblečemo in gremo s »prijateljem« na kavo.

Toda pozor! Loti se nas lahko nekoliko nevarnejši nasprotnik – stacionarni telefon. Klici nanj v zgodnjih jutranjih urah so manj verjetni, če nimate popolnoma nerazsodnih znancev, prijateljev ali članov družine, ki jim izklopljen mobilni telefon pomeni nekaj takega kot »Aha, doma je...«. A ne smemo pozabiti, da je sobotno jutro tisti čas, ko se ve, da so »ljudje doma«, zato so mogoča razna druga možgana parajoča zvonjenja: zgrešeni klici, telefonske ankete, predstavitev loncev, fasadnih barv, kozmetike ali novih super ugodnih zavarovalniških polic ter x-tih pokojninskih stebrov za varno in srečno prihodnost. Tudi če vse leto niste prejeli nobenega takega klica, obstaja velika verjetnost, da se bo to zgodilo ravno v soboto, ki bi jo vaš organizem sicer imenitno izbral za okrevanje od tedenskih naporov. Pri tem niti ni verjetno, da se boste na ta klic odzvali, saj ga boste najverjetneje zamudili za delček sekunde. A njegov namen bo dosežen, v spodnjicah boste pretekli stanovanje in se z umazano kletvino na ustnicah vračali v posteljo, ki vam morebiti ne bo hotela vrniti blagodejnega spanca. Skratka, poznavalci že dolgo vedo, da je večerno odlaganje stacionarne slušalke neizogiben korak v pripravi na spokojno jutro prihodnjega dne.

Šele zdaj smo se znašli pred največjim problemom, ki je resnično težko rešljiv. Če lahko preprečimo elektronsko, mobilno in telefonsko komunikacijo na daljavo, se nikakor ni mogoče izogniti neposrednemu, fizičnemu prihodu na vrata. Tam je običajno zvonec z relativno močnim zvokom, ki nedvomno zadošča za prekinitve sladkih jutranjih sanj, pa naj gre za zaslužni počitek v stanju alfa, beta ali gama. Če imate spalnico zelo blizu vrat, vam skoraj ni pomoči, kajti sovražno nastrojeni imbecil vas vedno lahko preseneti z močnim trkanjem, in tu obrambe pravzaprav ni – izvzemši izobešanje napisane »Ne moti!« po zgledu hotelskih sob. Žal se moramo bati, da nekaterih osebkov tak napis ne bi niti najmanj odvrnil od njihovih namer. Tu je le še ena rešitev: preselite se globoko v gozd, kilometre stran od vsakršnih sosedov in civilizacije ali pa v težko dostopno gorato pokrajino (najtopleje priporočam Ukanc, hišne številke od 1 do 5, ki so raztresene okrog triglavskih jezer). Verjetnost vpadov se zmanjšuje eksponentno z oddaljenostjo – torej, ljubitelji miru, veselo na deželo!

Pri navalu na vrata ne gre nujno za sorodnike in prijatelje, temveč so pogosto to različne »uradne« osebe, poštarji s pošiljkami, ki jih je treba podpisati (nasilje države s temi pošiljkami postaja že brezobzirno, mimogrede), odčitovalci vodnih števecov, električnih števecov, plinskih števecov, geologi in geometri, kupci in prodajalci, ponujavci in skušnjavci, trafikanti in azilanti, skratka, od gneče na zvoncu se ti mimogrede zavrti ... In le en kanal je treba izkoristiti: klic, trkanje, zvonec, pa so vsa naša prizadevanja v hipu in za tisti dan nepopravljivo uničena.

Če ob branju te kolumne zgroženo ugotavljate in priknavate, da se z vsiljivci in nasilneži začne skoraj vsak naš dan (o nasilnosti siceršnjega bujenja z budilko raje ne bi govoril), nikjer ne piše, da se podobno tudi ne nadaljuje. Že ko pogledamo v nabiralnik, se nam v naročje vsuje kup mentalnega nasilja. Na primer pošta brez znakov oziroma pamfletni listi, ki nam jih razni »dispečerji« zbašejo v nabiralnike pred volitvami ali referendummi. Ne reklamni listi, te smo se že naučili metati naravnost v smeti. Nedavno smo v Novem mestu dobivali obvestila, da so te in te krajevne skupnosti podpre tega in tega županskega kandidata in podobno. Zdelo se nam je neokusno. A bilo je učinkovito. Zdaj smo dobili pismo g. Presečnika, prometnega ministra, ki v svojem pamfletu poziva na racionalnost davkoplačevalcev, češ, pohlepni železničarji se mastijo z vašim denarjem in jih je treba spraviti na evro standarde, pri tem pa kot merske enote njihove požrešnosti uporablja (emocionalno in zelo neokusno) kar humanitarne ustanove; citirajmo malo Presečnika: lahko bi »zgradili 4 pediatrične klinike«, lahko bi »zgradili 6 novih onkoloških inštitutov« ... Pa zakaj ne reče raje takole: pogledjte, dragi davkoplačevalci, privijmo železničarje in naša vlada si bo lahko kupila dve vladni letali namesto tega. Saj ne rečem, da je treba podpreti (in sprejeti) vsako referendumsko neumnost, ki si jo nekdo izmislil, ampak pamfletna demagogija je hudo sporna. In bila je – res da le za las, tako kot izvolitev Busha v ZDA ali sedanjega novomeškega župana Kovačiča – uspešna!

Pač pa vladi ni uspelo ociganiti »ruralcev«, ki so plačevali mastne denarje in dolga leta prenašali nezaslišano aroganco nekdanjega PTT, za njihov prispevek v telefonsko infrastrukturo, z edinim (bednim) vsebinskim argumentom, da so oni že »dobili nazaj« svoj vložek, ker bi morali v bistvu že ves čas plačevati dražje impulze itd. Pri tem je vlada apelirala na naša davkoplačevalska čustva v tipični maniri zatiranja manjšine. Halo!? Ta stil komunikacije je resnično sporen. Zato smo postali sumničavi in čuječi. Ali bomo na referendumu o NATU glasovali zaman in bo naš »nasvet« na posvetovalnem referendumu ignoriran? Ali bo boj za odstotke za/proti NATU dobil dimenzije stalingrajske bitke, za vsak meter, za vsako stanovanje? Ja, »prinatovci« so trenutno v prednosti. Pridobili so si jo z večšo potezo: vsi moški volilci nad osemnajst let, ki še niso bili v vojski, njihova dekleta, matere in babice, pa tudi večji del očetov bo ZA, sicer se mladcerji baje obeta služenje vojaščine, ki si ga, roko na srce, nihče vroče ne želi.

Če nas brezobzirni jutranji vsiljivci kratkoročno lahko spravijo v katastrofalno slab začetek dneva, nas morajo dolgoročno v še mnogo slabšo voljo spraviti demagoški nasilneži, ki želijo poceni kupovati našo pamet.

Ritoznojčan

Tina Ban

Sedeli smo v baru. Zadnja ekipa. Ura je bila dve, v centru se ni dalo več naprej, domov pa se ni šlo še nikomur. Bili smo ujetniki novomeškega prednovoletnega dolgčasa. In kadar ne moreš prav nikamor in si neprestano na trnih, da te bodo zdaj zdaj prekinili in vrgli ven, padeš v debate, ki prav tako ne vodijo nikamor. Začelo se je z novoletnimi darili, med katera spadajo tudi dobre vinske buteljke. Kogelica, v katere estetski okus zaupam že od srednje šole, ko si je prva omislila prijetne črne zametke, je trdila, da nikoli ne bi kupila štajerskega vina z imenom ritoznojčan in da bi ga bilo prav cinično prinesiti komu v dar. Da bi bilo treba – vsaj s tržnega stališča – takšna imena ukiniti. In glede na njene strokovne argumentacije, podprte s teorijami oglaševanja, niti ni bilo dvoma, da izdelek s tako grdim grotesknim imenom v prihodnosti nima možnosti na vinskem tržišču.

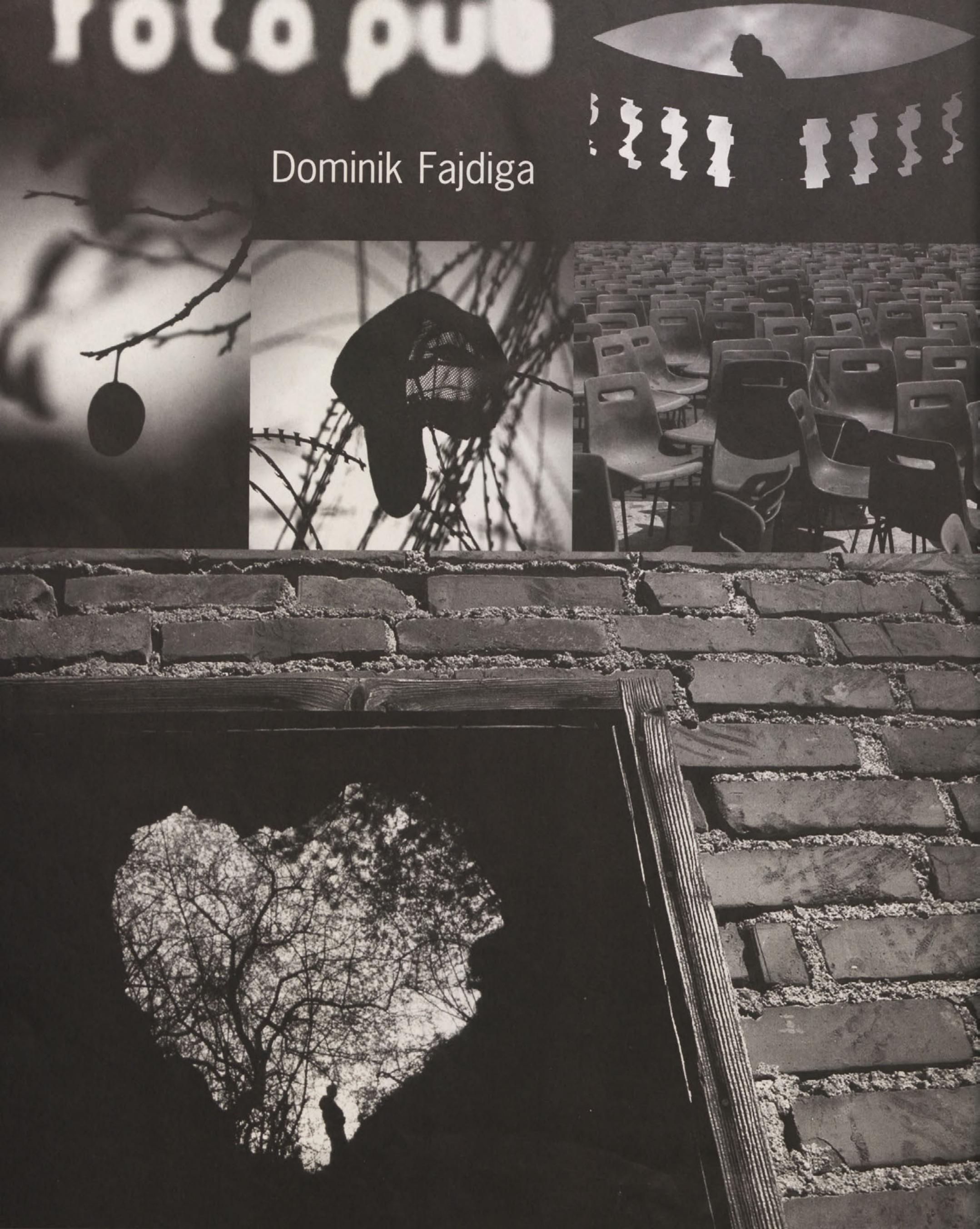
Na trgu se pravzaprav ne prodajajo izdelki, ampak življenjski slogi. Kdor hoče delovati mladostno, drzno in avanturistično, si kupi tak in tak avto. Ali uro. Včasih je že po našitku na hlačnih žepih mogoče ugotoviti, v katere bare zahaja oseba, katere časopise bere, oziroma če jih sploh bere. Povej mi, kaj in kje kupuješ, in povem ti, kdo si! Izdelki imajo vse manj praktično vrednost, trguje se predvsem z njihovimi vtisi in podobami. Ritoznojčan prav zato ljudi spravlja v zadrego. Zdi se, kot da ga pijejo samo ljudje brez občutka za stil. Kakšnega okusa je vino, pri tem sploh ni pomembno. Njegovo ime zbujala nelagodje in celo strah. Saj se vendar vsi znojimo! Tudi v zadnjico ... ob posebnih naporih. Sorte, ki so vinu dale ime, so morale biti posebej trde ali trpke in verjetno se je bilo treba precej naprezati, da bi grozdje z nogami stlačili v škafo ... ugibam. Ali pa se imenuje po štajerskih vinskih gorah Ritoznj. Komaj nekaj desetletij je od tega, kar nam je civilizacija strogo zapovedala, da ne smemo več švicati. Morda bo v naslednjem stoletju poizkušala razviti celo klone, superljudi, ki se sploh ne bodo potili. Beseda znoj bo takrat zvenela kot neki daljni temni trenutek naše preteklosti. Dokler ne bo za vedno izginilo s sveta, bo znojenje za kratek čas še milostno dopuščeno v getih. Na primer v savni ali fitnessu, kjer zna biti zaenkrat še celo seksi. Ampak tudi to je samo neke vrste imidž, stil. Kadar si preveč prepoten, raje pozabi na seks. Da ne bo slučajno tvoj zadnji. Glede potenja sem se najbolj sproščeno počutila v Mehiki in verjetno bi bilo podobno tudi v drugih vročih deželah. Revni in bogati, urejeni in zanemarjeni, ženske in moški, na avtobusu, fiesti ali gala večerji – pri 45 stopinjah Celzija so vsi prav enakopravno zaudarjali. Z nobenim še tako dragim deodorantom se tega ni dalo preprečiti. In bilo mi je celo všeč. Ta demokracija. In to sprejemanje lastnega telesa. Se mi je zato zdelo, da pravzaprav ne smrdijo, ampak da je bil to tisti »sweet summer sweat«, o katerem pojejo Eaglesi v svojem Hotelu Kalifornija? Morda ni naključje, da nas je v isti deželi fascinirala ista stvar, saj hotel leži prav na mehiškem polotoku Baja Kalifornija, ki so ga člani skupine prekrizarili s svojimi motorji.

Gospa srednjih let mi je razlagala, da se ji je vino zamerilo že v otroštvu, ko je videla trgače pri prešanju grozdja z bosimi stopali. Pa v njenem primeru ni šlo za ritoznojčana. »Fuj, kako morete! Vino, ki ga pijete je šlo vendar skozi nožne prste,« je govorila domačim, kadar so si natočili kozarec. Fuj nožni prsti! Bek rit. Kak znoj. Mere in lepotni standardi, v katere telesa vklepa Zahod, so vsaj tako utesnjujoči kot muslimanske feredže in čadorji. Vendar biti 90-60-90, 175, 25 danes ni več dovolj. Popolnost in lepota telesa lahko obstajata le še kot podoba – na papirnati naslovnici. Tam telo ne smrdi, ni slišati, da ima zoprno govorno napako ali celo da nima česa povedati. Samo še ujeta podoba. Zakleta lepota, ki prenese samo še tisto, kar je skupaj s svojim dišečim imenom zavito v svetleč papir. S stilom, seveda. Samo še tisto, kar se z lahkoto zabriše v nakupovalni voziček, ne da bi se pri tem oznojili. Lahkotno in šajni. Za shiny happy people! Čudna civilizacija. Pred znojem si ne zatiska le nosu, temveč tudi oči. Morda bi spregledala, če bi svoje življenje vsaj za nekaj dni zamenjala z življenji Afričanov ali Indijancev na plantažah kave. Cena dveh ali treh kav v sosednjem lokalu je enaka njihovi dnevni plači. Grenka črna tekočina, ki jo držiš v rokah med službeno malico, je koncentrat znoja, garanja za nekaj deset dolarjev mesečne plače, bolezni, umiranja pri petdesetih, nepismenosti, brezizhodnosti ... Isto velja za sladko čokolado, banane, oblačila Benetton, Nike, za Polzeline najlonke ali Labodove srajce. Nevidnost ozadja. Nevednost. Še slabše, ignoranca!

In še nekaj osupljivega pri tem v zadrego spravlja osem imenu. Njegova neposrednost, naperjenost na objekt sam, nekakšno sorodstvo med besedo in stvarjo, pojmom in vsebino. Ime, ki ni le znak. Takšna imena nehoti izžarevajo energijo in morda celo smisel, ki so ga govorci videli v stvarih, krajih, osebah. In tako lačni smo smisla! Pomena. Koga je navdihnila Rožna dolina? Ali pa na primer Težka voda? Mir-na Peč? Se je na Krvavcu pripetilo kaj pretresljivega? Podobnih sanjarjenj in ugibanj nikakor ne zbujajo imena kot Šentjerneji (Sveti Jernej), Šentjošt (Sveti Jože) ali San Francisco (Sveti Frančišek), imena, s katerimi je mogoče poimenovati kar koli: cerkev, vas, mesto ali grič. Imena kot sok Bobi, krekerji Fruc, palčke Tuc ... ne zbujajo čustev in bore malo izdajo o zakulisju stvari, ki jih predstavljajo. So imena brez stika. Brezvezna in prazna. Njihov pomen vendar določa kontekst, bi rekli lingvisti. Samo kaj, ko je *laissez faire* globalnega trga postal edini kontekst za razlago celotnega človekovega bivanja. Tiran, ki brezobzirno odstrani vse, česar ni mogoče prodati. In še preden sem končala tole kolumno, sem odšla v trgovino. Ne, ker bi želela patos razglabljanja o ritoznojčanu prignati do konca, ampak preprosto iz radovednosti. Ritoznojčan, ki sem ga nato odprla, je malo kisli. Ne zaradi svojega imena, ampak zaradi asociacij na usodo, ki je doletela uboga, neestetska telesa dinosavrov, ki so se morala za vedno umakniti, da bi prepustila prostor »višjim«, stilsko naprednejšim, s tržno logiko obdarjenim vrstam.

FOTO PUA

Dominik Fajdiga

Ohranjamo vaše spomine

NOVO MESTO>

Glavni trg 15, tel. 07 / 39 35 500

Novi trg, tel. 07 / 39 35 510

Ljubljanska 22 - TPC Hedera, tel. 07 / 39 35 514

Podbevškova ulica 4 - Mercator Cikava, tel. 07 / 39 35 518

SEVNICA>

Trg svobode 9, tel. 07 / 81 63 540

KRŠKO>

Cesta krških žrtev 141 - PC TA-BU, tel. 07 / 48 81 520

ZAGORJE OB SAVI>

Cesta zmage 34 - Tržnica pod uro, tel. 03 / 56 25 430

METLIKA>

Cesta XV brigade 27a - novi TC Spar, tel. 07 / 36 91 530

FOTO
ASJA

www.foto-asja.si

UNDERDOSE

"Nič ne more tako slabo vplivati na vašo kariero kot samomor."

S. DeVille

Dante Kristan

V minulem letu smo živeli v senci bombe, raka, karcinogenov, bolezni, brezposelnosti, impotence, strahu pred strahom, črnici, belci, arabci, policijo, obrestmi, dohodnino, parkirnimi kaznimi, da pozabimo repliko, zgubimo denar, zaslužimo preveč denarja, zgubimo lase, postanemo debeli, postanemo grdi, smo neumni, smo neduhoviti, smo sramežljivi, smo brezvezni, strahu, da pademo, ne naredimo vtisa, strahu pred močjo drugih, strahu pred šibkostjo, strahu, da nas razgalijo, da zamudimo v službo, da izgubimo službo, da ne bomo imeli pokojnine, zavarovanja, pred starostjo, umiranjem, vojno, prometnimi nesrečami, samomorom, strahu pred slepoto, gluhoto, da ne bomo razumeli šale, strahu pred nesramnimi ljudmi, strahu pred tveganjem, strahu pred plavanjem, strahu pred boleznijo, strahu pred prodajo, strahu pred nakupom, obsesivnega strahu pred bakterijami, temnimi omarami, stilskim pohištvom, noži, roparji, strahu pred ljudmi, zabavami, gnečo, brihtneži, strahu, da povemo svoje mnenje, strahu pred ženskami, strahu pred moškimi, strahu pred policijo, strahu pred tesnobo – zato je novo leto posvečeno tistim, ki se bojijo.

Novo leto, novo sranje, nova bomba, novo klanje. Prava plodna paranoja prosperitete. Nove senzacionalne integracije, nove evroatlantpacifične felacije, nove plastične indoktrinacije. Nova blaginja za vojne dobičkarje, novi davki za obubožane množice. Nafta gor, plače dol, prodaja pomirjeval gor, prodaja avtomobilov dol, same old shit, manj denarja, še manj muzike, še več časa za vas, da boste lahko brali pohujšljive anarhosubapokaliptične neumnosti kot je ta. Sedanjost – bombastična, prihodnost – fantastična. Ponižane nacije, nategnjene nacije, nacije, razpičkane kot sam satan, bivše nacije, nacije, ki so samo še administracije, antinacije, nacije, ki samo še čakajo svoje jebene eksekucije. Revnim vojno, bogatim nafto. Bogatim bogastvo, revnim drek. Krvoločni volkovi in posrane ovce. To je depresivno. To je beyond depresivno. To je kot v filmih. To je slabše od samomora. Ta jajca mi podpiramo. Ta Nato. To so speed-freek psycho trigger-happy ekshibicije norih generalov, to je zver, ki komaj čaka, da bo ušla z verige, to je drek, ki leti v ventilator. To je: Rezilo mojega meča je vse rdeče od krvi, na ducate sem jih pobil, z lastnimi rokami, dvanajst ducat oficirjev in vojakov, ki mi niso nič naredili, pa tudi druge sem dal postreliti, na stotine in stotine, s strelskimi vodi, še tisoči drugih so umrli, živi zgoreli, v gozdovih, ki so se vanje zatekli in ki sem jih jaz dal zažgat, na desetine tisočev, moških, žensk in otrok se je zadušilo po kletah, pod ruševinami hiš, ki sem jih dal pognati v zrak, na stotine tisočev jih je utonilo v reki, ki so jo v strahu hoteli preplavati, milijoni so umrli od groze ali naredili samomor, desetine milijonov drugih je pomrlo od jeze, možganske kapi ali od žalosti, zmanjkuje zemlje, da bi pokopavali trupla, nabuhla telesa

utopljenecv so popila vso vodo iz jezer, ni vode, manjka jastrebov, ki bi nas rešili trupel. To je to. Kontrolirana vojna my ass, kolateralna škoda for everybody now baby. Treba je zlifrat stare bombe, da ne bojo šle v nič, treba je sprobati nove famozne projekte, mogoče celo kakšno novo mini jedrsko zadevco, zakaj pa ne, da vidimo, da mi njih malo opalimo, pa da vidimo, pa če bo v redu, mogoče še komu kakšno fuknemo na glavo, mogoče Koreja, mogoče Pakistan, mogoče Slovenija, če slučajno česa ne bomo hoteli podpisati. Ker to je mašina pizda. Ko se enkrat zažene, ni šale. Kdo ve, kje se bo ustavila. Ne splača se njim ustavljati, oni grejo lahko do jebene konca, brez svetovne dominacije nimajo več kaj iskati. Jebe se njim za planet. Psihopatski generali in njihovi nedejebani fantki. Ko bi vsaj že končno bila ta vojna, to je edini smisel njihovega celotnega jadnega obstoja. Vojna za nafto nam da nafto za naslednjo, še lepšo vojno. Pizda, kaj bi delali vsi ti silni vojaki, če bi morali živeti v realnosti, brez svojih hi-tech igračk in zaprtih sistemov, najbrž bi vsi pomrli od lakote, pizda. Vsi krvoločni in podivjani, šašavi od amfetaminov in dodobra mentalni. Kot tista dva od spida čisto poblaznela pilota, ki sta v Afganistanu fuknila bombo kar na neke Kanadčane, na zaveznike, prosim. Verjetno sta se podebiljena od droge spraševala: »Stari, so Kanadčani z nami ali proti nam?« Najbrž bi morala pogledati v priročnik, pa sta bila preveč zadeta, pa še Kanadčani so tako lepo padali po tleh. Kot pokošeni, kot v filmih. Najbrž Bush še sam ne ve, če je Kanada z njimi, najbrž mora koga vprašati. Za ameriško vojsko je bolj neumno kot pobijanje Kanadčanov itak lahko samo še pobijanje samih sebe, klinčev samomor. Samo še samomor se jim manj splača. Ko sta pilota kot krivce za nesrečo v drek potisnila svoje nadrejene, ki svoje vojake bojda na veliko šopajo s spidom, so ti odvrnili, da je ta droga čisto okej in da jo v vojski itak že od nekdaj uporabljajo, da so vojaki bolj pasji in našpičeni in sploh super. Ja, krasno no. Kot da niso že dovolj fukjeni, jim moramo dajati še spid, ker potem pa res čist popizdijo in so baje ful učinkoviti. Kakšna kolosalna neumnost. Amfetamini niso niti za normalne ljudi, kaj šele za vojake. Čisti overkill. To ti

res da razlog za paranojo. Ta jebena dominacija. In paranoja sploh ni več paranoja, kadar je upravičena, je samo resničnost. In mi bomo vse to fino podpisali. Ko bo vsega tega klanja konec, pa ne bojo krivi mental-case generali, ki so klali, ampak tisti, ki smo jim to dovolili. Jebeni Discovery channel pa k sreči že imamo, da lahko gledamo, kakšne fensi bombe bodo v našem imenu metali naokrog. Jao nama.

Novo leto, novi gospodar. Živel kralj. Ne bo mu treba dosti. Rekel bo hvala, hvala vsem, ki ste rešili moj prestol, mnogi so to storili tako, da so žrtvovali svoja brezvezna življenja, hvala vsem vam, mrtvim in živim, ki ste branili moj prestol, to je tudi vaš prestol, ko boste šli domov, v svoje bedne vasi ali pa v svoje preproste, a slavne grobove, boste vzor sedanjim in prihodnjim ... in minulim generacijam fafačev. Vaša navzočnost bo spravila na svetlo pot tiste, ki jih nemara jutri ali pojutrišnjem utegne zamikati, da ne bi šli po njej. Tako odslej delujte kot doslej in si še naprej v potu svojega obraza pogumno služite vsakdanji kruh, pod žgočim soncem in pod nadzorom vaših gospodarjev in voditeljev, ki vas ljubijo kljub vašim dobrim lastnostim in vas

cenijo zaradi vaših napak, in sicer bolj kot si znate predstavljati. In podobna sranja. In mi, dragi moji, bomo veselo pojedli ta glorificiran drek. Kajti gospodar je močan. Poln je dreka in vlada s trdo roko, on ni kdorsibodi, on je vrag sigavedi. On bo vladar sveta, ali pa sveta ne bo. Tako je to.

Tistim, ki se še bojijo: Nič več kot en sam dih, vejica, ločuje življenje od večnega življenja. V resnici zelo preprosto. Smrt ni nekaj, kar se uprizarja na odru, s klicaji. Ne, smrt je vejica, premolk. Na ta brezkompromisni način se človek nekaj nauči. Življenje, smrt, duša, bog, preteklost, sedanjost. Ne neprehodne meje, zgolj vejica.

In smrti ne bo več, smrt, umrla boš.

John Donne

Hvala za vaš dragoceni čas in ne pozabite: Samo encyclo.coma vam nudi pravo potvorjeno resnico. Resnico kot mora biti.

FOTO: BOŠTJAN PUČELJ

Bepop

Zvezdice, ki (malčkom) rišejo nasmeh

Andreja Kopač

Že sredi decembra Bepopki niso sprejemali intervjujev za mesec vnaprej. Bili so polno zasedeni. Pa je bilo treba tisti mesec počakati in poskusiti znova. Tokrat uspešno. Novomeška športna dvorana Marof je v ponedeljek, 20. januarja, gostila prireditve Športnik leta 2002. Kljub velikemu številu športnikov in športnih delavcev, ki so prišli na oder po priznanja, so bili resnične zvezde prireditve gostje, skupnica Bepop. Seveda, starši, ki iz teh ali onih razlogov svojih malčkov niso peljali na turnejo Pop Stars v športno dvorano Leona Štuklja za 4000 tolarjev, so jih raje pripeljali v Marof za jurja. Tako so bili sedeži za obiskovalce polni skoraj do zadnjega kotička. Dobra poteza organizatorjev in le še eden od številnih nastopov na hitro proslavljene četverice: Tinkara, Ane, Alenke in Simona, ki tokrat niso bili prav nič zvezdniško opravljeni. So pa otroci s pisali, papirji in fotkiči pod odrom in za njim poskrbeli, da se je četverica tudi tokrat morala počutiti zvezdniško. Ko sem od daleč opazovala drgetajočo, koprnečo mladež proti koncu prireditve, sem se resno zamislila glede vprašanj, ki sem jih imela pripravljena za skupino. Čemu bi si o čem sploh kaj mislili, čemu bi se ubadali z mnenji in stališči, ki tarejo njihove vrstnike, ko pa živijo čisto drugače od njih? No, mene je ravno to zanimalo. Vseeno pa nisem pričakovala tako kratkih in odrezavih odgovorov. Toda kaj naj bi pa drugega pričakovala od fanta in deklet, vajenih na potrebe lačnih medijev in oslepljenih od odrskih luči in bliskavic in vsakem koraku? Za nameček je stvar obvladoval povsod prisotni postavni Matevž, njihov bodigard, ki mi je med intervjujem vsake toliko časa živčno pomignil, naj vendarle že pohitim z vprašanji.

Bepopki so se izkazali v prvi vrsti za simpatične. "Na easy". Kljub temu, da o določenih stvareh preprosto nimajo mnenja. Ker gre do stvari enostavno mimo njih. Ker tudi zvezdam očitno ni dano, da bi presojale o njih. In s tem delale nepotrebne sive lase svoji založbi. V energični četverici pa ni pravzaprav nič posebej zvezdniškega, razen seveda(!) tega, da jim očitno zelo godi stati na odru, biti vsem na obeh, biti na ulici prepoznani in se družiti z znanimi Slovenci. Zato pa so bili tudi izbrani. To so od njih pričakovali. To so si želeli. Fetiš lokalne slave pač. Tinkari je sicer ušlo, koliko računajo za nastop, vendar sem obljubila, da tega ne bom zapisala. Bepopkom očitno povsem ustrezajo stvari takšne, kot so. Z vsemi Menarti, treningi, vožnjami in časovnimi stiskami vred. Zvezdniške nadloge pač. Po vsem tem res ne vem, kdo od dvajsetletnikov, ki je vsaj malo egocentričen in ki se mu ni težko kazati, bi imel kaj proti slavi čez noč in pripadajočim hitro prisluzenim novcem. Ali morda? Namesto, da ustaraš za vrstnike, zabavaš otročad.

Slovenija je po hranljivem McDonaldsu, šoping centru BTC in hramu zabave Koloseju očitno postala zrela za še eno tujo komercialno potezo, ki je pri nas naletela na več kot plodna tla. Komerciala ne izbira. Preži na vse mlajše žrtve, ki si ne morejo in ne znajo pomagati. Najmlajši, po besedah cinika Crnkoviča, še nikoli niso imeli tako malo izbire, starši pa še nikoli tako malo vpliva na to, kaj si njihovi otroci želijo. In vseč so jim Bepopki. Vsem, od prvega do zadnjega. Ravno Bepopki so tisti ponedeljek napolnili dvorano Marof in naredili Športnika leta za dogodek. Namreč, pripeljali so publiko. Najbolj hvaležno in najbolj iskreno. Otroke.

Na kakšen način sami sebe občutite kot zvezde? Je to to? Je to tisto, kar ste si prej predstavljali in želeli?

Simon: To je tisto, kar smo želeli, samo da je še trikrat težje. Težje glede vseh zadev, ki spremljajo nastope: intervjuji, slikanja, podpisovanje.

Alenka: Težko je zato, ker je vsak s svojega konca Slovenije: Prlekija, Gorenjska, Štajerska. In vedno, ko imamo kje kakšen nastop, se moramo najprej dobiti. Skratka, logistični problem.

Zvezdnštvo je v Sloveniji bolj kot nekakšen vikend šport. Danes si zvezda, jutri pa se zbudiš in greš v službo. Kaj pravite na to, da ste trenutno najbolj priljubljena skupina v Sloveniji, pa še vedno hodite v službo (Simon, Tinkara), na faks (Ana) in v šolo (Alenka)?

Ana: Ja, zvezdnštvo je vikend šport, ja.

Simon: Ja, radi imamo ples pa petje, ne? Meni je glavna stvar to, da lahko pojem in plešem, pa nastopam, ne.

Ana: Glede na to, da se od glasbe pri nas ne da živeti tako, da bi lahko preskrbel družino in sebe in da bi ti še kaj ostalo, moramo početi tudi druge stvari. Le od glasbe pri nas ni možno živeti.

Tinkara: Nekaj časa gre, ampak pri takih stvareh moraš vedno gledati dolgoročno.

Simon: Tako, da pridno hodite v šolo!

Hodite? Kdo, a jaz?

Simon: Ne, vaši bralci!

Ste izdelek premišljenega produkcijskega procesa in danes ima veliko ljudi od vas precejšen dobiček. V nedavni Sobotni prilogi in je šef vaše založbe gospod Menart o vas dejal: Bepop so kot nekakšni pudeljčki: pudlje imamo radi, čeprav nimajo kakšnih posebnih lastnosti; ne skačejo, ne grizejo; ne počnejo ničesar posebnega, ampak so samo prijazni. Je to morda za vas žaljivo, da nekdo piše o vas na tak način?

Tinkara: Smo prebrali, smo prebrali!!! Jaz osebno imam pudlja doma, tak da ...

Alenka: Ravno zadnjič smo se o tem pogovarjali. Enim so pudlji všeč, enim niso. Večini pa so, a ne? Meni to, kar je napisano, po pravici povedano, nekako ni bilo všeč.

No, jaz bi se počutila užaljeno na vašem mestu ...

Simon: No, prej tega nisem videl. Zdaj sem šele prvič slišal.

Imate vaše delo za umetnost? Imate sami sebe za umetnike?

Ana: Jaz mislim, da je umetniško to, kar se tiče performansa. Zdaj smo štartali šele s prvo ploščo, zato je za nami kar nekaj pritiska in časovnih stisk. Ampak za drugo plato pa se trudimo, da bi tudi sami kaj več truda vložili, da bi bilo v tej plati več nas. Čeprav mislim, da se je tudi v tej plati vsak od nas našel v vsaki pesmi in da ni bilo problema s tem.

Vsebina vseh vaših komadov se vrti okoli odnosa med fantom in dekletom in to naj bi potem rešilo vse probleme. Nič ne gre narobe, vse je točno tako, kot mora biti, se vsi res najдете v tem?

Tinkara: Mislim, da se vsi mi najdemo v teh besedilih, pa tudi širšemu krogu občinstva so takšna besedila bolj všeč, kot pa neka kritika.

Je to potem zgolj zaradi tega, ker je širšemu krogu občinstva to bolj všeč?

Tinkara: Ja, tudi zaradi tega, normalno.

Simon: Mi smo v bistvu skupina za zabavo, ne. Nam je glavno, da se ljudje, ki pridejo na naš nastop, imajo fajn.

Potem tudi nimate namena, da bi v besedilih kar koli spreminjali?

Simon: Tega nisem rekel.

Verjamete pa v sporočila vaših pesmi, v ideal romantične, večne ljubezni, ki ji nič ne more do živega?

Tinkara: Normalno.

Ostali: Ja, ja, ja ... tako.

Nikoli ne čutite, da se venomer ponavljate?

Tinkara: Ja normalno, da se ponavljamo, saj smo do sedaj izdali samo en album ... ha, ha, ha ...

Po besedah gospoda Menarta ste v nekaterih pogledih od odnosa z vašo založbo celo pre malo kritični. Zanima me, kje je meja, do kje ste še pripravljene izpostaviti sami sebe? Denimo, ste pripravljene preživeti dan v družbi kamere, ki bi vas spremljala na wc-ju, za mizo, v postelji ... v slogu reality šova?

Alenka: Itak smo tega že navajeni že od samega začetka. Pop stars avdicija je potekala v bistvu od jutra do večera s kamero ...

Ja, pa kje so meje, česa za nenasitno žrelo medijev ne bi bili pripravljene storiti?

Ana: Moramo vedeti, da nas je folk na tak način spoznal. Prek oddaj so nas ljudje spoznali, navijali za nas in ravno s tem smo ljudem tako prirasli k srcu. Jaz bi bila pripravljena dan preživeti s kamero. Ni problema.

Kje se vidite čez pet let?

Vsi: V skupini Bepop. S petim albumom!

Ana: Seveda se vidimo tudi v tujini. Imamo želje, imamo cilje, valjda!

Pred nami je nov izbor Pop Stars. Kako gledate na to?

Tinkara: Ja, to je še ena priložnost za mlade.

Ana: Komaj čakamo, da se začne, ker me osebno zanima, če se bo mogoče kdo, ki je bil že lani prijavljen, letos spet prijavil. Pa to, kako bo letos vse potekalo, ker vemo, da bo malo drugače, ker zbirajo tri punce. Kakšne bodo punce, kako bodo zgledale, pa to. Simon: Pa kako to zglada, če spremljaš to doma pred televizorjem.

Nejc. Ker je težka tragedija za vami, me v zvezi s tem zanima samo to, kako vi gledate na medijsko predstavitev njegove smrti?

Simon: Vsak ga je dal na naslovno stran samo zato, da si je dvignil naklado, gotovo. Čeprav vsak s tem čutom, da gre za tragedijo, pa to. Čeprav mislim, da je to predvsem osebna tragedija, ne pa medijska.

Bo kdaj peti član skupine?

Tinkara: Ne bo. Nikoli! Nejc bo vedno peti član skupine. To smo se sami odločili.

Kaj pričakujete od letošnje EMEin od finalne prireditve?

Simon: Najboljše odpeti in odplesati, kolikor dobro se da. In dati ob tem vse od sebe.

Tinkara: Zmagali bomo že s tem, da bomo zadovoljni s svojim nastopom.

Simon: Ja, že to bi bila absolutna zmaga. Ha, ha, ha.

Ob vseh lepih stvareh, ki so se vam zgodile, kaj pa je slaba stran tega, da ste postali tako priljubljeni?

Ana: Odrekanja.

Vsi: Ja, ja, ja...

A bi šel kdo nazaj, tja, kjer je bil prej?

Vsi: Ne, ne...

Alenka: Jaz si več ne predstavljam življenja brez tega, res ne.

A verjamete v to, kar delate? Je to, kar delate, vaš cilj? Ciljate na kaj več?

Ana: Če ne bi res verjela v to, potem bi bilo vse brez veze.

Alenka: Saj nismo nič iznašli, tak.

Simon: Mi si želimo, da bi tudi napredovali, da bi se tudi sami odločali. Saj to je bistvo.

Sami odločate, kako ste oblečeni?

Vsi: Ja, večinoma.

Kaj mislite o slovenski mladini nasploh, o vaših vrstnikih?

Tinkara: O mojih vrstnikih ravno ne, ampak o mlajših najstnikih in srednješolcih pa se kar malo zamislim, ker vem, da se v mojih letih nismo tako obnašali, kot se sedaj. Veliko bolj so predrzni, veliko več je drog, alkohola, cigaret in mene osebno je že malo strah, kako bo takrat, ko bomo mi starejši.

Vemo, da je vaša publika precej mlajša. V vaših e-dnevnikih pa včasih propagirate precej komercialne vsebine: Harry Potter, coca-cola, kokice, nakupovanje v Italiji ... in s tem nevede navajate mladež oziroma njihove starše k porabi. Kaj mislite o tem?

Tinkara: To pa mislim, da je čisto spontano, ker vse objavijo, kar napišemo.

Ste idealen vzor mladim: ne pijete, ne kadite, ne jemljete drog, imate neproblematična besedila ...

Tinkara: Pijemo, valjda, da pijemo!

Kozarček šampanjca, pa nič več?

Ana: Tako, ja.

Alenka: Vsak pije, čeprav bo rekel, da ne pije.

Glede vaših zapiskov na spletu najprej Ana - kdo je skrivni prijatelj iz tvojega dnevnika, s katerim hodiš na pijačke in v kino? Zakaj ga ne omenjaš?

Vsi: Ha, ha, ha...

Ana: Je pač skrivnost!

Simon: Ga še ne pozna.

FOTO: ŽIGA VIRC

V enem od zgodnjih dnevnikov si zapisala, da ko stojiš na odru, se počutiš, kot bi srečala boga. Imaš po tolikih nastopih vedno, ko stopiš na oder, še vedno isti občutek?

Ana: Ja, vsakič ko stopim na oder. Sem namreč verna.

Simon, si ti veren, glede na to, da se ti je zapisalo, da je sreča zate že to, da doživljaš ta čudež, ki mu rečemo življenje?

Simon: Ja. Ne sicer v to našo cerkev, ampak tako nasploh. V nobeno cerkev ne verjamem, ampak veren sem.

Zapisal si tudi, da ti je adrenalinski užitek stati v sobi z znanimi Slovenci.

Simon: Ja, veš da.

Res, zakaj?

Simon: Ja, zaradi tega, ker jih lahko gledam po TV-ju!! Ja, pa saj vidim Jana Plestenjaka, ki je tako velik, da bi se skoraj skrili tam nekam!

Vsi: Ha, ha, ha...

Tinkara, imaš mogoče kakšne izkušnje z Amwayem, glede na to, da je tvoja najljubša knjiga Kje je moj sir, tipično propagandno gradivo Amwaya?

Tinkara: Moram priznati, da sem ful proti Amwayu, saj so me že hoteli spraviti noter. Drugače pa mi je to knjigo podaril moj direktor, zaposlena pa sem na Mobitelu, to ti lahko povem. Tak, da je super knjiga. Sem pa tudi izvedla, da so jo Amwayevci morali brati, tak po naključju.

Alenkina najljubša knjiga pa je Mi, otroci s postaje Zoo. Mnogo mladih namreč o prebrani knjigi meni, da je zelo zavajajoča glede prikazovanja drog in da jih je ravno ob tej knjigi zamikalo, da bi kaj poiskusili ...

Alenka: Po pravici povedano sem to knjigo napisala samo zato, ker mi je tisti hip prišlo na misel! Res. Ampak mi je zelo všeč tako knjiga kot film, ki sem ga gledala. Drugače pa je moja najljubša knjiga trenutno Harry Potter.

Vsi: Ha ha ha...

Praviš tudi, da si si živčke pred prvimi nastopi včasih mirila z nakupovanjem v Italiji. Je še vedno tako?

Alenka: Ne, niti ne. V bistvu sem bila do sedaj v Italiji samo dvakrat. In sicer ko smo imeli koncert. Pa še enkrat prej.

Je vaš varnostnik Matevž že kdaj posredoval?

Vsi: On je vedno na poziciji, da urgira. Je v pripravljenosti.

Varnostnik Matevž: Ne, nikoli do sedaj.

OK, mogoče še zadnja stvar: Kaj si želite za vašo glasbo v prihodnje? Kakšno glasbo bi delali, katere teme ali probleme izpostavili?

Tinkara: Ne vem, zakaj bi morali biti vedno problem!

(Jim razložim:) Stvari mladega človeka ponavadi motijo. Te ponavadi želijo izraziti v svojem delu. Ker če kdo ni zadovoljen s stvarmi v svetu, so to ponavadi mladi, združeni v razne skupine in gibanja. Kaj pa vas osebno moti? Kaj bi spremenili? Mogoče, če ne v pesmih, pa tako. V Sloveniji, na primer?

Tinkara: Jaz osebno sem tak dobrovoljček, da se sploh ne ubadam s takimi vprašanji.

Ana: Živim s pozitivno mislijo, ker če bi se z drugimi stvarmi obremenjevala ...

Simon: Zakaj bi se morali nekaj sekirati, pa zmeraj neki biti proti ...

Ana: ... Pa s kako travmatiko, pa z negativno energijo, zakaj? Če lahko vse to odmisliš, pa čisto normalno živiš! A veš? Zakaj bi se obremenjevali z enimi takimi stvarmi? Saj za to imamo ljudi, ki so v parlamentu, da se s tem ukvarjajo...

Ste za ali proti Natu?

Simon: Jaz sem za Natu.

Tinkara: Jaz pa še ne vem.

Ana: Jaz tudi ne.

Ste bili na zadnjem referendumu?

Vsi: Ne, smo imeli trening. Ha ha ha...

Internet

Dolenjska je pred izzivom prihodnosti

Primož Žižek

FOTO: BOŠTJAN PUCELJ

V Evropi ni šale, uspešne in bogate so tiste regije, ki so se razvile v informacijske družbe. Dolenjska ima zaradi svojih danosti in značilnosti ljudi enkratno priložnost za resen korak naprej. Za vsako ceno morajo politika, gospodarstvo in civilna družba skupaj omogočiti pogoje za razcvet informacijske družbe. Od tega je odvisna kvaliteta življenja in gospodarsko-političen vpliv naše regije v prihodnosti. Novo mesto kot regijsko središče pa je za to najbolj odgovorno.

Splet je medij tretjega tisočletja. Če je radio potreboval 38 let in televizija 12 let, da sta pridobila 50 milijonov uporabnikov, je to spletu uspelo v borih 5 letih. Številke govorijo same zase. Splet uporablja že skoraj milijarda ljudi, količina informacij pa se vsakih šest mesecev podvoji. V Sloveniji je rednih uporabnikov interneta že prek 600.000. Nove tehnološke rešitve pa omogočajo uresničitev vedno boljše zamisli.

Spremenili smo razmišljanje in navade. Internet namreč sega na vsa področja. Podjetniki brez aktivne vloge v spletu ne morejo računati na poslovni uspeh. Veliki gospodarski sistemi se naglo prilagajajo novim razmeram. Kinodvorane, galerije, koncertne dvorane in klubi zaradi moči novega medija skrbijo, da je splet dobro obveščen o njihovih programih. Internet postaja najbolj uporabljen medij. Na internetu so svoj prostor poiskali filozofi, umetniki, znanstveniki. Mnogi med njimi so prodri v svet prav s pomočjo spletnih tehnologij. Ljudje smo odprti rok sprejeli pozitivne učinke spleta. Spisek koristi je resnično dolg, kot se za izdelke iz dolgo uporabno vrednostjo tudi spodobi.

Internetni prihrani čas

Koristna uporaba časa je v sodobnem svetu ključ do uspeha. Splet pa omogoča, da hitro opravimo vse tisto, kar nam je prej jemalo ogromno živcev in časa. Spletno nakupovanje, elektronsko dopisovanje, rezerviranje, študiranje na daljavo, spletno sestankovanje so le najbolj očitne oblike uporabe spleta. Kajti je svoboden medij in njegova rast je organska. Ljudje ga imamo radi zaradi uporabne vrednosti, ki jo nudi. Internet je zato postal medij množic.

Internet smo ljudje

Spletne vsebine so vedno boljše. Zato ljudje spletu vedno bolj zaupajo, zaradi česar jim postaja vir znanja, odnosov, različnih virov, informacij. Smo Dolenjci sprejeli splet kot osnovno orodje svetovne informacijske družbe? Glede na število spletnih strani v naši občini in število uporabnikov, ki prihajajo iz naših krajev, še ne. Zdajšnji delež dolenjskih uporabnikov je še zelo majhen. Po razpoložljivih statistikah lahko sklepamo, da se giblje okoli 5 %. Prednjačita Ljubljana in Maribor s skoraj 70 % vseh aktivnih uporabnikov spleta v Sloveniji. Glede na prebivalstvo v naši regiji (okoli 200.000, skupaj z zaledjem) je rezerv zato še veliko.

Kaj lahko stori lokalna politika

Prehod v informacijsko družbo je proces družbenega spreminjanja na vseh nivojih. Sloni predvsem na tržnih silah in ne zahteva posebnega državnega usmerjanja in intervencij, razen pri vzpostavljanju infrastrukturnih pogojev, kot so ustrezna in temu naklonjena zakonodaja, izobraževanje, spodbujanje znanstveno-tehnološkega razvoja, standardizacija in telekomunikacijska infrastruktura ali spodbujanje visoko tehnološkega podjetništva. Prejšnja mestna oblast informatizacije ni uvrstila med prioritete, se je pa potrudila in s predstavitvijo spletne strani ujela zadnji vlak. Skupaj z novomeškim spletnim podjetjem T-media je razvila kvalitetno, privlačno in za ljudi uporabno spletno stran. Nekoliko pozen, a odločen korak v

pravi smeri. Nakazana je smer razvoja mesta. Upamo, da se bo glede na predvolilne obljube oblikovala in potem tudi izvajala odločna lokalna politika na področju razvoja informacijske družbe. Po vzoru drugih držav in regij bi morali v mestu pripraviti Belo knjigo o informacijski družbi na Dolenjskem. K pripravi takšnega razvojnega dokumenta bi morali biti povabljeni vsi, ki imajo znanje in izkušnje s tega področja. Če je potrebno, moramo znati privabiti tudi tuje strokovnjake! Zaradi večplastnosti bi se moral upoštevati vsak koristen vidik vključevanja in sodelovanja. Uspešne informacijske družbe vključujejo čim večje število ljudi, ne glede na poklic ali starost. Šele ko je v informacijsko družbo vključena večina prebivalcev, lahko govorimo o informacijsko pismeni in informacijsko vključeni regiji. To velja tudi za Dolenjsko! Edino na ta način se lahko odločno zavijemo na prvi razvojni val slovenske informacijske družbe. Zaenkrat je na žalost pred nami še večina večjih slovenskih mest. Občinsko vodstvo bi moralo zato takoj začeti izvajati konkretne korake za strateško in trdo delo na tem področju. Od tega bo namreč odvisna naša konkurenčnost v naslednjih letih.

Informacijski korak naprej – integracija obstoječih potencialov

Splača se biti korajžen. Kadrov za prehod v družbo prihodnosti v naši občini ni na pretek. So pa dobri potenciali, saj so tisti novomeški strokovnjaki, ki jih v mestu imamo, po pravilu med vodilnimi na svojem področju v državi! Poglejmo še nekoliko širše. Ena najbolj uspešnih slovenskih tehničnih šol, Tehnični center v Šmihelu, je usposobila na stotine sposobnih bodočih inženirjev, raziskovalcev, znanstvenikov in profesionalcev, ki bi, če bi bili ustrezno zmotivirani, lahko sodelovali pri razvoju dolenjske informacijske družbe. Informatizacija je zajela celotno družbo, zato je sodelovanje strokovnjakov z različnih področij nujno. Imamo tudi poslovno šolo, katere koraki so dovolj odločni in samozavestni, da bi iz te zgodbe lahko nastalo veliko. Obstaja pobuda za ustanovitev multimedijskega izobraževalnega centra. To je modra in hrabra ideja. Za novomeške šolnike in politike je to velika priložnost. V Sloveniji na teh področjih ni kvalitetnih izobraževalnih programov. Svet, v katerem živimo, pa je multimedialen in multidisciplinaren ter takšna znanja potrebuje.

Občina je lahko katalizator ali zaviralec informacijske družbe pri nas

Občinska oblast lahko pomaga na pet načinov:

1. zagotavlja kvalitetno infrastrukturo (telefonija, računalniki na javnih mestih, info točke),
2. zagotavlja vladne in evropske investicijske vire za občinske in regionalne projekte razvoja informacijske družbe,*
3. pospešeno razvije e-upravo in vključi vse občane in občanke v procese e-demokracije,
4. investicijsko vzpodbuja razvoj podjetništva na področju informacijskih tehnologij,
5. javno komunicira in izobražuje prebivalstvo o prednostih in koristih vključevanja v informacijsko družbo.

Kako bomo merili uspeh

Bogate in uspešne družbe so informacijske družbe. Kako uspešne so se meri z višino in strukturo bruto domačega proizvoda. Globalna konkurenčnost in mednarodna menjava dobrin in storitev ali odstotek informacijske vključenosti državljanov in državljanek so tudi realni pokazatelji uspeha. Za doseg visokih ciljev je zato potrebno urediti osnove in postaviti trdne temelje znanja in pogojev za delo in življenje v informacijski družbi. Šele ko bomo uredili te, bomo lahko govorili o potencialu prehoda v informacijsko družbo.

V Novem mestu bomo ocenjevali stopnjo razvitosti informacijske družbe z nekaterimi povsem konkretnimi kazalniki napredovanja, kot so:

- % telefonskih priključkov na prebivalca
- % računalnikov na prebivalca
- % javnih dostopov na splet na prebivalca
- % proračuna, namenjenega informacijski družbi
- % dostopnih storitev e-upave
- % uporabnikov svetovnega spleta
- % novih zaposlitev v novi ekonomiji
- % občanov in občank, vključenih v javne akcije izobraževanja in osveščanja
- % na spletni tehnologiji temelječih poslovnih subjektov
- % kvalitetnih in funkcionalnih spletišč
- % rasti uporabnikov novomeških spletnih strani
- % novomeških spletnih strani na lestvicah najbolj uporabljenih slovenskih spletišč
- % dohodkov, ki ga novomeško gospodarstvo in podjetništvo ustvari na spletu

Bo regija bolj odločna od države?

Slovenija je v kontekstu informacijske razvitosti srednje hitro razvijajoča se zahodna družba, ki v nekaterih relevantnih statističnih primerjavah za razvito Evropo še preveč zaostaja. Med kandidatki za članstvo v Evropski uniji pa se Slovenija (31 % uporabnikov interneta), merjeno v odstotkih, uvršča za Estonijo (37 %). Vendar prevladuje občutek, da se stvari pri nas dogajajo po inerciji. Mnogi resno dvomijo o smiselnosti obstoja ministrstva za informacijsko družbo, ki je veliko obetalo, naredilo pa glede na mnenja strokovnjakov in poznavalcev slovenskega spleta manj, kot so vsi pričakovali. Kakšen učinek ima lahko strateški pristop do informacijske družbe, se vidi iz primera skandinavskih držav. Te države so si upale v preteklosti zagristi v jabolko izziva in uspeli! Misel o investiranju v informacijsko družbo je našla pot v razvojne dokumente vseh naprednih družb, držav in regij. Dolenjska more in zna tekmovali z drugimi regijami. Poleg tega je zdrava in kvalitetna konkurenca odlično sredstvo za odkrivanje lastnih notranjih potencialov in ustvarjanje konkurenčnih prednosti neke družbe. Družba znanja, družba rasti, družba uspešnih in svobodnih ljudi – informacijska družba – je zato smiselna usmeritev tudi za Dolenjsko.

Kako na internetu kaže Dolenjecem? (Vir Najdi.si)

Najbolj priljubljene dolenjske iskalne poizvedbe na slovenskem spletu v letu 2002

Iskalna poizvedba	Število iskalnih poizvedb	Število spletnih dokumentov
ORGANIZACIJE, DOGODKI		
Novo mesto	8.310	28.020
Krka	6.317	19.984
Rock Otočec	4.569	2.637
Revoz	2.231	916
Dolenjska	1.794	16.558

Iskalna poizvedba	Število iskalnih poizvedb	Število dokumentov
LJUDJE		
Božidar Jakac	358	621
GLASBENE SKUPINE		
Društvo mrtvih pesnikov	346	341/299 (dmp)
Dan D	185	190
Soddiha	49	67

Prihodnjič: Stanje internetne industrije v Novem mestu

Pogovor s Tomom Križnarjem

Bitka za nas same - še ni končana

Tina Ban

FOTO: ŽIGA VIRČ

»Vendarle je mogoče nekaj storiti« je začel, še preden sem uspela postaviti prvo vprašanje. »Na začetku so mi vsi govorili: Pa saj to je svetovna politika! Tu se ne da pomagati. Vendar je tudi v svetovni politiki tako, da je mogoče – če počakaš na pravo priložnost – kakšno stvar premakniti.« Tomo svoje vloge pri reševanju Nub ni maral izpostavljati, čeprav je eden od najbolj zaslužnih za to, da se je končal genocid nad enimi od zadnjih staroselcev na svetu. In za to, da Nube danes pravijo: Slovenija je največ storila za nas! Obveščal je svetovno javnost, medije, politike, humanitarce in umetnike ter kljub prepovedim sudanske vlade ilegalno prinašal hrano in zdravila v Nubske gore. Dokumentarec o Nubah, ki sta ga posnela z Majo Weiss, je na turneji po mednarodnih filmskih festivalih pretresel različne tuje novinarje, intelektualce in umetnike, ki so nato močno lobirali za Nube pri velikih imenih svetovne politike, vse tja do ameriškega State Departmenta.

Zakaj ravno Nube? Po vseh svetovnih potovanjih, kjer je obiskal in raziskal mnogo kriznih žarišč, bi se mu sudanska državljanska vojna lahko zdela le še ena vojna in Nube le še eno ljudstvo, zapisano tragični usodi. »Vendar tam je bilo drugače. Tam je šlo čisto na divje«, pravi Tomo. Genocid nad Tibetanci, Indijanci in drugimi ljudstvi, ki ga spremljajo naslovnice svetovnih medijev, vendarle poteka v nekakšnih mejah, pod nekakšnim nadzorom. Pri sudanskih Nubah, skritim očem svetovne javnosti, pa je bilo dovoljeno čisto vse. Koncentracijska taborišča, janičarstvo, etnično čiščenje skozi posiljevanja ... Ko je leta 1998 obiskal Nube, je doživel bombni napad s kasetnimi bombami, katerih uporaba je že nekaj časa prepovedana. Skupaj s preživeli je nato naokoli pobiral razmetane koščke človeških teles. Od tistega dogodka se je v Sudan še nekajkrat vrnil, nazadnje konec lanskega leta. Genocid nad Nubami je rezultat skoraj pol stoletne državljanske vojne, ki še danes pretresa Sudan. Brez sedemletne prekinitve bi bila to najdaljša državljanska vojna na svetu. Dva milijona pobitih, pet milijonov beguncev in na tisoče pogrešanih je njen tragični izkupiček. Nube so bili v tem grozljivem masakru zdesetkani. Še pred dvajsetimi leti naj bi jih v Nubskih gorah prebivalo okoli dva milijona, danes je tistih, ki še vztrajajo in se še niso pustili arabizirati, komaj 250.000. Vseeno se je lani za kratek čas zazdelo, da se vojna bliža koncu. Januarja 2002 je bilo z ameriškim posredovanjem na posebni konferenci v Švici sklenjeno šestletno premirje. Udeležili so se ga predstavniki obeh strani, tako sudanske vlade kot upornikov z juga. Nekaj mesecev pred tem se je namreč zgodil 11. september in ZDA so v islamistični vojski sudanske vlade, ki je uničevala Nube, prepoznale tudi svojega sovražnika. Pohitele so in prisilile obe strani včasno premirje. Nube so bili rešeni. Morda je res v vsakem zlu vedno skrito tudi nekaj dobrega - smrt, ki je pod newyorškimi nebotičniki doletela nekaj tisoč Američanov, je prinesla življenje 250.000 Nubam.

Premirje je sicer prineslo upanje, da se v temi ene največjih svetovnih katastrof svita jutro, vendar se je mir še istega leta jeseni (2002) porušil. Koliko nafte naj bi pripadlo jugu? In katera stran bo dobila Nubske gore? To sta bili ključni vprašanji, zaradi katerih je vnovič počilo. Že od začetka osemdesetih, ko so v deželi odkrili nafto, katere zaloge ocenjujejo za tako velike kot tiste v Saudski Arabiji, sudanski konflikt ni več verska vojna med arabskim muslimanskim severom in črnim krščanskim jugom. V Sudanu poteka samo še vojna za nafto. Uporniki z juga zahtevajo šestdeset odstotkov vseh zalog, vlada jim jih noče dati več kot deset. Zaradi tako

nepravilnih pogojev bo še dolgo tekla kri. Čez Nubske gore naj bi potekal naftovod in tista stran, ki bo izgubila Nube, bo izgubila tudi nadzor nad nafto. Nube so torej v napoto. In čeprav v svojih gorah nimajo ne cest ne elektrike in ne vodovoda, kaj šele avtomobilov in industrije, umirajo zaradi nafte, ki je niti najmanj ne potrebujejo. Trenutno sicer živijo na nekakšnem otoku miru, vendar povsod okrog njih že od lanskega novembra dalje spet divja sudanska državljanska vojna. Čeprav so Nubske gore edina regija, kjer se danes – sicer pod ameriškim pritiskom, pa vendarle – obe strani držita premirja, njihova usoda še ni jasna. Vojna lahko hitro spet izbruhne, opozarja Tomo, kajti arabski fundamentalisti v primeru napada na Irak ne bodo več spoštovali premirja, ki so jim ga vsilile ZDA.

Nube so čisti, kot da bi jih ustvarili v laboratoriju, piše New York Times. Nubske gore so namreč omogočale pogoje, v katerih se je lahko razvila družba, ki spominja na idealno. Prav to ljudstvo naj bi se najbolj približalo našim romantičnim predstavam o plemenitih divjakih. Razvijati so morali fizične spretnosti in moč, zato so tako močni, zdravi in odporni. Malarijo, na primer, nosijo v krvi, vendar za njo obolevajo samo, kadar jim pade odpornost in oslabi imunski sistem. Vendar niso vsi visoki in sloki, kot jih vidimo na časopisnih fotografijah. Takšno podobo so ustvarili mediji. Pomembno vlogo je pri tem imela tudi kontroverzna nemška umetnica Leni Riefenstahl. Za svoje publikacije je namreč fotografirala samo najmočnejše med njimi, tiste, ki so bili najbližji njenim arijskim idealom, ocenjuje Tomo. Med lobiranjem za Nube jo je obiskal na njenem domu pri Münchnu in jo tudi prepričal, da je šla - pri takrat svojih 98 letih - v Sudan pogledat, kako se Nubam godi danes. Nube so begunsko ljudstvo, sestavljeno iz različnih plemen, ki so se skozi zgodovino iz različnih koncev Afrike zatekale v Nubske gore. Govorijo 55 različnih jezikov in tudi fizionomsko so med sabo zelo različni. Vsem etnijam pa je gotovo skupna neverjetna družbena solidarnost in sodelovanje, ki so jo skozi stoletja razvili v boju za preživetje. Povsod imajo uveljavljeno nekakšno staro ljudsko demokracijo, s pomočjo katere se skupaj odločajo. Odkar so vpleteni v državljansko vojno, se na posebnih skupščinah vsako leto znova dogovarjajo, ali bodo vztrajali v boju ali se bodo predali. Zaenkrat so se še vedno vsi odločili za boj. Njihovo socialo bi jim zavidale tudi najboljše socialne demokracije. Med Nubami revežev skorajda ni. Revež predstavlja sramoto za celotno skupnost, ki mu ne pomaga zlestiti na zeleno vejo. Mongoloidni otroci, na primer, ki niso ravno koristni, so tam najboljše hranjeni. Nube so razvili tudi svojevrsten sistem porok in prokreacije - prirejali so rokoborbe. Dekleta so nato izbirala najmočnejše bojevnike in ti so izbirali najlepša dekleta. Nič hudega, če so bila že poročena. Zakonski mož je bil na otroka iz takšne zveze celo ponosen, kajti njegova družina se je oplemenitila s krvjo zmagovalca. Lepota in moč sta se tako kontinuirano združevala in ohranjala skozi gene. Nubska kultura je v celoti zraščena z naravo. Prav zato niso mogli napredovati v tehnično civilizacijo. Zaradi spoštovanja narave si niso upali ničesar narediti, privoščiti na njen račun. Nekatere civilizacije so preveč, druge premalo arogantne. Če bi njihov odnos do narave spojili z našim, bi dobili ravno to, kar zagovarjamo - trajnostni razvoj, se navdušuje Tomo. V njihovem čaščenju dreves, živali, vode - čiste vode ... je ravno tisto, kar potrebuje naša civilizacija.

Težava pa je v tem, da si arogantni Zahod ni pripravil priznati, da se je od Tretjega sveta sploh

mogoče česa naučiti. Zahod Afrike danes sploh ne vidi. V Sloveniji je še slabše, tu mediji o Afriki skorajda ne poročajo. Tudi informacij iz drugih koncev Tretjega sveta v domačem medijskem prostoru skoraj ni. Zdi se, kot da je edini svet, ki zažima Slovence, omejen na Evropsko unijo, ZDA, morda še na Izrael in Kitajsko. Za časa Jugoslavije in nevrščeni smo imeli ogromno informacij iz Tretjega sveta in smo vedeli veliko več kot danes. O Tretjem svetu smo takrat vedeli celo več kot večina Evropejcev. Zdaj pa smo na tem, da postanemo še bolj neumni od Američanov, napoveduje Tomo, če seveda nismo že, dodaja. Tako na Zahodu kot pri nas Afričani še danes na noben način niso prav predstavljeni. Naš odnos do teh ljudstev se v zadnjih stoletjih sploh ni spremenil, pravi Tomo, ki že nekaj časa preučuje zgodovinske kolonialne vire v Britanskem muzeju. Pred sto leti so Nube prikazovali kot divjake, kot najbolj primitivno ljudstvo črne Afrike. Niso jih bili sposobni razumeti v svoji viktorijanski morali. Stari vzorci se ponavljajo. Načini, na katere politika in mediji ustvarjajo podobo nekega ljudstva, ostajajo enaki. Predsodki, ki nam jih posredujejo, so v nas zakoreninjeni tako globoko, kot Aristotelove ideje, ki so v temeljih naše kulture. Že Aristotel je trdil, da so nekatera ljudstva rojena za sužnje in da je zanje bolje, če se s tem sprijaznijo. »Toda zdaj postaja nevarno. Tudi v tretjem svetu že imajo atomsko orožje in treba bo nekako razdeliti pogačo, od katere smo toliko časa imeli največ. Treba se je resno organizirati in tudi drugim dati možnost, da dobijo tisto, s čimer smo jih mamili v zadnjih desetletjih.« Tudi Nub si nikakor ne moremo predstavljati takšnih, kot so. So staroselci, vendar normalno izobraženi ljudje. Nekateri med njimi so študirali v Ameriki ali Evropi in brali tako levičarske

filozofe kot new age, pripoveduje Tomo. Imajo zelo močno razvejan sistem samoizobraževanja - drug drugega učijo, zato se to znanje prenaša tudi na tiste, ki niso nikoli hodili v šolo. Vendar so kljub temu ohranili vrednote, na katere je naša civilizacija že zdavnaj pozabila: sodelovanje se še ni umaknilo tekmovalnosti; prvinska vedrina in sproščenost še ni popustila kljub polstoletni vojni; tolikšno spoštovanje narave še vedno ne dopušča njenega uničevanja ... Nube se dobro zavedajo, da so eni zadnjih staroselcev na planetu. Poznajo usodo drugih in se tudi znajo braniti. Stik s svetom bo zanje v naslednjih desetletjih neizbežen. Zato so željni učenja. Vsi znajo že upravljati z magnetofonom in videokamero in kar nekaj jih tam doli že poje slovenske pesmice. In čeprav še nimajo televizije, vedo, da ne bo dobro verjeti vsaki njeni besedi.

»Tako kot Nube smo tudi Slovenci navadni ljudje na sredini med dvema norima vojskama. Takšni bi morali biti v večini, takšni bi morali kontrolirati obe strani norcev, ki se ravsa za naravne vire. Tisti, ki nam ni za to, da bi se vse že danes popilo, pojedlo in uničilo. Sem zato, da se Slovenija pacifizira. Tako se lahko predstavimo v svetu. Majhni kot smo, bi s tem poželi več simpatij - celo od velikih. Res bi nas bolj cenili, če bi bili majčkeno bolj ... ekscentrični. Sem tudi državljan Avstralije in vem, da Anglosasi spoštujejo tiste, ki mislijo s svojo glavo in se postavijo za svoje interese. Bolj kot tiste, ki se samo tresejo in lezejo v rit.«

In še: »Bitka za Nube je tudi bitka za nas same. Če se bo dopuščalo, da se kar tako briše majhne narode in ljudstva, potem bomo lahko tudi mi enkrat na vrsti.«

KULT.

KLUB

NOVO MESTO

Kult klub

Muzejska 3

Novo mesto

TELEVIZIJA NOVO MESTO

vaš kañal

s Trdinovega vrha
na kanalu 41

TV Novo mesto, d.o.o.
Podbevškova 12
tel.: 07/39 30 860
trženje: 07/39 30 872
faks: 07/39 30 870
e-pošta: uredniki@tv-nm.si

FOTO: ZIGA VIRČ

Iskanje zaposlitve

Uspešno pogajanje o višini plače

Maja Novak

Ko smo si že skorajda oddahnili, da so nas na razgovoru za službo dokončno premerili od nog do glave in nam zastavili vsa možna vprašanja, pride na vrsto najbolj razburljiv del, in sicer pogajanje o plači. Nikar ne zavijajte z očmi, če sem si ga drznila poimenovati z "najbolj razburljiv", saj je predvsem od rezultata tega pogovora odvisno, ali bomo v prihodnjih nekaj letih imeli komaj za sol ali pa bodo sosedje ob vprašanju, kako se pretolčete skozi mesec zeleneli od zavisti. Razplet tega pogajanja je predvsem v naših rokah, zato se je nanj potrebno temeljito pripraviti. Pa še tole: nikar ne ponovite napake, ki sem jo sama naredila na obetavnem prvem razgovoru. Na vprašanje delodajalca ali bo 140.000 sit na mesec zadostovalo, sem popolnoma nepripravljena butnila odgovor: "Saj to je še več, kot sem pričakovala!" Zapomnite si, da je mesečno plačilo za kakršno koli delo praktično vedno lahko še večje, samo izposlovati ga moramo znati ...

Najprimernejši trenutek za pogajanje

Ko bo razgovor šel proti koncu in ko boste dobili namig, da znotraj podjetja hrepenijo prav po takem delavcu, kot ste vi, se bo vam in delodajalcu slej ko prej utrnulo vprašanje o višini plače. Medtem ko boste sami v mislih gradili gradove v oblakih, bo delodajalca mučilo vprašanje, koliko ga boste stali. Prvo in osnovno pravilo, ki vam lahko služi kot vstopnica na poti k bogastvu, je, da morate najprej ceniti sebe in svoje delo, kajti le na ta način ste se sposobni učinkovito pogajati. Skratka, pri pogajanju o višini plače si najprej izbrišite iz glave pregovor *Skromnost je lepa čednost*, kajti najbolj skromen delavec bo ob koncu meseca najbolj glasno repenčil nad krivično državo (beri delodajalcem), ki mu ne dopušča dostojnega življenja. Sicer pa, kot že tolikokrat rečeno, prihodnost je v naših rokah.

Zakaj se moramo pogajati

Pogajanje je pomembno, ker imamo v primeru, da gre za razpon mesečnega dohodka, vso pravico izglasovati najvišjo plačo znotraj njega. Delodajalčev cilj je torej, v kolikor je le mogoče, prihraniti denar. Nasprotno od tega pa si morate sami prizadevati za čim boljši mesečni dohodek, sorazmeren z delom, ki ga nameravate opravljati. Pogajanje sploh ne bi bilo potrebno, če bi vsak delodajalec na vsakem pogovoru za službo že takoj povedal najvišji znesek, ki ga je pripravljen plačati za določeno delovno mesto. Kadar se to vendarle zgodi, pogajanja odpadejo, vendar pa so taki primeri prej izjema kot pravilo. Ker delodajalec upa, da vas lahko zaposli za manj denarja, za iztočnico pogajanja nastavi nižji znesek kot ga je v skrajni sili pripravljen izplačati. To ustvari razpon okoli katerega se pravzaprav pogajanje vrti. Če vas je na primer delodajalec pripravljen plačati največ 1000 sit na uro, bo najprej začel s ponudbo 700 sit na uro. V tem primeru sega razpon od 700 do 1000 sit na uro, pri čemer si lahko s spretnim pogajanjem izborimo največji možni znesek.

Nikoli prvi ne omenite zneska

Zakaj je potrebno biti skrivnostni pri navedbi višine plače? Ker vas želi delodajalec plačati čim manj, vi pa si prizadevate za najvišji možni znesek. Če torej izustite manjši znesek kot vam ga je delodajalec pripravljen izplačati, je napaka praktično neodpravljiva. Delodajalec si bo zaradi vaše naivnosti mel roke, vi pa boste že ob prvem mesečnem izplačilu povešali nos. Pogovor o plači je pravzaprav nekakšen besedni dvoboj in na koncu potegne krajši konec vedno tisti, ki je prvi omenil višino plače. Verjemite, da bi marsikateri delavec danes z večjim zanosom prihajal v službo, če bi pred pogajanjem o mesečnem dohodku pošteno razmislil o njegovi višini.

Pred pogajanjem izračunajte, koliko potrebujete

Ne boste verjeli, ampak lahko se zgodi, da je najvišji možni znesek, ki ga ponuja delodajalec, veliko nižji od vašega najnižjega, kar pomeni, da bo, v kolikor ga sprejmete, potrebno za preživetje beračiti. Pa vam to ustreza? Verjetno je vprašanje odveč, zato morate vnaprej vedeti, kolikšna je minimalna vsota za preživetje. In to še ni vse. Zahteve večine od nas navadno presega idejo o golem preživetju. Naš življenjski cilj je poleg preživetja še uživanje, za kar pa potrebujemo več kot le minimalno zajamčeno vsoto. Se vam torej pogajanje o višini mesečnega dohodka izplača? Presodite sami! Vsekakor je pred besednim dvobojem o višini zneska potrebno ugotoviti, koliko denarja mesečno porabite za stanovanjske stroške, hrano, obleko, prevoz, zavarovanje, rekreacijo, izobraževanje, varčevanje, kredite itn. Po izračunu, ki vas lahko pošteno vznemiri, skupni mesečni znesek izdatkov pomnožite z 12, da dobite letnega. Nato letni znesek delite z 200, da dobite dokaj natančen minimalni znesek, ki ga morate dobiti na uro.

Preden se sestanete z delodajalcem, raziščite, kakšna je običajna višina plače za vaše področje

In kako ugotovite, kolikšno plačo si "zaslužite" v vlogi informatika, tajnice ali npr. natakarka? Preprosto pravilo se glasi: prenehajte zgolj teoretizirati in se o višini plače pogovorite z ljudmi, ki že opravljajo vaš želeni poklic. Najboljši vir informacij so tisti delavci, ki opravljajo enako delo v drugem podjetju ali organizaciji. Seveda pa pri tem ni prepovedana uporaba interneta ter knjig, čeprav vam na podlagi lastnih izkušenj zagotavljam, da so najbolj zanesljiv vir informacij prav ljudje. Toda kaj natančno vprašati, da bi dobili te podatke? Verjetno bo težje o plači zaslišati direktorja nekega podjetja kot tajnico. Pa vendar! Če se o tem pozanimate pri vseh zvezah, ki jih imate (družini, prijateljih, sorodnikih itn.) in ki bi lahko poznali podjetje in s tem tudi podatek, ki ga iščete. Iščete namreč nekoga, ki pozna nekoga, ki dela ali je delal v organizaciji ali organizacijah, ki vas zanimajo, in ki vam lahko priskrbi ta podatek. Če v določeni organizaciji naletite na molčeče sogovornike (njihova višina plače je namreč poslovna skrivnost), potem podatke iščite pri njihovem najbližjem tekmeču.

Pozor! Ne pogovarjajte se o višini plače, dokler niso izpolnjeni določeni pogoji

Ob koncu pa še nasveti, ki jih je dobro upoštevati, če se resnično potegujete za najvišjo možno vsoto. O višini plače se ne smemo pogovarjati, dokler:

- morebitni delodajalec ne spozna vaših najboljših lastnosti in ugotovi, kako izstopate med ostalimi prosilci,
- čim bolj spoznate in ugotovite, ali so neomajni ali prilagodljivi,
- natančno ne izveste, kaj delo obsega,
- nimajo možnosti ugotoviti, kako dobro izpolnjujete pogoje, ki jih zahteva delo,
- v tisti organizaciji niste na zadnjem pogovoru za tisto delovno mesto,
- se ne odločite, da bi zares radi delali tam,
- ne rečejo: "Želimo vas.",
- ne rečejo: "Moramo vas dobiti."

Ko so izpolnjeni vsi našti pogoji, ste dobili zeleno luč, ki vas bo ob upoštevanju navodil pripeljala na avtocesto bogastva.

Vir: Nelson Bolles, Richard: 1999 – Kakšne barve je vaše padalo?

Tjaša Bratož je učenka 8. razreda Osnovne šole Grm iz Novega mesta. Njen članek je prispel na razpis, ki ga je Park poslal vsem šolam na področju Dolenjske, Bele krajine in Posavja.

SK8

Neznani leteči predmeti

Tjaša Bratož

V minulem desetletju se je (z vzponi in padci) okrepila skaterska subkultura. Na vprašanje, za kaj gre, je nek skater odgovoril: *"Skatanje je kot deskanje. Deskar čaka veliki val, ki ga nikoli ni. Podobno skater išče sanjsko mesto za skatanje, pa ga nikoli ne najde. Srečuje se s kolegi na cesti, valovi glasbe v glavi, potrošništvom v trgovini, navdušenimi najstnicami na šoli, potrغانo kožo in zdravniškimi sestrami v zdravstvenem domu, predvsem pa sam s sabo in z načinom življenja, ki ga je izbral. Skatanje je pot, ki pušča vsa vprašanja odprta."* Že nekaj let nazaj naj bi bilo v Sloveniji več kot tisoč skaterjev, veliko izmed njih tudi v Novem mestu. In od kod izvirajo razkuštrane frizure, široke hlače z zadnjico na kolenih in rolka?

Različnost v ljudeh se prepozna po videzu, po iskanju sorodnih duš v družbi, ukvarjanju s tistim, kar nas veseli in zbuja pozornost na vsakomur lasten način. Zgodi se, da se v posamezniku rodi ideja, ki jo predstavi svoji družini. Novost postane zanimivost, nato trend, ki se razširi in kot virus okuži širšo okolico. Ko vse skupaj preide v način življenja in razmišljanja, nastane nova subkultura – podkultura skupine ljudi, ki pripadajo enakim vrednotam in vodilom.

Začetki skaterske subkulture segajo v petdeseta leta, ko je mestna ameriška mladina iz notranjosti celine dan za dnem poslušala o deskarjih s kalifornijskih obal. Najbolj z dolgočaseni so jih posnemali, tako da so pod lesene deske pritrtili koleška, ki so nadomestila morske valove, in jih poimenovali skate.

V Sloveniji so se prvi rolkarji pojavili dokaj pozno. V začetku osemdesetih let so si sami izdelali rolke iz plastike na velikih togih kolescih v obliki ribe, t.i. *jagerce*. Javnost jih je označila za križance med skirojem in kotalkami, rolkanju pa se je takrat pravilo *velekotalkanje*. Zaradi zgražanja ljudi in prepogostih poškodb je bilo preganjano. V začetku devetdesetih let je bil ustanovljen prvi *"Skate core kolektiv"* pri nas. Člani so prišli v stik z že izoblikovano tujo subkulturno sceno prek tujih filmov in revij, fun magazinov – fanzinov. Slednji so vsebovali članke o modi, novice in intervjuje s tujimi skaterji, začinjene s slengovskimi besedami. Januarja 1989 je izšel prvi skaterski fanzin v slovenščini z naslovom NLP, katerega naslov je bil sinonim za skaterje. Kolektiv se je leta 1992 uradno registriral. Sodeloval je pri snemanju oddaje Skate TV in organiziral razstavo Life On Speed. Takrat so se po vseh večjih mestih odprle trgovine s tovrstno opremo, v katerih je bilo mogoče kupiti tudi tuje revije in filme ter dobiti koristne informacije. Nastalo je nekaj skate parkov.

FOTO: BOŠTJAN PUČELJ

Sredi devetdesetih je skatanje, tudi po zaslugi kolektiva, doživelo razcvet. Iz tujine so prihajale lažje in bolj prožne deske, ki so imele za polovico manjša kolesca. Prišlo je do delitve na rolkarje in skaterje. Rolkarji so se znali samo poganjati, medtem ko so skaterji že izvajali trike in zato na rolkarje gledali zviška. Oblikovale so se gruče skaterjev, ki so prevladali nad rolkarji. Iz tujine so se seznanili s številnimi triki in angloameriški izrazi zanje. Nastala je kratica SK8 in gesla *Skate or die*, *Skateboarding is not a crime* idr. Priredili so prvo tekmovanje v skateboardingu.

Pred dvajsetimi leti so se na tržišču pojavile prve skate modne blagovne znamke, logotipi in športni copati z ravnimi podplati. Preden so se v Sloveniji odprle prve trgovine s tovrstno opremo, jih je bilo možno kupiti samo v tujini (najbližja trgovina je bila v Trstu in je slovela po najbolj privlačnih prodajalkah v mestu). Nedolgo je tega, ko so postale moderne široke jeans hlače, prevelike majice in razvezani športni copati. Neko podjetje je izdelalo »baggy jeans« - kavbojke s stranskimi žepi in nizko nošo. Ta izvira iz ameriških zaporov, kjer zaporniki niso smeli nositi pasu. Nepogrešljiv del opreme predstavljajo tudi športne jopice s kapuco in različne kape. Skaterji so si tudi pogosto barvali lase.

Kaj bi nova modna subkultura v povezavi s športom brez glasbe? Svojo glasbo so skaterji zskrpali iz hitrih in energičnih zvokov hard cora, hip hopa in rapa. Ob koncu sedemdesetih let se je melodični rock'n'roll odmaknil ostremu hard coru. Prišlo je do združitve športa (skateboarding) in glasbene zvrsti (hard core), ki jima je bila skupna drveča dinamika. Stapljanje glasbenih elementov z množičnim skatanjem je rodilo *skate core* ansamble. Njihovi člani niso le žnažigali po strunah kitar, pač pa so tudi skatali. Do danes je nastalo veliko skupin, ki izvajajo *skate core* glasbo. Znani novomeški skupini sta Wet Bed in New Breed, najbolj odmevno pa je led prebil Ali En, član nekdanjega »Skate core kolektiva« z raperskim albumom *Leva scena*.

Skaterji se zbirajo v gručah, imenovanih gangi. Za posamezen gang je značilno, da se shaja na svojem prostoru, ki ga sprejme kot svoj teritorij. Ponavadi so to razgibane ploščadi z ravno površino, stopnicami, ograjami in zanimivimi stavbnimi elementi. Gangi se pogosto srečujejo z mehkiimi drogami, nasilnimi skupinami (skinhead), kriminalom in policijo. Delež deklet je majhen. Možen razlog za to bi lahko bil, da dekleta že od nekdanj niso odraščala v fantovski družbi na ulici, poleg tega pa so pri skatanju prisotne poškodbe, ki so jih verjetno odvrnile od tega športa.

Novo mesto je kot prestolnica Dolenjske tudi center skaterjev. Najbolj obiskani površini sta podhod na Novem trgu in ploščad pred vhodom v Kulturni center Janeza Trdine. Največ časa na rolki preživijo osnovnošolci in srednješolci, gotovo pa bi se našel tudi kakšen starejši novomeški skater. Med njimi si mlajši otroci najdejo vzor in jih poskušajo posnemati kar pred domačim pragom. Upoštevač veliko število zainteresiranih, je bil med letšnjimi poletnimi počitnicami kot poskus skate parka na športnem igrišču na Loki za kratek čas postavljen skaterski poligon, ki je privabil lepo število mladih skaterjev različnih starosti in opazovalcev.

Kakšna subkultura je torej skate? Pravi skaterji poznajo zgodovino skatanja, poslušajo temu primerno glasbo in se skatanju posvečajo s srcem. Takšni ohranjajo pravi pomen svoje subkulture, ki v resnici predstavlja brezskrben, družaben in aktiven način preživljanja prostega časa, skate pa drzen pripomoček, s katerim je to lažje in slikovito doseči. Danes skaterji predstavljajo nekakšen predmet občudovanja in spoštovanja, prav tako tudi moda, ki jo je prevzela sodobna kultura. Traja obdobje »pozerjev«, ko bi vsakdo za ceno mode nosil prevelike majice, povešene hlače in imel razrahljane vezalke, skate pa sabo nosil le kot predmet prepoznavnosti. Konec koncev pa so tudi spremembe v subkulturi del nje same. Kdo ve, morda bo ravno po vzoru skaterske nastala neka nova subkultura, ki bo zmešala glave mladih in privabljala še več novomeških skaterjev na Loko, opazovalci pa se bodo še naprej ustavljali na Kandijemskem mostu.

VIR:
Boštjan Šaver: *Urbana plemena, Subkulture na Slovenskem v devetdesetih*

Svetovni mirovniki

Preprečiti vojno proti Iraku!

Marko Vide

Mednarodna koalicija držav na čelu z ZDA pospešuje priprave na vojno proti Iraku, saj je danes že očitno, da ne gre več za orožja za množično uničevanje, vojno proti terorizmu ali za kar koli drugega, temveč za očitno namero prevzeti nadzor nad drugim največjim nahajališčem nafte na svetu.

Različne organizacije, društva, aktivisti in posamezniki so se takšni agresorski politiki postavili po robu z vsemi sredstvi.

Od sredine januarja potekajo vsak teden na vseh kontinentih sveta usklajene demonstracije in pohodi. V soboto, 19. januarja, se je tako skupaj zbralo prek milijon ljudi na ulicah vele mest Nove Zelandije, Avstralije, Japonske, Pakistana, Turčije, Sirije, Egipta, Rusije, Nemčije, Italije, Francije, Velike Britanije, Argentine, Brazilije, Peruja, Mehike, Kanade, ZDA in drugod, ki so od svojih vlad zahtevali, naj z diplomatskimi prizadevanji preprečijo vojno. Naslednje skupne in še obsejnejše demonstracije so načrtovane za 15. februar, kjer se bodo naštetim prestolnicam sveta pridružile še nove in med njimi bo tokrat tudi Ljubljana.

Po različnih krajih Evropske unije, predvsem pa v Veliki Britaniji, na Nizozemskem in v Belgiji, ljudje v slogu inšpekcij Zdrženih narodov v Iraku zahtevajo »civilne inšpekcije« orožja za množično uničevanje, ki ga v svojih vojaških bazah hrani Nato. Akcij se udeležuje na stotine ljudi, ki uspešno vdirajo prek ograj in onemogočajo vhode ter izhode iz vojaških baz ter tako motijo priprave na bližajočo se vojno.

Na Irskem se je ob takšnih akcijah razvnela javna razprava o nevtralnosti države. ZDA imajo namreč dovoljenje, da na mednarodnem letališču Shannon oskrbujejo svoja vojaška letala z gorivom in zalogami. Civilna družba zagovarja stališče, da je takšna dejavnost, predvsem med vojaškimi intervencijami ZDA na tujem, kršitev državne nevtralnosti in da Irska tako posredno podpira in omogoča agresorsko politiko ZDA. Aktivisti so se zavezali, da bodo ob nespremenjeni politike vlade pripravili napad in zavzete letališča ter onemogočili pristanke vojaških letalov.

Najbolj zanimivo in radikalno akcijo pa si je zamislil Kenneth Nichols O'Keefe, veteran prve Zalivske vojne, ki se je zaradi nestrinjanja z zunanjo politiko svoje države odrekel državljanstvu ZDA. Kenneth je iz Londona popeljal konvoj aktivistov, ki bodo v Irak prispeli 8. februarja in s svojimi življenji skušali preprečiti napad ZDA. V Iraku bodo identificirali in zasedli ključne lokacije, ki jih namerava mednarodna koalicija napasti. Sezname lokacij z imeni prostovoljcev bodo dostavili vsem vladam in medijem držav, katerih prostovoljci bodo v akciji sodelovali. Med njimi so državljani ZDA, Velike Britanije, Irske, Švice, Nizozemske, Nove Zelandije, Španije, Danske, Nemčije, Italije in tudi Slovenije. V okviru te akcije v Sloveniji zbirajo tehnično opremo za vzpostavitev neodvisnega

informacijskega centra v Iraku, poleg tega pa še zdravila in sanitetni material za pomoč Irčanom v primeru napada.

Generalni sekretar Zdrženih narodov Kofi Annan je skušal iraško vlado prepričati, naj aktivistom »mirovnege štita« prepreči namestitve na mesta možnih napadov, vendar so mu odvrnili, da gre za popolnoma prostovoljno akcijo različnih gibanj, ki sočustvujejo z iraškim ljudstvom, in da se v njene aktivnosti ne bodo vtikali.

Uradni Pentagon nameščanje civilistov obravnava kot kršitev mednarodnega prava in vojni zločin, vendar pa zatrjuje, da se bodo ob napadu civilnim žrtvam oz. t.i. »postranski škodi« skušali izogniti. Če pa bo škoda vendarle nastala, bodo odgovornost zanje enostavno prenesli na iraško vlado.

Vojaški analitiki prav tako dvomijo, da bo akcija »živih ščitov« preprečila napade, in so v istem glasu zgroženi nad dogajanjem, saj ne razumejo, zakaj bi se posamezniki po nepotrebnem izpostavljali takšni nevarnosti.

Mogoče bi bilo dovolj, če bi le prisluhnili milijonom ljudem, ki se zgrinjajo na ulice, Kennethu in drugim aktivistom po vsem svetu, ki s svojimi besedami in dejanji ne samo dopovedujejo, ampak za spremembo zahtevajo, da se nesmiselne vojne enkrat za vselej končajo. Vlade so imele svojo priložnost, da prisluhnejo ljudem, pa so jo kot vedno preveč zavarovane same vase enostavno preslišale. Ljudem je takšnega ignorantskega obnašanja dovolj in bodo s konkretnimi dejanji, tudi če to pomeni kršitev zakonov, zavzem ulic ter vojaških baz ali celo smrt kot »živi ščit« v Iraku temu enkrat za vselej naredili konec.

Informacije za Park zbira Infotočka DNS. Oglasite se na Infotočki glede ugodnosti dijakov, študentov in članov DNS pri študentskih busih, pravne pomoči, glede svetovanja pri motnjah hranjenja, socialne pomoči, rekreacije, bonov za prehrano in smučarskih kart.

Infotočka Društva novomeških študentov
Prešernov trg 6, Novo mesto
tel.: 07 33-74-374
infotočka@društvo-dns.si
www.novomesto.si

Torek, 11. februar
ob 19.00
Čudoviti um, R: Ron Howard, I: Russel Crowe, Jennifer Connelly, Ed Harris.
Projekcija.
LokalPatriot

Sreda, 12. februar
ob 19.00
Luka Romih: Nova Zelandija.
Potopisno predavanje
LokalPatriot

Četrtek, 13. februar
ob 19.30
Jamski človek. R: Barbara Gračner, I: Uroš Furst. Monokomedija
Kulturni center Janeza Trdine

Petek, 14. februar
ob 17.00
Ura pravljic z Eriko Koncilija
Knjigarna Goga

ob 19.30
Mestni pevski zbor Pomlad in Domžalski komorni zbor: Pesem povezuje. Koncertni cikel.
Kulturni center Janeza Trdine

ob 21.00
Muzko rolajo. DJ: Shot, Deki, Denino
LokalPatriot

Sobota, 15. februar
ob 21.00
Dijavov žur: Gimnazija Novo mesto
LokalPatriot

Ponedeljek, 17. februar
od 10.00 do 17.00
Infoteden. Predstavitve fakultet in smeri študija: farmacija, kemija, mikrobiologija, računalništvo, FdV - novinarstvo, strojništvo, Dif, VŠUP.
LokalPatriot

ob 17.00h
Band of Brothers. Projekcija.
LokalPatriot

Torek, 18. februar
od 10.00 do 17.00
Infoteden. Predstavitve fakultet in smeri študija: razredni pouk, bibliotekarstvo, pravo, psihologija, turizem, prevajalstvo, socialno delo, arheologija, geografija
LokalPatriot

ob 17.00
Band of Brothers II. Projekcija
LokalPatriot

ob 17.00
Ura pravljic. Pripoveduje Slavka Kristan
Knjižnica Mirana Jarca

Sreda, 19. februar
ob 11.00 do 16.00
Infoteden. elektrotehnika, ZOO tehnika, angleščina, sociologija kulture, zgodovina, kulturologija, medicina

ob 17.00h
Band of Brothers III. Projekcija
LokalPatriot

Četrtek, 20. februar
od 10.00 do 17.00
Infoteden. veterina, ekonomija, slovenščina, pedagogika, matematika, pravo, agronomija, živilska tehnologija, policijska
LokalPatriot

ob 17.00
Band of Brothers IV. Projekcija
LokalPatriot

Petek, 21. februar
od 10.00 do 17.00
Infoteden. Kako zaprositi za stipendijo, komunikologija, biologija, obramboslovje, primerjalna književnost, sociologija - kadrovskega menedžment, arhitektura, biokemija
LokalPatriot

ob 17.00
Ura pravljic z Eriko Koncilija
Knjigarna Goga

ob 19.00
Klepet z ... Jubilejna 100. oddaja TV
Vaš kanal
Kulturni center Janeza Trdine

ob 22.00
Mambo kings. Koncert
Loka bar

ob 22.00
DJ Dekky & Bart: Urban Dance Institution
LokalPatriot

Sobota, 22. februar
ob 18.00
Krka: Zvezda. Liga Goodyear.
ŠD Leona Štuklja

ob 21.00
Večer elektronske glasbe
LokalPatriot

Ponedeljek, 24. februar
ob 19.00h
Andrej Crček: B.A.S.E. Fotografška razstava FOTOPUB
LokalPatriot

Torek, 25. februar
ob 17.00
Ura pravljic. Pripoveduje Slavka Kristan
Knjižnica Mirana Jarca

ob 19.00
Carrie. Projekcija
LokalPatriot

19:30
Cubismo. Koncert JAZZINTY
Kulturni center Janeza Trdine

ob 17.00
Ura pravljic z Eriko Koncilija
Knjigarna Goga

Nedelja, 2. marca
ob 20.00
Oliver Dragojevič
Športna dvorana Marof

RAZSTAVE:

- Galerija Krka**
Do 25. februarja si lahko ogledate razstavo likovnih del slikarke Jožice Škof iz cikla »Ko nebo poljubi zemljo in ogenj vzljubi vodo.«
- Dolenjski muzej**
Do 12. februarja je na ogled razstava najdb iz arheoloških izkopavanj iz okolice Ribnice na Dolenjskem.

Novi sistemi nadzora

Veliki brat te opazuje

Matjaž Brulc

Seveda ni bilo mogoče vedeti, ali te v danem trenutku opazujejo. O tem, kako pogosto in po kakšnem sistemu se policija vključuje v ta ali oni oddajnik, si lahko samo ugibal. Mogoče je bilo celo, da vsakogar ves čas opazujejo, bodi tako ali drugače, priključili so se lahko na tvoj oddajnik, kadar koli so hoteli.
George Orwell, 1984

George Orwell je leta 1948 v svojem romanu opisoval totalitarno družbo, v kateri se ni mogel nihče skriti pred vsemogočnim pogledom oblasti. V ta namen so uporabljali posebno napravo, imenovano telekran. Pravokotna kovinska plošča, podobna potemnelemu ogledalu, je bila naprava, ki je ni bilo moč izključiti in je poleg oddajanja neskončnih vesti tudi beležila vse videno in slišano. Zaradi razvite tehnologije, s katero so razpolagali oblastniki, je vedno obstajala verjetnost, da te nekdo pravkar opazuje ...

Marsikdo je že razglašal Orwella za preroškega pisca in napovedoval, da bomo nekoč živeli v prav takšni družbi. O (ne)utemeljenosti teh trditev je bilo tudi že marsikaj izrečenega. Kljub temu pa lahko v današnjem svetu zasledimo pojave, ki upravičujejo preroškost britanskega pisatelja. Eden takšnih fenomenov so vedno bolj sofisticirani sistemi za video nadzor.

Video kamere postajajo zelo priljubljeno orodje nadzora. Glavni razlog za namestitve kamer se ponavadi skriva za željo po večji osebni in premoženjski varnosti. Pri tem se pojavlja paradoks, ko varovanje posameznikove zasebnosti običajno pomeni vdor v zasebnost in kršenje osebnošnih pravic drugih ljudi. Z razvojem tehnologije se sistemi video nadzora izpopolnjujejo, vse nižje cene pa hkrati povečujejo njihovo dostopnost. Tako jih pri nas in v svetu najdemo že domala povsod - na bencinskih servisih, pomembnejših stavbah, na javnih mestih ter v številnih trgovinah in finančnih ustanovah. Obenem postajajo ti sistemi tudi statusni simboli - prisotnost kamere na

Video kamere postajajo priljubljeno orodje nadzora. Pojavlja se paradoks, ko varovanje posameznikove zasebnosti običajno pomeni vdor v zasebnost in kršenje osebnošnih pravic drugih ljudi.

zasebni hiši nakazuje premoženje, ki ga je treba varovati. Poglavitno vodilo pri postavitvi kamere je pričakovanje, da se bo snemana oseba zavedla prisotnosti elektronskega očesa in se zato obnašala kraju in času primerno. Kamere, nameščene v prostorih, kjer je pričakovati dejanja kriminalnega značaja, se dostikrat izkažejo za opravičljivo investicijo - spomnimo se le številnih ropov in krajev, kjer so zaradi video posnetkov storilcem lažje stopili na prste. Res pa je, da se koristnost silne tehnologije precej zmanjša, ko si prestopnik na glavo povezne nogavico. Verjetno najbolj odmeven primer pri nas se je zgodil lansko poletje, ko se je na podlagi video posnetka z bencinske postaje sesul alibi trojnega morilca iz Rovinja.

Kot je sredi januarja poročala agencija Reuters, so v dveh mestih v zvezni državi Florida v ZDA namestili sistem video kamer, ki so sposobne prepoznati določen človeški obraz. Tako imenovane *Face Recognition Cameras* (FRC) delujejo tako, da izmerijo razdaljo med karakterističnimi točkami na obrazu mimoidočih, in te podatke pošljejo policiji. Vse podobe, ki se ne ujemajo s tistimi na *most wanted* listah, so takoj izbrisane iz sistema. In nasprotno - če se podatki ujemajo, sledi bliskovito ukrepanje in aretacija osumljenca.

Takšen način video nadzora spominja na nekaj let starejši sistem prepoznavanja vozil, znan pod nazivom *Vehicle Recognition System*. Tovrstni nadzorni sistem se uporablja za samodejno prepoznavanje vozil, zmožen pa je tudi razbiranja registrskih števil. Podobno novost so pred nedavnim vzporedno z novim prometnim režimom vzpostavili v središču Londona. Sistem obraznega razpoznavanja še ni dokončno izpopolnjen in ima nekaj slabosti. Obstaja velika verjetnost napak, kamere so zaenkrat še maloštevilne in počasne. A to so le tehnični problemi, ki bodo sčasoma odpravljani. Lokalna civilna združenja nad novo tehnologijo niso navdušena, zaenkrat

jim je uspelo doseči pravico nenapovedanega dostopa do prostorov policije, kjer se lahko prepričajo, da nihče ne zlorablja sistema. Aktivist Ameriškega združenja za državljanske svoboščine Bruce Steinhart pravi: »Ta tehnologija ima malo ali skoraj nič vpliva na stopnjo kriminala. Ima pa vpliv na počutje ljudi - prestrašeni so.«

Ameriška družba se je zaradi strahu pred terorizmom vsaj na prvi pogled pripravljena odreči marsikateri svoboščini. Da bi zmanjšala možnosti za ponovitve terorističnih napadov, je Bushova administracija sprejela vrsto ukrepov, ki jim kritiki očitajo kršenje osebnošnih pravic državljanov. Skrb vzbujajoče so številne možnosti zlorab, ko bi se te varnostne mehanizme uporabljalo za politično diskreditacijo ali celo fizično odstranitev nezaželenih oseb. Če bodo sistemi, kot je omenjeni FRC, uspešno delovali, bodo v prihodnosti doživeli silovit razmah uporabe na letališčih, javnih mestih in povsod tam, kjer se bo predpostavljala navzočnost državi sovražnih elementov. Izpopolnjevanje tehnologij video nadzora in njihova uporaba pa je le eden izmed kamenčkov v mozaiku ukrepov za zvišanje ameriške nacionalne varnosti.

Na novoustanovljeno ministrstvo za domovinsko varnost bo v prihodnje združevalo vse ameriške varnostnonadzorne službe, s centralizirano upravo in enotno bazo podatkov pa bo to postala megainstitucija, kakršno lahko zasledimo v Orwellovem romanu. Nedaleč proč ne bo niti misteriozni *Total Information Awareness System*, v katerem se bodo pod nadzorom ameriške vlade združile vse možne komercialne in vladne zbirke podatkov. Glavni cilj tega projekta je, da bodo ameriške oblasti še lažje spremljale pota in stranpota morebitnih teroristov. Sistem temelji na domnevi, da bodo teroristi ob načrtovanju akcij za seboj pustili sledi, ki jih bo sistem odkril, smiselno povezal in takoj alarmiral pristojne. Gre za elektronske sledi, ki jih ljudje puščajo vsakič, ko dvignejo telefon, uporabijo kreditno kartico, se povežejo na internet

itn. Posledice, ki jih bodo tovrstni ukrepi prinesli na področju zasebnosti in človekovih pravic ameriških državljanov, bodo kmalu razvidne.

Spekter možnih načinov nadzora pa še zdaleč ni izčrpan. Zaradi vse večjega razvoja tehnologije in ogromnih sredstev, ki jih v ta namen investirajo ZDA, je možno pravzaprav vse, kar si zamisli paranoični človeški um.

In kako je z vsem tem pri nas? Kazenski zakonik RS v svojem 149. členu ureja problematiko »neupravičene slikovnega snemanja« in za takšne prakse predvideva denarne kazni ter eno oziroma dve leti zapora, če se pri tem »občutno poseže v posameznikovo zasebnost.« Kamere, ki jih srečujemo v vsakdanjem življenju po trgovinah in podobnih krajih, ne posegajo bistveno v našo zasebnost, prav tako pa so v večini primerov nameščene upravičeno - vsaj s stališča tistih, ki so jih tja postavili (varovanje premoženja in ljudi). Pravno se stvari precej bolj zapletejo ob namestitvi kamer v skupne zasebne prostore, kot so na primer hodniki večstanovanjskih stavb. Na tem področju je zakonodajca zaenkrat še precej neurejena. Doktorica prava Barbara Novak trdi, da je to delno posledica tega, da »... zakonodajalec pri pisanju teh pravil po vsej verjetnosti ni računal na široke možnosti nameščanja naprav ...«

Čeprav je pri nas video nadzor vedno bolj razširjen, zaenkrat še ne poznamo tako izpopolnjenih sistemov kot v ZDA. Stvari, ki na drugi strani Atlantika postajajo realnost, se nam tukaj zaenkrat zdijo še orwellovska fikcija. A če predpostavimo, da se vojaško in tudi politično pospešeno povežemo z zahodnim svetom, v katerem so takšne orwellovske metode vse bolj popularne, lahko za konec zapišemo le to, da se v času globalizacije globalizira tudi tehnologija ...

FOTO: BOŠTJAN PUCELJ

Aljana Primožič: Karikature

Galerija Krka, Novo mesto
od 8. do 28. januarja 2003

Matjaž Brulc

Lipincev sploh ne potrebujemo, ker imamo davkoplačevalce, ki nakupujejo ob nedeljah, župnike, ki drevesa podirajo brezmadežno, in dan človekovih pravic v decembru, ko so dnevi najkrajši. Zato se raje predamo predvolilnim obljubam z zafoclanimi jeziki, se objemamo z rdečenosimi pijanci in opazujemo knjižne molje na dnevih slovenske knjige. In če (ne) gremo v Nato, se lahko še vedno pritožujemo nad cenami, cedimo slino ob novi missici ali razbijamo z glavo ob mlekarški aferi, mednarodnem terorizmu in poslanskih plačah.

Pravkar naštetu so le nekatere teme, ki se jih v svojem opusu loteva karikaturistka Aljana Primožič. Njene reakcije na politične in družbene zablode že vrsto let v obliki karikatur bogatijo zadnjo stran Slovenskih novic. In kot je avtorica povedala v nekem davnem intervjuju: »Če se ideji za karikaturu najprej sama iz srca nasmejem, potem vem, da sem zadel a v polno.« Res je, Aljana zadeva v polno. Za dobro politično karikaturu velja paradoks, da najbolj fatalni dogodki pri gledalcu izzbijajo največ smeha. Vsem težavam in lokalno-globalnim peripetijam navkljub ostajamo ob dilemi – smejeti se, ko pa so v resnici stvari tako predirljivo tragične in resne – brez dvoma na strani tistih, ki se smejejo.

Aljana Primožič (1954) je na področju slovenske karikature že prava veteranka; svojo kariero je začela sredi osemdesetih, od takrat naprej je sodelovala pri številnih tiskanih medijih ter pripravila vrsto avtorskih razstav. Končala je srednje šolo za oblikovanje in dve leti študirala na ALU pri profesorju Gabrijelu Stupici. Kot pravi sama, jo je h karikaturi zaneslo bolj po naključju; profesionalno pot na tem področju je začela tudi zaradi finančnih težav. Poleg tega, da lahko na njene ilustracije naletimo v več kot tridesetih knjigah različnih avtorjev, se v zadnjih letih uveljavlja predvsem kot redna karikaturistka v že omenjenem dnevniku. Decembra lani je pri založbi Slon izšla zbirka njenih karikatur – vsi tisti, ki ste zamudili razstavo v Krkini poslovni stavbi, se lahko z njenim opusom seznanite v knjigi s pomenljivim naslovom *Heksenšusi*...

Če pustimo ob strani dejstvo, da se človek s satiro ukvarja od takrat, ko je izumil pisavo, je karikatura v današnjem pomenu besede nastala šele relativno pozno. Naziv zanjo naj bi izhajal iz italijanskega glagola *caricare*, ki v prevodu pomeni preobložiti. Karikature srečamo prvič v 17. stoletju v Italiji. Baročni umetniki, kot so bili bratje Carracci in G. L. Bernini, veljajo za izumitelje te umetniške zvrsti, k njej pa so se zatekali zgolj zaradi zabave in je bila tako namenjena le ozkemu krogu ljudi. Prvi razcvet doživi karikatura v času množičnih medijev v 19. stoletju, ko že lahko govorimo o pravi politični karikaturi, ki je namenjena smešenju političnih predstavnikov in ustanov. To je bila zlata doba karikature, ko še ni bila množični potrošniški material brez večjih nevarnosti za politično stabilnost. V drugi polovici 19. stoletja se tudi na Slovenskem pojavijo prvi satirični listi in s tem prve slovenske karikature. Največji razmah doživi slovenska karikatura med obema svetovnima vojnama z avtorji kot so bili Hinko Smrekar, Maksim Gaspari in Nikolaj Pirnat. A ves ta čas ostaja karikatura pri nas praviloma moška zadeva, nežejši spol se z redkimi izjemami, kot je Aljana, vse do danes raje prepušča izzivom ilustracije.

Aljana objavlja karikature vsak dan, izdeluje jih sproti. Za doseganje zelenih učinkov je potrebna hitrost, dober smisel za humor, velika mera novinarske intuicije ter seveda obilno likovno znanje. Karikature izdeluje v tehniki akvarela, nanje pa se vztrajno podpisuje s črno, na metli letečo čarovnico, ki je postala njen zaščitni logotip. Ustvarila je značilno tipologijo figur: z velikimi očmi in rdečimi nosovi obdarjene možakarje, ki še najbolj spominjajo na legendarnega junaka Gustava iz čeških risank, ter njihove zadrtje spremljevalke s trajnimi in velikimi oprsji. Tipična podoba slovenskih zakoncev? Šele ob tako obsežnih predstavitvah (razstavljenih je blizu 80 karikatur), se lahko gledalec prepriča o Aljanini mojstrski ekonomiki risanja – njena virtuoznost z nekaj linijami pričarati tako širok razpon obrazne mimike, je zavidanja vredna. Aljanine karikature so brdo satire političnega in družinskega življenja, domiselne in absurde stvaritve, ki – kar je najpomembnejše – iskreno nasmejejo. Tudi do solz, če je treba.

Vesna Milek: Kalipso

Roman, Študentska založba 2002,
Ljubljana, 4900 sit

Andrej Ferkolj

Odkar nas je Vesna Milek zapeljivo nagovorila skozi reklamni spot znanega telefonskega operaterja, jo poznamo. Kot pisateljico. Ne vem, ali se je določenim kritikom zadel a nezdržljiva podoba fatalke in resne pisateljice, ali pa so morda zamerili, ker si nekdo služi denar z oglaševanjem (pa še na račun dvomljivo zasluženega naziva), toda očitno je, da njenega romana niso prebrali. Vsaj ne zares, kajti oznake kot »erotično samoizlitje na papir«, »tipično žensko pisanje« in »priporočamo bralcem z manj prefinjenim literarnim okusom« po celi črti zgrešijo poanto ter razgaljajo kvečjemu njihova površna in stereotipna (moško šovinistična?) merila presojanja. Pa ne samo to, njihov celoten pristop kaže na zapadlost že zdavnaj preživete interpretativne norme, po kateri leži bistvo literarnega dela v nekakšnem skritelem pomenu, ki da ima univerzalno vrednost, saj odslikava zunajtekstno realnost. Če tovrstnega skritega pomena ne uspejo detektirati, razglasijo besedilo za puhlo, potrošniško robo.

Toda sodobna, živa literatura se je že zdavnaj distancirala od takšnih in podobnih zahtev. Njen namen ni ne šifriranje oz. prikrivanje pomenov ne odslikavanje sveta; njen poudarek je v ustvarjanju novega: še ne videne, ne slutene, ne obstoječega. In predvsem: svoje identitete ne išče v nikoli ulovljivih definicijah visoke umetnosti, ampak vse stavi na moč, sugestivnost svojega jezika. Ki naj učinkuje na sprejemnika tako, da zaznamuje njegov realen diskurz, da zmore skozenj odslej zaznavati drugače in več.

Kalipso je roman take vrste. Njegov jezik deluje na bralca hipnotično, zaplete ga v »besede, besede, ki se kot sivkasti prososnji molji usedajo na lase, na kožo in spredajo sivo mreno na očeh ...»

Vendar tovrstna strategija Vesnina prvenca ni očitna na prvi pogled. Na vsebinski ravni nam ponuja vpogled v dnevniške zapiske dekleta z imenom Rebeka. Njeno življenje je razpeto, kot je to za človeka na pragu odraslosti običajno, med težavnimi poskusi zagotavljanja materialne eksistence in potrebo po iskanju prave ljubezni. Tako večino romana spremljamo na eni strani njeno življenje v skromnem študentskem stanovanju, še posebej napete odnose s prijateljico Lauro, na drugi pa zanesene, na trenutke pretirano ekstatične avanture z bolj ali manj prepričljivimi ljubimci. Proti koncu se Rebekina nepotešenost stopnjuje in prerašča v vse bolj neukrotljivo nevrozo. Njena samorefleksija se giblje v začaranem krogu nenehne vrednotenja, dvomov in paradoksnosti, njeno čustveno življenje pa je usodno ujeto v nerazrešljivo dialektiko strasti in krivde.

Toda podoba nevrotičnega dekleta, ki si jo Rebeka sama izrisuje v dnevnik, je po svoje zavajajoča. Nikakor ne gre za izraz obupa ali celo klic na pomoč. Nemalekro lahko med branjem zaslutimo, kako svojo norost pravzaprav samo preverja, jo raziskuje in se nad njo celo naslaja. V zadnjih poglavjih postane ta njena drža vse manj prikrita: »Edina manija, ki jo živim, je moj jezik. Edina strast in ekstaza in okušanje življenja v vseh oblikah. Okušanje in zastrupljanje.« Zavestno preizkušanje meja, potemtakem. Še več, na preizkušnji se znajde tudi bralec: sprejeti mora odločitev ali naj Rebekino norost razišče do kraja ali pa naj podleže lastni tesnobi, knjigo odloži ter se vrne v svoj trdni, varni svet normalnosti. V vsakem primeru zve nekaj o sebi.

Torej, Kalipso je tvegano branje, zato vam ga nočem ne priporočiti ne odsvetovati. Vzemite ga v roke in se sami odločite, kam in kako naprej.

Pohorje expres

Slovenski pornografski film, 75 minut
samozaložba, 2500 sit + poština

Damijan Šinigoj

Rojen sem bil v času, ko so bili naši kraji že elektrificirani, videorekorderjev pa še ni bilo. Zato smo mladinci porniče gledali še na 8 mm traku, kar je bilo hudičevo težko opravilo. Dobiti projektor, poiskati prijatelja, ki je bil sam doma ... Logistična nočna mora. Kot izobraženi ljudje zagotovo veste, da pri drkanju najbolj trpijo ušesa, ko na vse strani poslušas, če bo kdo prišel, projektorji pa so bili zelo glasni. Očija in mamice torej ni smelo biti doma ...

OK, ne slepimo se, da porniči v sebi nosijo kakšna globoka sporočila, kot nam morda zatrjuje kakšen debelodiotrijski aknasti mladoletnik, ki se boji, da mu bodo na dlaneh zrasle dlake ali da bo oslepel, pa potem išče izgovore, ker konzumira tovrstno umetnost. Porniči so za masturbiranje, če imate rednega partnerja morda še za popestritev seksa, če se partner seveda strinja, to pa je tudi vse. No, morda tisti brez domišljije lahko skopirajo kakšno foro, da presenetijo sebe in partnerja, ampak to je pa res to. In nič več. V porničih ni skritega pomena. Ko »žrebec« iz ženske potegne svojo mašnico, se pač nima smisla spraševati, kaj je pesnik s tem mislil povedati ali na kaj morda namiguje režiser. Porniči imajo eno samo sporočilo, ki ni prav nič skrito, prikrito ali šifrirano: z vso močjo, ki jo imajo, sporočajo – privoščite si, ljudje!

V filmu Pohorje ekspres poleg slovenskega jezika (pravzaprav glavna igralca Nina in Nejc sploh ne govorita, tako da niti ne vemo, ali sta res Slovenca, in moramo režiserju in producentu verjeti na besedo) in slovenskih lokacij (pornič je bil posnet ob Dravi, na mariborski obvoznici, na parkirišču ob regionalni cesti v okolici Maribora, v gondoli, ki vozi na Pohorje, na vrhu Pohorja na obronku gozda in v zasebnem stanovanju) preseneti predvsem cena produkcije, ki ne presega 30000 sit. Toliko so znašali stroški za bencin, ko so menjali lokacije! Kar je pohvalno in vzpodbudno. Pohorje ekspres je amaterski pornič. To pomeni, da se igralca pač enostavno dasta dol, kot se dajemo dol vsi (duhovnike tukaj izvemam, da ne bo zamere). Brez kakšnih vratolomnih akrobacij. Ker pa se tudi pri gledanju porničev gledalci identificiramo z modeli, so amaterski porniči gledalcu bolj prijazni. Se boste raje primerjali s profesionalcem, ki vsak dan preživi šest ur v fitnessu in savni in mu med nogami opleta 30 cm, ali z ljudmi, ki niso ne lepote ne fotomodeli, ki imajo mogoče trebuš ali plešo in penis povprečne ali podpovprečne velikosti, velikokrat z ne preveč dobro erekcijo, ženske pa mogoče celulit, mozoljasto rit in majhne, viseče prsi? In se pač enostavno poflodrajo, kakor se najboljšje znajo? Zase odgovor vem, a vam ga ne zaupam.

Pornografijo konzumira prek 75 % moških in ne zanemarljivih 20 % žensk, zato je projekt kakor Pohorje ekspres več kot dobrodošli. Producentu bi morda predlagal le to, da za prihodnje filme ne išče moške, ki imajo otepača 22 cm in več, da se bomo še lažje identificirali, in da naj za božjo voljo svojih kaset nikar ne ponuja na Japonskem, ker tam so pa menda še bolj v temi, ki se obdarjenosti tiče ... In bi za konec dodal le še privoščljiv nasmešek. Za Azije, seveda ...

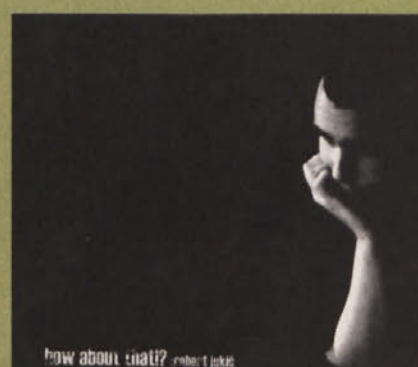
Videokaseta je bila izdana v samozaložbi in nima ovitka. Večina ljudi, ki naroči tako kaseto, itak rajši vidi, da kaseto nima ovitka. Zaradi sosedov in poštarja.

RADE ŠERBEDŽIJA & LIVIO MOROSIN BAND feat. DARIO MARUŠIĆ – ORIHI ORIHI (NIKA)

Če iz naslova albuma in ugleda sodelujočih na njem pričakujemo opevanje lepote in dobrot življenja v nekakšnem lahkotnem, veselem etno vzdušju, v katerega se je zatekel kozmopolitan, ah, potem smo na napačni poti. Vsaj dokler *orihe* ne dojamemo v njihovem kazajočem se nam pomenu: pridejo, so, propadejo – na kakršen koli način že. Ampak človek se oklepa življenja in bližajoča se smrt je travmatična izkušnja. Kar slišimo

na albumu, je, kljub temu da smrt v liriki ni neposredno izrečena, prav opevanje življenja, ki mu je smrt notranje in končno bistvo. Glasba je temu primerno skrajno temačna. Kot takšna se poleg lirike izkazuje tudi po zaslugi temačnih prijemov instrumentov ter spretnega prepleta rokovskih in istrskih etno zvokov. Znotraj tega se glasba pogosto sliši srednjeveško – kako prikladno! Kot da je album nostalgija za življenjem, ki sicer še ni minilo, zato pa v smrti ne bo več izkosljivo. V tem smislu je album poskus, kako preseči smrt, a vendar tak, ki že vnaprej ve, da je obsojen na neuspeh, pa to vseeno počne iz notranjega vzgiba življenja, ki ne more drugače, kot da se kolikor je mogoče oklepa samega sebe. To je boj do zadnjega diha, boj pravega in edinega bojnika, ki kljub preveliki teži sovražnika ne pozna predaje. To mora biti boj človeka, ki odhaja; ki noče oditi niti vedeti, da odhaja, pa vendarle ve, da noče vedeti, in ve, da zares odhaja. To je himna odhajajočemu življenju užitka. Predaja smrti je namreč že samo zavestno pristajanje na neizbežno usodo. In ker to nikakor nočemo, je edini upor v samodestrukciji in pozabljenju. Breme smrti se zato raje razbremenjuje v predajanju užitku, v zajemanju življenja z veliko žlico, kot zajebancija, čisti užitek, pa vendarle z zavestjo po plačilu. In ko pride, ker zagotovo pride, pride. Že mora. In kadar bo vzela, naj stisne k sebi močno! In počasi. Kakršna je tudi umetnost uživanja. In dobro je tako.

ROBERT JUKIČ – HOW ABOUT THAT? (GD KUHNA)

Nosilec te jazzovske plošče je basist, katerega imena ne bom zapisoval dvakrat. Je tudi avtor skladb, razen ene, in aranžer vseh. Naslovna skladba *How about that* in album nasploh je brzkone motiviran z njegovim sodelovanjem v več zasedbah. Veliko je namreč sodeloval tudi pri popularnih glasbenikih; po tem je širšemu občinstvu morda sploh kaj znan; pa ga sodelovanje pač ni zadovoljevalo.

Zdaj se nam je pokazal v svoji pravi luči. Obseden z jazzom in v krogu z drugimi bolj ali manj znanimi mlajšimi, a že dovolj prekaljenimi slovenskimi jazzisti. Na površju in s tem v ospredju zvoka, kot pripovedna moč, prevevajo trobenti, saksofoni in pozavna. Prisotne so še klaviature (klavir, orgle, rhodes), ki seveda ne morejo ostati zgolj spremljiva. Oba temelja – boben, kontrabas, ki sta v resnici sicer bolj na površju kot se zaradi same narave glasbe zdi, pokazeta vso svojo avtonomno in ustvarjalno moč šele, ko se površje umiri, ko nastopi solo, kakopak. Plošča je kljub orto jazzovskim prijemom, ki ne morejo in ne smejo izostati, več kot dovolj zanimiva in poslušljiva, čeprav zahtevna, tudi za tiste, ki jazza sicer ne zmorejo povsem. Je namreč igriva, dinamična, s pozitivno izpovednostjo in hitrim prehodom v uho. Pa vendar ostaja primerno globoko. In komur bi primanjkoval vokal, si lahko na koncu postreže z bonusom, ki zadovolji ves apetit za nazaj in naprej.

Janez Lamovšek

park extreme

FOTO: BOŠTJAN PUČELJ

Nekomu potone pluta, drugemu plava svinec

Samega sebe zelo velikokrat spravim v zadrego. Jezik imam namreč hitrejši od pameti. Čeprav to ni nekaj, s čimer bi se človek hvalil, priznam. A me to kljub vsemu še nikoli ni prepričalo, da bi bilo včasih dobro tudi malce premisliti kakšno zadevo, preden skočim čez jarek, če konji še niso zapreženi. Ali tako nekako. Tole sem napisal brez smisla namenoma. Da se mi bo poanta naprej izšla. Ker bom ta brezsmisel uporabil za prikaz drugega nesmisla. Recimo, ko so te na naboru za proslulo JLA vprašali, v katerem rodu si želiš služiti. Samo namig – odgovor, da v nobenem, ni prišel v poštev! *Aviacija. Ne može. Tenkisti. Ne može. Specialci. Ne može.* Jaz sem odgovoril, da mi je vseeno. *E, to može, je bil človeček zadovoljen z mojim zavednim jugoslovanstvom in me je ruknil nekam v tri riti, da je bilo komaj še v Jugoslaviji, na zemljevidu pa ne več, če ni šlo ravno za specialko 1:1. Za mano je na naboru stal Otmar, državni mladinski prvak v vseh vrstah potapljanja. Ja bih bio gnjurac. Evo ti kurac, je logično nadaljeval bednik, ki je držal uradni žig v roki. Odgovor v rimi, kaj bi človek še več želel. Ne, res, gospod, ja bi bil gnjurac. Ne može, čovječje, predebeo si. Tako so mu namreč povedale nekakšne tablice, v katere je poškilil s kotičkom očesa. Nič ni pomagalo. Smo bili malce sarkastični in smo mu predlagali, naj Janeza, ki je škilil tako hudo, da mu je solze, če je kdaj jokal, na hrbet metalo, vpiše med ostrostrelce, a ga ni, ker je imel menda ploske noge ... Ali pa njegov pes vodnik, ne vem več. Je tega že hudo daleč. Hotel sem povedati, da načeloma ne obstajajo stvari, ki se jih ne bi lotil. Če bi mi kdo*

rekel, naj grem vozit helikopter, bi ponudbo seveda z veseljem sprejel, ker itak ne vem, če ga ne znam voziti, dokler ne poskusim. Jaz sem en tak optimist, da bi vzletel (ne treniram namreč vsak dan brez veze računalniških igrvic in bi beštijo v zrak definitivno spravil, to vam zagotavljam), šele nekeje v zraku, ki bi si ga delil le s pticami kakor mobilni, bi mi morda kapnilo, da bo potrebno tudi pristati. Ampak, ja, saj bi uporabil izhod v sili ali pomoč publike, v zraku itak še nobeden ni ostal ... Malce sem zašel. Pred leti so me vabili, naj bi šel na tečaj jadranskega letalstva. Inštruktor je bil namreč moj dober prijatelj. In sem se že skoraj odločil, ko sem s kančkom zdrave pameti (ja, pravilno ste uganili, ta pride z leti) pomislil, da bom tam gori čisto sam v nekakšni letalni napravi iz nekakšne tanke plastike, in če bo po kakšnem čudežu že morda vse funkcioniralo, kot bi moralo, bi zagotovo pritisnil kakšen gumb, ki ga absolutno ne bi smel ali pa prisilil samoljot v kakšen luping, če bi spodaj le stala dovolj številna publika, ki bi me občudovala. In ker sem nezahteven in za občudovanje potrebujem samo enega, bi nesreča zelo hitro prihitela, dasiravno že po pogovoru nikoli ne počiva in mora biti že zelo utrujena ... Pa sem si rekel, da v zrak ne bom šel. Pa tudi s čim takim se ne bom ukvarjal, kar nima ročne zavore. Zato konje vedno občudujem samo od daleč. Tole rubriko pišem že tako dolgo, da dobrih idej kronično primanjkuje (pravzaprav dobrih primanjkuje že ves čas, kaj bi bil lažno skromen), in določene bralce že nadvse iritiram. Res. In ravno te osebe, ki jih tako iritiram, me še silijo, da vztrajam, drugače bi že odnehal. Čista ljudska zloba je namreč najboljši motiv za akcijo, čeprav je to en tako naporen posel ... OK, da ne bo zmanjkalo prostora, še preden se bom dodobra razmahnil. Zadnjič smo smučali na vodi, in ker nam je Dominko Kušljaj velikodušno posodil neoprenske obleke, sem mu ponudil, da se mu bom zahvalil v tekstu. A je, saj ne boste verjeli, ponudbo zavrnil in predlagal, da čez kakšen mesec pridem na Otočec, ko bodo člani potapljaškega društva Diving Team Krško (www.drustvo-divingteam.si) tradicionalno zaključili potapljaško sezono z novoletnim potopom, v globinah reke Krke okrasili jelko in jo okrašeno prinesli na površino. In se bom z njimi lahko potopil. Seveda sem takoj rekel ja, preden bi si lahko premislil, in potem skoraj do konca decembra nisem verjel, da dogovor drži. Dokler ni poklical in povedal, da se v nedeljo potopimo. A tudi jaz, sem še enkrat preveril. Ja, je bil kratek. *Benti, mam pa res srečo, sem pomislil, ker se nisem spomnil, da ima v soboto DNŠ silvestrovanje. Scena je bila huda. In kulturna, jasno, ker to morda bere tudi predsednik Kapš, ki odvezuje in zavezuje mošnjček. Kakšne pol ure, ko smo se še ovohavali, je bilo še umirjeno, potem pa ... Mitja, ki je rosno zaljubljen, se je odločil, da bo naše firbce potešil vsem naenkrat in nam bo Valerijo predstavil, ko bomo vsi na kupu. Napaka. Sem ga sicer opozoril, da kolikor se poznam, to ni najboljša zamisel, a je vztrajal. Dejmo to enkrat nardit, da bo*

pol mir. Ti pa kar gobcej, kolikor hočeš, sem jo nate že opozoril. In ko sta vstopila (ko scena ni bila več samo kulturna), smo vsi vstali in jima zaploskali, da sem Miča prvič v življenju videl na robu solz. Pa ne od ponosa ... Ja, OK, Mičeva mati tudi hodi okoli s solznimi očmi, ampak zato, ker si je končno omislil spremljevalko, ampak to so že detajli. Tudi Valerija je imela malce steklen pogled, ker so jo vsi spraševali, ali ima močno dioptrijo ali kaj, da si je izbrala našga Miča. Ampak, ja, to so še bolj detajli. Da se je scena počasi odmikala od kulturne in so se kazalci počasi bližali uri, ko se bom prvič v življenju potopil, sem spoznal po tem, ko je ena od naših lepotic povsem resno začela razlagati, da se mora boriti s sedmimi, da partnerja zveče v posteljo: SLO 1, SLO 2, POP TV, Kanal A ... Sem pozabil, katere vse programe je naštela, vem le še to, da tretji program Radia Slovenije z lahkoto premaga ... Naslednja stvar, ki se je spomnim, je bilo godrnjanje moje vrle soproge Monike, da najina spalnica smrdi kakor sod (edini plus je, da je spala s trdim) in da je Parkextreme že tudi, da me zbudi za Parkextreme, sam pa tukaj popolnoma resno dodajam samo še tole, preden odrinem med potapljače: Minister za zdravstvo opozarja, da je pitje alkohola lahko bad. To je čisto res, ni zajebancija! Poslušajte naše ministre, to so pametni ljudje. Na Otočec sem prišel s sončnimi očali in jih tudi iz vlnudnosti nisem snel. Sem se bal, da me, če vidijo moje oči, ne bodo spustili pod vodo. A ni bilo sile, za dobrodošlico sem celo moral spiti nekaj vročega, kar mi je po načelu klin se s klinom zbija prišlo celo prav. Dominko mi je prinesel opremo, in šele ko sem bil že povsem oblečen, povedal, da on pa že ni tako neumen, da bi šel v to mrzlo vodo. Fak. Evo, tukaj me je prvič malo zaskrbelo. Mobilni sem dal sinu Maksu, ki se je takoj pozanimal, če ga lahko zadrži, če ne pridem več ven, cigarete sem pa žical od tistih, ki so imeli žepe. Malo sem se bal, da bom izstopal, pa ni bilo sile. Kadili niso le tisti, ki so se slikali za Dolenjski list ali Vaš kanal. Kar je v redu, sem pomislil. Preden smo poskakali v vodo, mi je Dominko še pokazal, kaj in kam naj pritisnem, pa sem itak vse pozabil, ker mi je počasi že neopren začelo v ritko vleči. *Prtisn zelen gumb, prtisn zelen gumb, prtisn zelen gumb, se mi je cmarilo po možganih. Zeleni gumb namreč napolni reševalni jopič z zrakom in te vrže na površje. Pa tistgale se drž, mi je še pokazal s prstom na Boškota, ki ga*

potem, ko smo si natakneli maske, itak nisem več spoznal. Evo, jebenti, zdaj pa imam helikopter. Pod vodo ga bom spravil, kako pa gor?! Da ne bi niti skočil v vodo, nisem niti pomislil. Sem skočil kot profesionallec, je bilo na mostu preveč ljudi, da bi se sprehajal po suhem kakor maneken za neopren. Pa še sinu nisem hotel delati sramote. Ljudje so se z jelko potopili, jaz pa za njimi. Pravzaprav sem poskusil. Z vso tisto opremo, utežmi, bombo in kaj vem, kaj vse sem še imel, sem se v vodi premetaval kakor ranjeni kit. *Fak, a smo se zato boril, vas prašam? A sm dec al sm dec!? Sem zbral vso moč in se poskusil zapičiti pod vodo. In besno pritiskal rdeč gumb. Mi gremo dol, ko vas jebe. In smo šli dol. Videl nisem nič, kakšen meter pod vodo (rit sem imel verjetno še ven, kaj pa vem), so mi možgani javili, da nekaj ni v redu. Da v vodi se pa že ne da dihati. Da nisem riba. Morda je bil kriv tudi hrvaški zrak, ki ga je Dominko prinesel še s Hvara, čeprav sem imel bolj občutek, da se je zmotil in mi je na hrbet privezal bombo za varjenje. OK, mi gremo gor. Pritisni zelen gumb, pritisni zelen gum, pa jebemmater pritisn zelen gumb, zelen je naš prijatelj, se mi je cmarilo po možganih, in sem ga tako pritiskal, da me je iz vode izstrelilo kakor balonček. In sem bil prav jezen na Greenpeace, ki*

so prišli protestirat proti jedrskemu reaktorju, ki nam vsem toplo elektriko daje, jaz bi se pa kmalu kot kakšen kit tam utopil, se jim je pa sladko žvižgalo. Dominko mi je seveda prepovedal vse nadaljnje poskuse utapljanja na obroke, če ne gre, pač ne gre, samo Maks me je malo postrani gledal, pa ne vem, ali zato, ker sem mu naredil sramoto, ali zato ker ne bo dobil mojega mobilnega. Dečki pa so kmalu potem prišli ven z lepo okrašeno jelko in brez odvečnih besed odhiteli h kuhanemu vinu in k violinistu, ki je z nožem igral na pršut. Naj za konec dodam le še to, da sem bil ves čas v družbi usposobljenih in odgovornih ljudi, ki seveda ne bi pustili, da se mi kaj zgodi (zatorej otroci, tega nikar ne poskušajte doma!), če so se pa pod vodo, ko so gledali gor, krohotali, pa to ni moj problem.

Plovček Šini

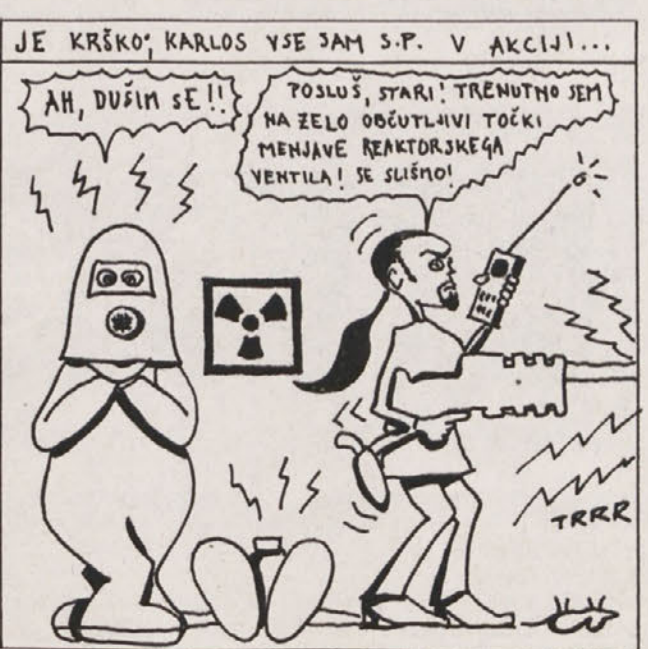
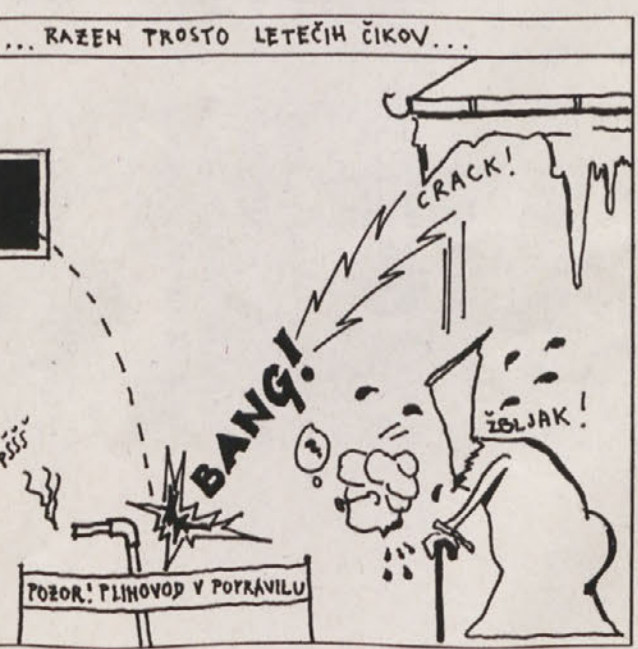
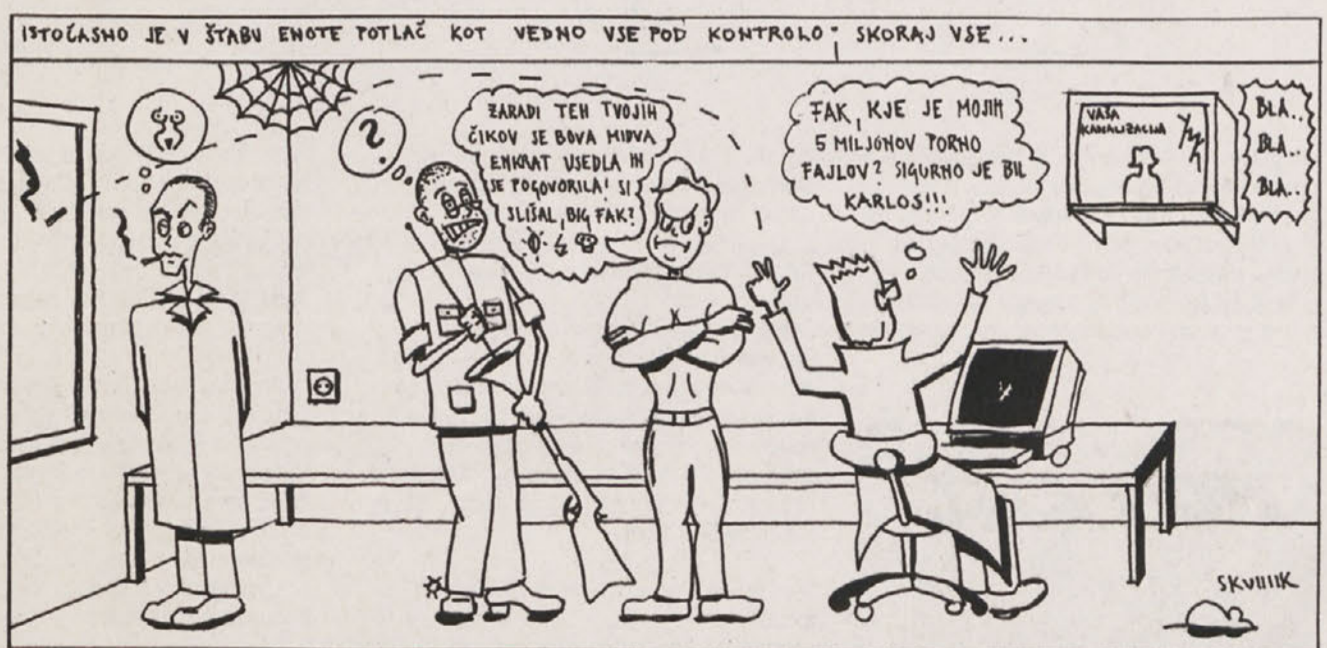
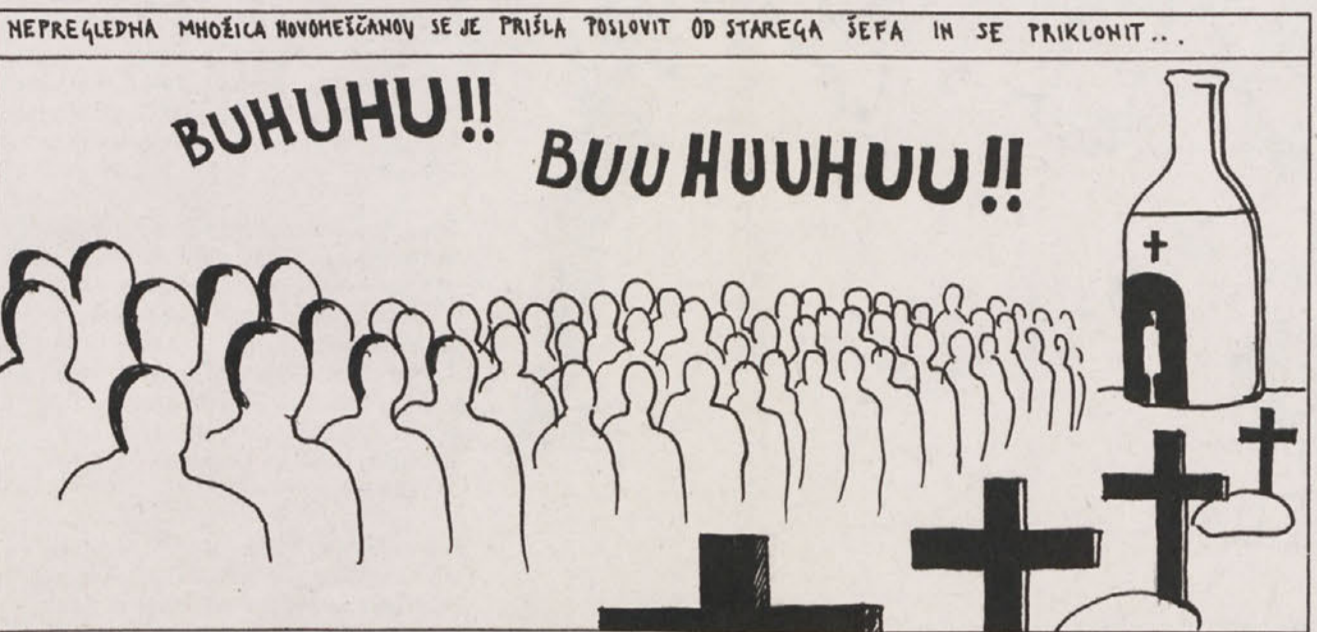
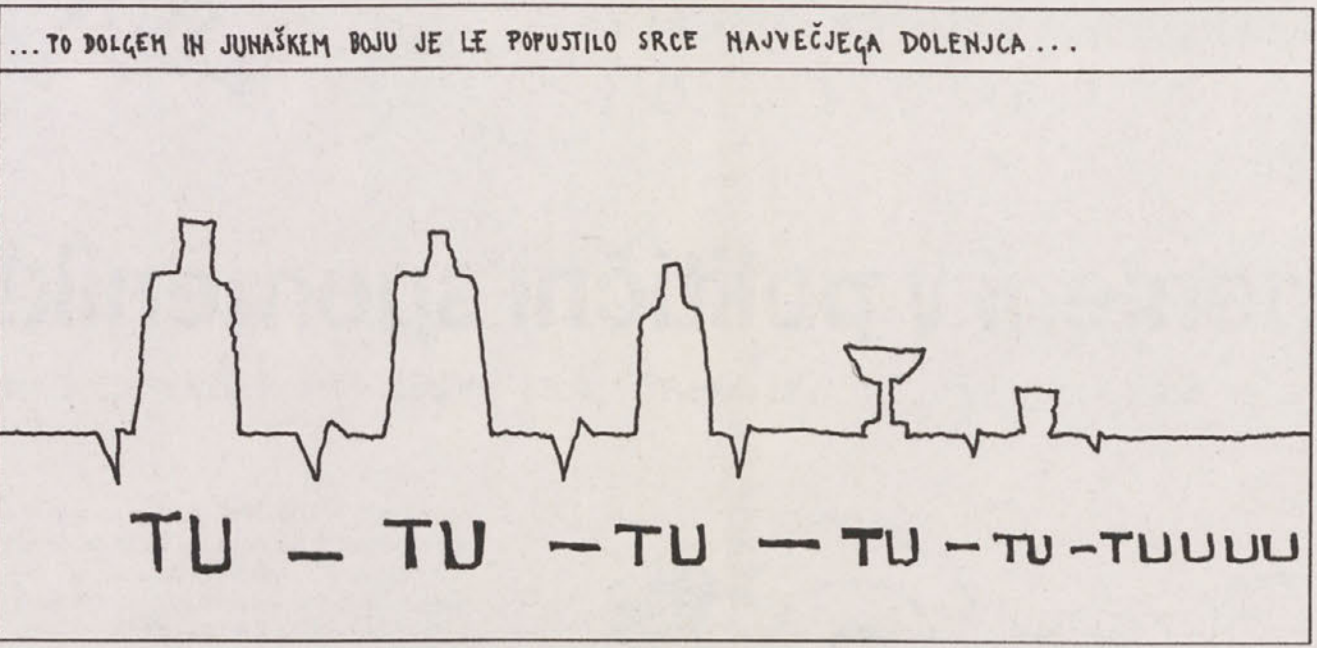
Nekdo je pod vodo fotografiral krapa, beštija je imela najmanj en meter in se je svobodno gibala med nami. Me zanima, kaj dela slovenska vojska. Kje so tanki!? A jih zato plačujemo?! Si predstavljate, da bi ga pod vodo srečal jaz? Pa saj vas potem ne bi nihče več iritiral s Parkextremi, ker bi me zagotovo kap. Priznam.

V OBČINI SO PO DOLGIH PRIJATELJSKIH POGAJANJIH, PRIJAZNIH LOBIRANJIH IN KONSTRUKTIVNIH PREPRIČEVANJIH Z VELIKO VEČINSKO PODORO IZBRALI NOVEGA VODJO. SVOJ GLAS ZA JE PRISPEVALO 23 ŽIVIH DELEGATOV, PREK SVOJIH ODVETNIKOV PA TUDI 77 MRTVIH OZ. POGREŠANIH.

ENOTA **POTLAČ**

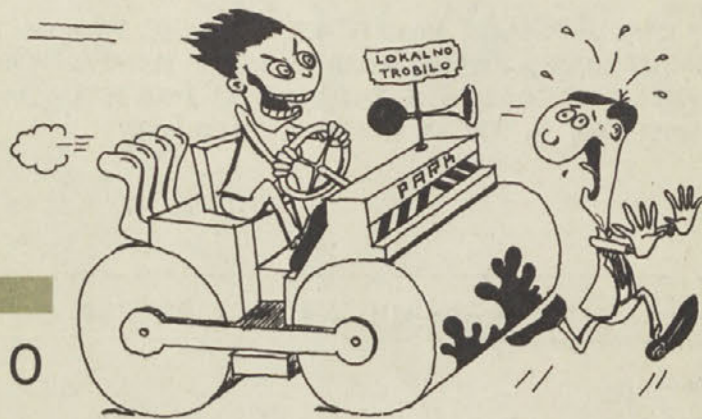
4

2x... BRRRR

OPOMORILO: ODDELEK ZA IDEOLOŠKO INKOKRINACIJO IN FIZIČNI RAEVOJ OPOZARJA: BOLJE RUPIZMI KOT BUŠIZMI!

POTLAČ

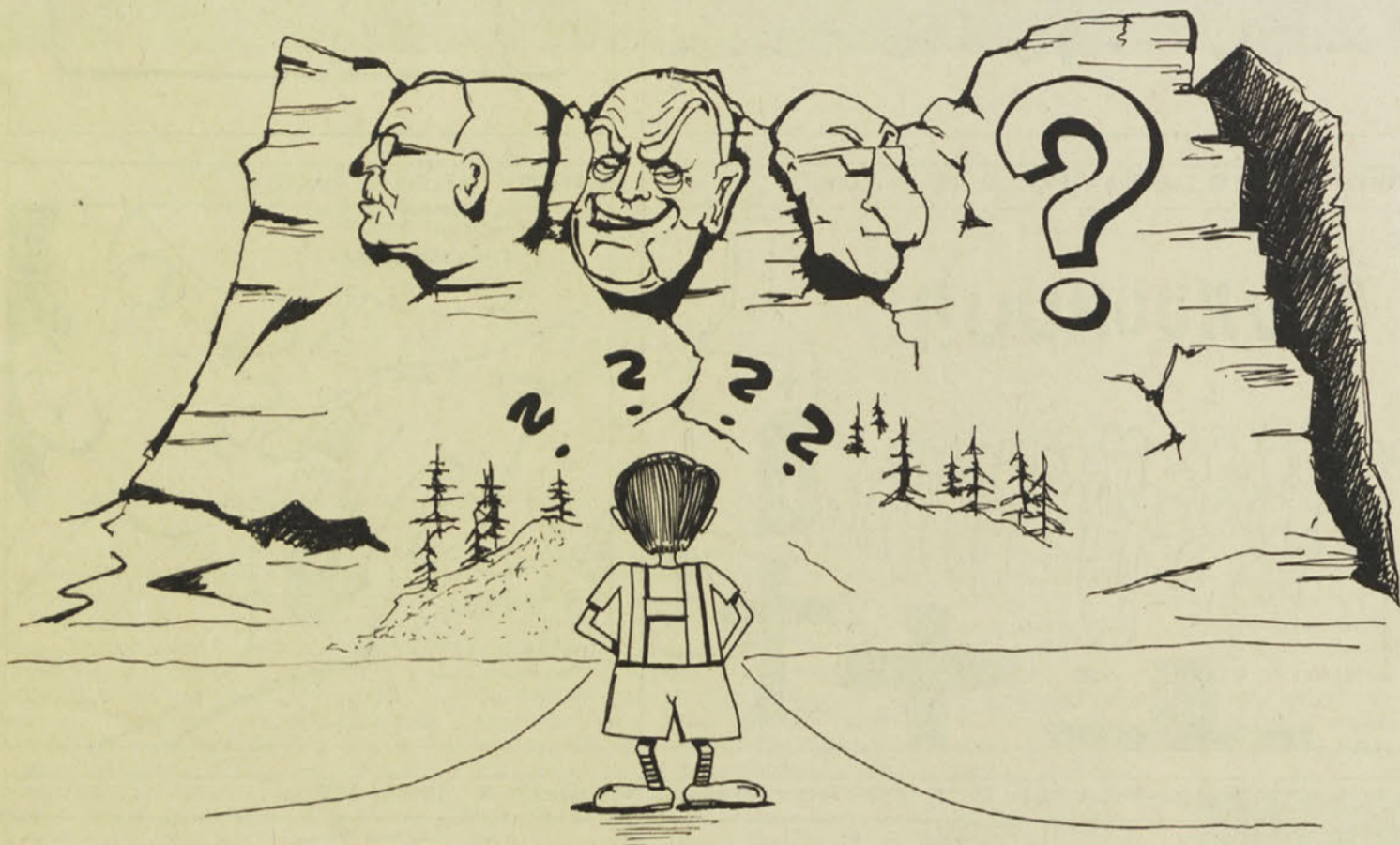

l o k a l n o t r o b i l o

Don Kova povlekel prvo potezo

Gorjanci spremenjeni v politični spomenik!

Namesto mestnega jedra revitalizacija Podgorja - Dr. Stari, Knez Miloš in don Kova vklesani v srce Dolenjske - Mirko i Slavko razočaran

Mnogi Novomeščani so se že spraševali, zakaj našega novega župana dva meseca ni na spregled. **Don Kova** ni popival v Big Staru niti ni revitaliziral nove savne v Rotovžu, kot so govorili zlobni jeziki, ampak je v delovnem vzdušju svojim ovčicam v mestni občini Novo mesto pripravjal presenečenje. Na dan kulture

je namreč odprl neverjetni in fenomenalni **Monument Treh Veličastnih**. Gorjance, simbol neodvisnosti in pokončnosti podgurskega življa, je občinski dvorni umetnik **Josip Kotori** spremenil v sodobno klasično umetnino.

Odprtje je kakopak inseriral **Matjaž Inerator**, ki je kot vedno presešel samega sebe. V euforiji nepozabnega trenutka se je **Inerator** odpovedal svojemu običajnemu honorarju v višini ali protivrednosti treh občinskih stanovanj na elitnih lokacijah. To je kasneje sicer obžaloval, saj je izvedel, da jih je pokasiral **don Kova**.

"Res je, da smo sesuli milijon kvadratnih metrov zdravega dolenjskega gozda, uničili nešteto avtohtonih živalskih vrst, izkoreninili dombredce (Podgurce) in njihove stoletne

domačije, toda z upodobitvijo treh največjih Novomeščanov vseh časov, dr. Starija, Kneza Miloša in Boškota don Kove, sem simbolično orisal lok od prazgodovine do danes, s čimer smo gotovo pridobili več, kot je kdo sploh pomislil, da bi lahko kdaj izgubil," je o svojem delu vzhičeno dejal maestro **Josip Kotori**.

"V imenu umetnosti sem žrtvoval lastno bazo. Tam, kjer sedaj ponosno štrli moj nos, je bila nekoč tradicionalna volilna baza LDS-a - Gabrije. Da vam ponazorim globine svoje žrtve, naj vas spomnim na to, da je tu na zadnji volitvah od 103 prebivalcev kar 369 glasovalo zame in le dva za mojega nasprotnika." je s solzami sreče in žalosti pripovedoval vidno razrvani **don Kova**.

Toda kot vsi veliki dogodki ima tudi ta svojo

temno plat, ki jo je odkril mali um našega neprecenljivega novinarja **D. Šizigoja**. Seveda je tudi to zgodbo odkril bolj po naključju. Zaradi svojih običajnih petkovih obveznosti je namreč zamudil na svečano odprtje Monumenta. Namesto na požrtijo in klasično tradicionalno orgijo pijanih liberalov je naletel na nenavadno zamišljenega subjekta, vsem dobro poznanega **Mirka i Slavka** (v nekaterih subkulturah imenovanega tudi **Gogić-Parkić**). Po dolgih pregovarjanjih se mu je le-ta odprl in izpovedal.

"Vsem tem preseratorjem sem jaz omogočil, da so se znašli na tem prekletem hribu. Deset let sem krvavel v boju s silami desne kontinuitete, premagoval nadnaravne posameznike DNS-jevske Cosa Nostre, kot sta **G. Metadoni** in **Zeko Pokalldijot**, sedaj pa ni tam, kjer bi morala biti vklesana moja podoba, ničesar. Nisem zahteval, da mi postavijo spomenik v velikosti Gorjancev, zadovoljen bi bil tudi s Trško goro."

Čeprav **Mirko i Slavko** tega še ni hotel potrditi, smo iz dobro obveščenih krogov blizu Kapiteljske cerkve izvedeli, da je že izstopil iz stranke LDS (svojim kolegom v stranki je bojda dejal: "Še pobili se boste za moje nasledstvo!"). **Franci Kocina** pa naj bi ga sprejel z odprtimi rokami, tako kot oče sprejme izgubljenega sina.

POTLAČ

Naroči se na Park, da se ne bo Potlač naročil nate!

V naslednji številki Potlača preberite:

Bajke in povesti izpod monumenta Treh veličastnih

park

Pišite Parku!

Pišite nam!

Park, Glavni trg 6,
8000 Novo mesto,
park@park-on.net

Pokličite nas!

tel.: 07 393 08 12

Revija **park** objavlja
Razpis za novinarske prispevke
za učence srednjih in osnovnih šol

Razpisane teme:

Moja šola, Nasilje med (nad) mladimi, Drogiranje med mladimi, Cyberkultura med mladimi, Ljubezensko življenje med mladimi, Drugačnost med mladimi, Posebneži v našem kraju, Partyscena v mojem kraju, Mladi in njihovi starši, ali po lastni izbiri

v naslednjih novinarskih žanrih:

raziskovalni članek, reportaža, kolumna, intervju, fotografija, strip, ilustracija

Najboljši prispevki bodo objavljeni v reviji Park in honorirani.
Prispevke pošljite skupaj s kontaktnimi podatki po elektronski pošti na naslov **park@park-on.net** ali na naslov **Park, Glavni trg 6, 8000 Novo mesto.**

Sedež uredništva: Park, Glavni trg 6, 8000 Novo mesto
tel: 07 393 08 12, m-tel: 031 626 326,
web: www.park-on.net, e-mail: park@park-on.net.

Ekonomisti, komercialisti, teroristi, pozor!

Iščete delo? Revija Park potrebuje
prodorne posameznice in
posameznike, ki želijo sodelovati v
marketingu in zraven dobro zaslužiti.

Zaželene izkušnje!

Javite se na mobitel 031 626 326,
mejl **park@park-on.net** ali na
sedež uredništva Park, **Glavni trg 7,
8000 Novo mesto.**

PARK

III 857/2003

200400457,4

KNJIŽNICA "PARK", NOVO MESTO
Študijski oddeljek
COBISS

Naroči se na park!

Naročniška ugodja:
dostava na dom
10% popust za fizične osebe
20% popust za dijake in študente

Naročam revijo Park do preklica.

Ime in priimek

Podjetje

Naslov ali sedež

Pošta in kraj

E-pošta

Telefon

Davčna številka

(za davčne zavezance)

Cena Parka v prosti prodaji je 450 sit.
Naročnina se plačuje za obdobje od naročila
do konca tekočega letnika (julij 2003).
Prekinitev naročila je možna s pisnim
preklicem in sicer 10 dni pred koncem
naročniškega obdobja. (1. julij 2003).

Naročilnico pošljite na naslov **Park,**
Glavni trg 6, Novo mesto ali po emailu s
potrebnimi podatki na park@park-on.net.
Tel: 07 393 08 12, fax: 07 393 08 00.